

**T.C.
TEKİRDAĞ VALİLİĞİ
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ**

TEKİRDAĞ İLİ 2014 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

HAZIRLAYAN:

**ÇED VE ÇEVRE İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
ÇEVRE YÖNETİMİ VE ÇEVRE DENETİMİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ**

TEKİRDAĞ-2015

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
GİRİŞ	11
A. Hava	14
A.1. Hava Kalitesi	14
A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Unsurlar	15
A.3. Hava Kalitesinin Kontrolü Konusundaki Çalışmalar	20
A.4. Ölçüm İstasyonları	22
A.5. Egzoz Gazı Emisyon Kontrolü	24
A.6. Gürültü	25
A.7. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar	26
A.8. Sonuç ve Değerlendirme	28
Kaynaklar	28
B. Su ve Su Kaynakları	29
B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli	29
B.1.1. Yüzeysel Sular	29
B.1.1.1. Akarsular	29
B.1.2. Yeraltı Suları	30
B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri	31
B.1.3. Denizler	32
B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi	36
B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu	36
B.3.1. Noktasal kaynaklar	36
B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar	36
B.3.1.2. Evsel Kaynaklar	36
B.3.2. Yayılı Kaynaklar	37
B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar	37
B.3.2.2. Diğer	39
B.4. Sektörel Su Kullanımları ve Yapılan Su Tahsisleri	40
B.4.1. İçme ve Kullanma Suyu	40
B.4.1.1. Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti	40
B.4.1.2. Yeraltı su kaynaklarından kullanılma su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti	41
B.4.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.	40
B.4.2. Sulama	42
B.4.2.1. Sulama salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı	42
B.4.2.2. Damlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı	43
B.4.3. Endüstriyel Su Temini	43
B.4.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı	44
B.4.5. Rekreatyoneel Su Kullanımı	44
B.5. Çevresel Altyapı	45
B.5.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve hizmeti alan nüfus	47

İÇİNDEKİLER

Sayfa

B.5.2. Organize Sanayi Bölgeleri ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri	47
B.5.3. Katı Atık Düzenli Depolama Tesisleri	47
B.5.4. Atıksuların Geri Kazanılması ve Tekrar Kullanılması	47
B.6. Toprak Kirliliği ve Kontrolü	48
B.6.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar	48
B.6.2. Arıtma Çamurlarının toprakta kullanımı	49
B.6.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar	49
B.6.4. Tarımsal faaliyetler ile oluşan toprak kirliliği	50
B.7. Sonuç ve Değerlendirme	51
Kaynaklar	52
C. Atık	52
C.1. Belediye Atıkları (Katı Atık Bertaraf Tesisleri)	52
C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat Ve Yıkıntı Atıkları	54
C.3. Ambalaj Atıkları	54
C.4. Tehlikeli Atıklar	56
C.5. Atık Madeni Yağlar	56
C.6. Atık Pil ve Akümülatörler	58
C.7. Bitkisel Atık Yağlar	58
C.8. Poliklorlu Bifeniller ve Poliklorlu Terfeniller	60
C.9. Ömrünü Tamamlamış Lastikler (ÖTL)	60
C.10. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar	61
C.11. Ömrünü Tamamlamış (Hurda) Araçlar	61
C.12. Tehlikesiz Atıklar	61
C.13. Tıbbi Atıklar	61
C.14. Maden Atıkları	63
C.15. Sonuç ve Değerlendirme	63
Kaynaklar	63
Ç. Kimyasalların Yönetimi	64
Ç.1. Büyük Endüstriyel Kazalar	64
Ç.2. Sonuç ve Değerlendirme	64
Kaynaklar	64
D. Doğa Koruma ve Biyolojik Çeşitlilik	65
D.1. Flora	65
D.2. Fauna	67
D.3. Ormanlar ve Milli Parklar	69
D.4. Çayır ve Mera	72
D.5. Sulak Alanlar	72
D.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları	72

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
D.7. Sonuç ve Değerlendirme	76
Kaynaklar	76
E. Arazi Kullanımı	77
E.1. Arazi Kullanım Verileri	77
E.2. Mekânsal Planlama	79
E.2.1. Çevre Düzeni Planı	79
E.3. Sonuç ve Değerlendirme	81
Kaynaklar	81
F. ÇED, Çevre İzin ve Lisans İşlemleri	82
F.1. ÇED İşlemleri	82
F.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri	83
F.3. Sonuç ve Değerlendirme	84
Kaynaklar	84
G. Çevre Denetimleri ve İdari Yaptırım Uygulamaları	85
G.1. Çevre Denetimleri	85
G.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi	86
G.3. İdari Yaptırımlar	87
G.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları	88
G.5. Sonuç ve Değerlendirme	88
Kaynaklar	88
H. Çevre Eğitimleri	89
I. İl Bazında Çevresel Göstergeler	90
1. Genel	90
1.1. Nüfus	90
1.1.1. Nüfus Artış Hızı	90
1.1.2. Kentsel Nüfus	91
1.2. Sanayi	92
1.2.1. Sanayi Bölgeleri	92
1.2.2. Madencilik	96
2. İklim Değişikliği	100
2.1. Sıcaklık	100
2.2. Yağış	101
2.3. Deniz Suyu Sıcaklığı	101
3. Hava Kalitesi	101
3.1. Hava Kirleticiler	101
4. Su-Atıksu	103
4.1. Su Kullanımı	103
4.2. Belediye İçme ve Kullanma Suyu Kaynakları	103
4.3. Atıksu Arıtma Tesisi İle Hizmet Veren Belediyeler	104
4.4. Kanalizasyon Şebekesi İle Hizmet Verilen Belediye Sayıları ve Nüfusu	104

İÇİNDEKİLER

Sayfa

4.5. Sanayiden Kaynaklanan Atıksu ve Bertarafı	104
5. Arazi Kullanımı	106
6. Tarım	107
6.1. Kişi Başına Tarım Alanı	107
6.2. Kimyasal Gübre Tüketimi	107
6.3. Tarım İlacı Kullanımı	108
6.4. Organik Tarım	109
7. Orman	109
8. Balıkçılık	110
9. Altyapı ve Ulaştırma	111
9.1. Karayolu ve Demiryolu Yol Ağı	111
9.2. Motorlu Kara Taşıtı Sayısı	112
10. Atık	113
10.1. Belediyeler Tarafından ya da Belediye Adına Toplanan Atık ve Bertarafı	113
10.2. Katı Atıkların Düzenli Depolanması	113
10.3. Tıbbi Atıklar	114
10.4. Atık Yağlar/ Bitkisel Atık Yağlar	114
10.5. Ambalaj Atıkları	115
10.6. Ömrünü Tamamlamış Lastikler	115
10.7. Ömrünü Tamamlamış Araçlar	116
10.8. Atık Elektrikli -Elektronik Eşyalar	116
10.9. Maden Atıkları	117
10.10. Tehlikeli Atıklar	117
11. Turizm	117
11.1. Yabancı Turist Sayıları	118
11.2. Mavi Bayrak Uygulamaları	119
EK-1: İl Çevre Sorunları ve Öncelikleri Araştırma Formu	120
Bölüm I. Hava Kirliliği	120
Bölüm II. Su Kirliliği	124
Bölüm III. Toprak Kirliliği	129
Bölüm IV. Öncelikli Çevre Sorunları	130

ÇİZELGELER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Çizelge A.1 - Ulusal Hava Kalite İndeksi Kesme Noktaları	15
Çizelge A.2 - EPA Hava Kalitesi İndeksi	15
Çizelge A.3 - Tekirdağ İlinde 2014 Yılında Evsel Isınmada Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler	17
Çizelge A.4 - Geçiş Dönemi Uzun Vadeli Ve Kısa Vadeli Sınır Değerleri Ve Uyarı Eşikleri (Hava Kalitesi Değerlendirme Ve Yönetimi Yönetmeliği)	18
Çizelge A.5 - Tekirdağ İlinde 2014 Yılında Sanayide Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler	19
Çizelge A.6 - Tekirdağ İlinde Hava Kalitesi Ölçüm İstasyon Yerleri ve Ölçülen Parametreler	21
Çizelge A.7 - Tekirdağ İlinde 2014 Yılında Hava Kirletici Gazların Ortalama Konsantrasyonları ve Sınır Değerin Aşıldığı Gün Sayıları	23
Çizelge A.8 - Tekirdağ İlinde 2014 Yılındaki Araç Sayısı ve Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı	24
Çizelge A.9 - Tekirdağ İlinde Bulunan Egzoz Emisyon Ölçüm İstasyonları	25
Çizelge A.10 - İklim Değişikliği Eylem Planı	27
Çizelge B.1 - İşletmede Olan Yeraltı Su Kaynakları (YAS) Kooperatifleri	31
Çizelge B.2 - İnşaat Halinde Olan Yeraltı Su Kaynakları (YAS) Kooperatifleri	31
Çizelge B.3 - Yıllara Göre Gözlem Kuyularından Alınan Yer Altı Su Seviyeleri	32
Çizelge B.4 - Haziran-Eylül Deniz Suyu Analiz Sonuçları	33
Çizelge B.5 - Tekirdağ İli Arazi Varlığı Dağılımı	37
Çizelge B.6 - Tekirdağ İli Tarla Bitkileri Üretim Dallarının Ekiliş Alan ve Oranları	37
Çizelge B.7 - Tekirdağ İli Vahşi Depolama Sahaları ve Etkileyebileceği Su Kaynakları	39
Çizelge B.8 - 2014 Yılı İlçelerimizde Yaşayan Yerleşik Nüfusun İçme ve Kullanma Suyunu Temin Ettiği Sistem ve Bu Sistemden Yararlanan Nüfus Yüzdesi	41
Çizelge B.9 - 2014 Yılı TESKİ Su Kullanımları	42
Çizelge B.10 - Devlet Su İşleri Sulama Alanlarına Ait Bilgileri	43
Çizelge B.11 - Tekirdağ İlindeki Akarsuların Debileri	44
Çizelge B.12 - Tekirdağ İlinde 2014 Yılı Kentsel Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu	46
Çizelge B.13 - Tekirdağ İlinde 2014 Yılı OSB'lerde Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu	47
Çizelge B.14 - Tekirdağ İlinde 2014 Yılı İçin Tespit Edilen Noktasal Kaynaklı Toprak Kirliliğine İlişkin Veriler	49
Çizelge B.15 - Tekirdağ İlinde 2014 Yılında Kullanılan Ticari Gübre Tüketiminin Bitki Besin Maddesi Bazında ve Yıllık Tüketim Miktarları	50
Çizelge B.16 - Tekirdağ İlinde 2014 Yılında Tarımda Kullanılan Girdilerden Gübreler Haricindeki Diğer Kimyasal Maddeleri	50
Çizelge B.17 - Tekirdağ İlinde 2014 Yılında Topraktaki Pestisit vb Tarım İlacı Birikimini Tespit Etmek Amacıyla Yapılmış Analizin Sonuçları	51
Çizelge C.1 - Tekirdağ İl, İlçe ve Beldelere Göre Katı Atık Miktarları	53
Çizelge C.2 - Lisanslı Ambalaj Atıkları Toplama Ayırma ve Geri Dönüşüm Tesisleri	55
Çizelge C.3 - Tekirdağ İli 2014 Yılı Ambalaj ve Ambalaj Atıkları İstatistik Sonuçları	55
Çizelge C.4 - Tekirdağ İlinde 2014 Yılında Sanayi Tesislerinde Oluşan Tehlikeli Atıklarla İlgili Veriler	56

ÇİZELGELER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>	
Çizelge C.5 -	Tekirdağ İlinde Atık Madeni Yağlarla İlgili Veriler	57
Çizelge C.6 -	Tekirdağ İli Atık Yağ Geri Kazanım ve Bertaraf Miktarları	57
Çizelge C.7 -	Tekirdağ İli 2014 Yılında Oluşan Akümülatörlerle İlgili Veriler	58
Çizelge C.8 -	Yıllara Göre Atık PİL ve Akümülatör Toplama Miktarı	58
Çizelge C.9 -	Tekirdağ İli Lisanslı Bitkisel Atık Yağ Geri Kazanım Tesisleri	59
Çizelge C.10 -	Tekirdağ İli 2014 Yılı İçin Atık Bitkisel Yağlarla İlgili Veriler	60
Çizelge C.11 -	Tekirdağ İli Yıllara Göre ÖTL Toplama Miktarları	60
Çizelge C.12 -	Tekirdağ İli Yıllara Göre EEEA Toplama Miktarları	61
Çizelge C.13 -	2014 Yılında Tekirdağ İli Sınırları İçindeki Belediyelerde Toplanan Tıbbi Atıklar	62
Çizelge C.14 -	Tekirdağ İli Yıllara Göre Tıbbi Atık Miktarı	63
Çizelge Ç.1 -	Tekirdağ İlinde 2014 Yılı SEVESO Kuruluşlarının Sayısı	64
Çizelge D.1 -	Tekirdağ İli Şarköy İlçesi Florası	66
Çizelge D.2 -	Tekirdağ İli Şarköy İlçesi Fauna Tablosu	68
Çizelge D.3 -	Tekirdağ İli Sınırlarında Bulunan Mesire Alanları	71
Çizelge D.4 -	Tekirdağ İli Tescilli Anıt Ağaçlar	73
Çizelge D.5 -	Tekirdağ İli Doğal Sit Alanları	75
Çizelge E.1 -	Tekirdağ İli Arazi Kullanımına Göre Arazi Sınıflandırması	78
Çizelge F.1 -	İlimizde Bakanlık Merkez ve ÇŞİM Tarafından (2014) Yılı İçerisinde Alınan ÇED Olumlu, ÇED Gerekli Değildir ve ÇED Gereklidir Kararlarının Sektörel Dağılımı	82
Çizelge F.2 -	Tekirdağ ilinde 2014 Yılında ÇŞİM Tarafından Verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi Sayıları	83
Çizelge G.1 -	Tekirdağ İlinde 2014 Yılında ÇŞİM Tarafından Gerçekleştirilen Denetimlerin Sayısı	85
Çizelge G.2 -	Tekirdağ İlinde 2014 Yılında ÇŞİM'e Gelen Tüm Şikâyetler ve Bunların Değerlendirilme Durumları	86
Çizelge G.3 -	Tekirdağ İlinde 2014 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan Ceza Miktarları ve Sayısı	87
Çizelge I.1 -	Tekirdağ İli Yıllara Göre Nüfus ve Nüfus Artış Hızı	91
Çizelge I.2 -	Tekirdağ İli Yıllara Göre İl ve İlçe ile Belde ve Köy Nüfusları Dağılımı	92
Çizelge I.3 -	Tekirdağ İli Küçük Sanayi Siteleri Tablosu	93
Çizelge I.4 -	Tekirdağ İli Organize Sanayi Bölgeleri Tablosu	96
Çizelge I.5 -	Türkiye ve Tekirdağ'daki Maden ve Taş Ocağı Sektörü Bilgileri	96
Çizelge I.6 -	Tekirdağ İlindeki Ruhsatlı Sahalar	97
Çizelge I.7 -	Tekirdağ İli Kum-Çakıl Ocakları Listesi	99
Çizelge I.8 -	Tekirdağ İli Taş Ocakları Listesi	100
Çizelge I.9 -	Tekirdağ İli İklim Verileri	100
Çizelge I.10 -	Tekirdağ İli Uzun Yıllar Ortalama Yağış Verileri	101
Çizelge I.11 -	Tekirdağ İli Uzun Yıllar Ortalama Deniz Suyu Yüzey Sıcaklık Değerleri	101
Çizelge I.12 -	Tekirdağ İli Belediye İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi İçin Kaynaklara Göre Çekilen Su	103
Çizelge I.13 -	Tekirdağ İli Atıksu Arıtma Tesisi İle Hizmet Veren Belediye Sayısı	104

ÇİZELGELER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>	
Çizelge I.14-	Tekirdağ İli Kanalizasyon Şebekesi İle Hizmet Verilen Belediye Sayıları	104
Çizelge I.15-	Tekirdağ İli Arazi Kullanımı	106
Çizelge I.16-	Tekirdağ İli Ekilebilir Tarım Arazisinin Toplam Nüfusa Oranı	107
Çizelge I.17-	Tekirdağ İli Toplam Tarımsal Alan Başına Kullanılan Gübre Tüketimi	108
Çizelge I.18-	Tekirdağ İli Toplam Tarımsal Alan Başına Kullanılan İlaç Tüketimi	108
Çizelge I.19-	Tekirdağ İli Toplam Organik Tarım Üretimi	109
Çizelge I.20-	Tekirdağ İli'ndeki Ormanlık Alanların Şefliklere Göre Dağılımı	109
Çizelge I.21-	Tekirdağ İli Deniz Balıkçılığı	110
Çizelge I.22-	Tekirdağ İl Geneli Yol Uzunlukları	111
Çizelge I.23-	Tekirdağ İl Geneli Araç Sayıları Dağılımı	113
Çizelge I.24-	Tekirdağ İli TİÇHİB'e Ait Düzenli Depolama Tesisindeki Yıllar İtibariyle Toplanan Katı Atık Miktarları	113
Çizelge I.25-	Tekirdağ İli Toplanan Atık Yağ Miktarları	115
Çizelge I.26-	Tekirdağ İli Lisanslı Ambalaj Atıkları Toplama Ayırma ve Geri Dönüşüm Tesisleri	115
Çizelge I.27-	Tekirdağ İli Yıllara Göre ÖTL Toplama Miktarları	116
Çizelge I.28-	Tekirdağ İli Bertarafa Gönderilen Tehlikeli Atık Miktarı	117

GRAFİKLER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>	
Grafik A.1-	Tekirdağ İli Süleymanpaşa İlçesi Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu PM10 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği	22
Grafik A.2 -	Tekirdağ İli Süleymanpaşa İlçesi Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu SO ₂ Parametresi	23
Grafik A.3 -	Tekirdağ İli 2014 Yılında Gürültü Konusunda Yapılan Şikayetlerin Dağılımı	26
Grafik B.1 -	Tekirdağ İlinde 2014 Yılı itibariyle Mavi Bayrak Almış Plaj Sayısı	35
Grafik B.2 -	Tekirdağ İlinde 2014 Yılı TESKİ Tarafından İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi İle Dağıtılmak Üzere Temin Edilen Su Miktarının Kaynaklara Göre Dağılımı	40
Grafik B.3 -	Tekirdağ İlinde Sanayinin Kullandığı Su Kaynakları	44
Grafik C.1 -	Tekirdağ İli Atık Kompozisyonu	52
Grafik C.2 -	Tekirdağ İli Ambalaj Atıkları Kaynakta Ayrı Toplama Miktarı	55
Grafik C.3 -	Tekirdağ İli Tehlikeli Atık Miktarı	53
Grafik C.4 -	Tekirdağ İli Atık Yağ Miktarı	57
Grafik C.5 -	Tekirdağ İli Yıllara Göre Oluşan Tıbbi Atık Miktarları	63
Grafik E.1 -	Tekirdağ İli 2014 yılı Arazi Kullanım Durumu	78
Grafik F.1 -	Tekirdağ İli 2014 Yılı ÇED Gerekli Değildir Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı	82
Grafik F.2 -	Tekirdağ İli 2014 Yılı ÇED Olumlu Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı	83
Grafik F.3-	Tekirdağ İli 2014 Yılında Verilen Çevre İzni veya Çevre İzni ve Lisans Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı	84
Grafik F.4 -	Tekirdağ İlinde 2014 Yılında Verilen Lisansların Konuları	84

Grafik G.1 -	Tekirdağ İlinde ÇŞİM Tarafından 2014 Yılında Gerçekleştirilen Plansız Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı	85
Grafik G.2 -	Tekirdağ İlinde ÇŞİM Tarafından 2014 Yılında Gerçekleştirilen Planlı Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı	85
Grafik G.3 -	Tekirdağ İlinde ÇŞİM Tarafından 2014 Yılında Gerçekleştirilen Planlı ve Ani Çevre Denetimlerinin Dağılımı	86
Grafik G.4 -	Tekirdağ İlinde ÇŞİM Tarafından 2014 Yılında Gerçekleştirilen Tüm Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı	86
Grafik G.5 -	Tekirdağ ilinde 2014 Yılında ÇŞİM Gelen Şikâyetlerin Konulara Göre Dağılımı	87
Grafik G.6 -	Tekirdağ İlinde 2014 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan İdari Para Cezalarının Konulara Göre Dağılımı	87
Grafik I.1 -	Tekirdağ İli 2014 Yılı Sonu İtibariyle Sanayi Sektörü Dağılımı	94
Grafik I.2 -	Tekirdağ İli Yıllar İtibariyle Hava Kirleticilerinin Değişimi	102
Grafik I.3 -	Tekirdağ İli Kişi Başı Tarım Alanı	107
Grafik I.4 -	Tekirdağ İline Gelen Yerli- Yabancı Turist Sayısı Dağılımı	118
Grafik I.5 -	Tekirdağ İli Turizm İşl. Belgeli Konaklama Tesisleri	119

HARİTALAR DİZİNİ

		<u>Sayfa</u>
Harita A.1 -	Tekirdağ İlinde Bulunan Hava Kirliliği Ölçüm Cihazlarının Yerleri	21
Harita E.1 -	Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası Revizyon Çevre Düzeni Planı	79
Harita E.2.-	1/25000 Ölçekli Tekirdağ Çevre Düzeni Planı	80

RESİMLER DİZİNİ

		<u>Sayfa</u>
Resim 1 -	Tekirdağ İl Haritası	11
Resim A.1-	Tekirdağ İlinde Bulunan Hava Kirliliği Ölçüm Cihazlarının Yerleri ve Fotoğrafları	21
Resim B.1-	Gübre Kullanımı	38
Resim B.2-	Pestisit Kullanımı	39
Resim D.1-	Çamlıköy Tabiat Parkı-1	69
Resim D.2-	Çamlıköy Tabiat Parkı-2	70
Resim D.3-	Atatürk Ormanı Tabiat Parkı	70
Resim D.4-	Kartaltepe Tabiat Parkı	71
Resim D.5-	Tescilli Anıt Ağaç- Çınar Ağacı/Şarköy	74
Resim D.6-	Güngörmez Mağaraları	76

Ömer ALBAYRAK
Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürü

ÖNSÖZ

Sürdürülebilir kalkınma; insan ile doğa arasında denge kurarak doğal kaynakları tüketmeden, gelecek nesillerin ihtiyaçlarının karşılanmasına ve kalkınmasına imkan verecek şekilde, bugünün ve geleceğin yaşamını ve kalkınmasını programlama anlamı taşımaktadır. Sürdürülebilir kalkınma; sosyal, kültürel, ekolojik, ekonomik, mekânsal ve kültürel boyutları olan bir kavramdır.

Son 30 yıl içerisinde ilimizde artan sanayi faaliyetleri, hızlı şehirleşme ve buna bağlı olarak şehirlerdeki hızlı nüfus artışı, çevre sorunlarının ana kaynağını oluşturmaktadır.

Tekirdağ geniş zirai alanların yanı sıra gelişmiş sanayi tesislerine de sahiptir. Doğal ve kültürel değerleri ile de ayrıcalıklı bir ildir. Bu nedenle ilin ekonomik anlamda büyümesi sağlanırken, çevrenin korunarak kullanılması da önemlidir.

6 Mayıs 2011 tarihinde ilimizde ilan edilen “Ergene Havzası Koruma Eylem Planı” için Bakanlığımız koordinasyonunda özellikle ilimizde daha önce örneği olmayan titizlikte çalışmalar başlatılmış ve devam ettirilmektedir. Plan; evsel atıksu arıtma tesislerinin kurulmasından, müşterek endüstriyel atıksu arıtma tesislerinin kurulmasına, çevre denetimlerinin sıklaştırılmasından, çevre dostu üretime geçilmesine, katı atık işleme ve bertaraf tesislerinin kurulmasından planlı havzaya geçmek gibi 15 eylemden oluşan ve bugüne kadar yapılan en geniş kapsamlı koruma projesidir. Tüm eylem maddeleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Koordinasyonunda Müdürlüğümüz ve ilgili kurumlar tarafından titizlikle yerine getirilmektedir.

Diğer bir ifadeyle; 2014 yılı Tekirdağ’ımızın büyük çevresel altyapı yatırımlarının başladığı yıl olarak kabul edilebilir. Bu yatırımların önümüzdeki birkaç yılda meyvesini vermeye başladığında çok daha temiz ve sağlıklı bir çevrede yaşamının mutluluğu içerisinde olacağız.

“Tekirdağ İl Çevre Durum Raporu” Müdürlüğümüz koordinasyonunda Bakanlığımız ve ilgili kurum ve kuruluşlardan alınan bilgiler doğrultusunda ilimizin çevresel envanter çalışmalarını içeren önemli bir referans dokümanı niteliğine kavuşmuştur. Çalışmada emeği geçen değerli mesai arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Daha sağlıklı bir çevrede yaşamamız dileğiyle...

GİRİŞ

Tekirdağ Türkiye'nin Kuzeybatısında, Marmara Denizinin kuzeyinde tamamı Trakya topraklarında yer alan üç ilden biri, ayrıca Türkiye'de iki denize kıyısı olan altı ilden biridir. 6.313 km² yüzölçümüne sahip İl doğudan İstanbul, kuzeyden Kırklareli, batıdan Edirne, güney-batıdan Çanakkale, güneyden Marmara Denizi ile çevrilidir. Kuzeydoğudan Karadeniz 'e 2,5 km'lik bir kıyısı vardır.

Ergene Havzasının güney kesimindeki en büyük kent olan Tekirdağ, Güney Ergene yöresinden ve kuzeyden gelen yolların Marmara denizine ulaştıkları yerde, geniş bir körfezin kıyısına kurulmuştur.

Resim -1 Tekirdağ İl Haritası

Gelişmiş bir ulaşım ağı içerisinde yer alan il, 3 önemli karayoluna sahip, büyük bir dış ticaret limanı ve İstanbul-Avrupa demiryolu hattıyla İstanbul metropolüne ve komşu Avrupa ülkelerine bağlanmış durumdadır.

Tekirdağ ili 11 ilçe, 258 köy ve 35 belediyeye sahiptir. Tekirdağ nüfusu 2014 yılına göre 906.732'dir. Bu nüfus, 466.956 erkek ve 439.776 kadından oluşmaktadır. Yüzde olarak ise: %51,50 erkek, %48,50 kadındır. Tekirdağ nüfusu bir önceki yıla göre de 32.257 artmıştır. (<http://www.nufusu.com/il/tekirdag-nufusu>)

Sıcaklık ortalamaları ve genel nemlilik indisleri göz önüne alınırsa, Tekirdağ ili iklimi, ılıman yarı nemli olarak nitelenir. Kıyı kesiminden iç kesimlere girildikçe denizden uzaklığın ve yükseltinin etkisiyle sıcaklık ve yağış değerlerinde küçük farklılaşmalar görülür.

Tekirdağ İli nemlilik indekslerine göre bulunan hidrografik bölgelerden yarı nemli iklim tipine girmektedir. Yağış rejimi bakımından Akdeniz yağış rejimi kategorisinde bulunmaktadır. Akdeniz

ikliminin etkileri görülen Tekirdağ sahil şeridinde yazlar sıcak kışlar ılıktır. Ergene havzasını içine alan kıyı şeridinde daha ziyade karasal iklim görülür.

Tekirdağ'da toprağa düşen yağış genellikle yağmurdur. İklimin ılıman oluşu tarımı kolaylaştırır. Şarköy'ün Gelibolu hududundan Marmara Ereğlisi'ne kadar uzanan sahil şeridinde yetişen bağ ve zeytin gibi bitkiler, iklimin burada daha ılıman olduğunu gösterir. Bu özelliği, kuzeyinin kıyıya paralel uzanan Tekir Dağlarıyla kaplı olmasındandır. Kışın kuzey rüzgarlarına açık olan Tekirdağ-Marmara Ereğlisi-Sultanköy arasında daha soğuk olmaktadır. İçeriler ise kara iklimin özelliğini gösterir. Kışın Kuzey Avrupa ülkelerinin iklimine benzer. Bu bakımdan kendisine ait özel bir iklim tipi yoktur. Yazlar genellikle kurak ve sıcak geçer. Yaz süresince görülen kuraklık ara sıra gök gürültüsü ile yağın yağmurlarla ortadan kalkar. Sibiryaya antisiklonu Balkanlar üzerinden buralara geldiğinden kışın kuru ve dondurucu soğuklar olur. Buralar Marmara'nın yumuşatıcı etkisinden yoksundur.

2014 yılının en sıcak ayları Temmuz-Ağustos, en soğuk ayları Ocak-Şubat aylarıdır. Akarsular az ve yetersizdir. Başlıca akarsular Hayrabolu Deresi ve Ergene Nehri'dir. Bölgede hakim nemli iklim tipi; sahil şeridinde ılıman, iç kısımlarda karasal iklime yaklaşarak hüküm sürer. İlin toprak yapısı ve yağış rejimi kültürel tarım için oldukça elverişlidir. Tekirdağ İlinin denizden yüksekliği 10 m. ve denize olan uzaklığı merkezden 250 m'dir. Tekirdağ İlinde, Süleymanpaşa, Çorlu, Çerkezköy ve Malkara İlçelerinde olmak üzere 4 istasyon bulunmaktadır. Bu istasyonlardan; sinoptik ve klima Süleymanpaşa, meydan istasyon Çorlu, klima Malkara ve Çerkezköy'de ise insansız otomatik meteoroloji istasyonları bulunmakta olup, radiosonde yoktur.

Marmara Denizi kıyısı boyunca, yaz mevsimi sıcak ve kurak, kış mevsimi ise ılık ve yağışlı geçen Akdeniz ikliminin özellikleri görülür. Ancak, Karadeniz ikliminin etkisiyle yaz kuraklığı hafiflemiştir. Kış mevsiminde kar yağışları olağandır. İç kesimlere girildikçe yaz mevsimi daha kurak, kış mevsimi daha soğuk geçen yarı karasal iklim özellikleri belirginleşir.

Tekirdağ GSYİH'sı içerisinde, sanayi sektörü % 43,5'li pay ile en fazla GSYİH oluşturan sektör konumunda iken, tarım sektörü % 12,5'lik bir pay ile ikinci, ulaştırma ve haberleşme sektörü % 12,3'lük pay ile üçüncü, ticaret sektörü % 10,7'lik pay ile dördüncü, devlet hizmetleri % 7,1'lik bir pay ile beşinci ve inşaat sektörü de % 5,9'lik bir pay ile altıncı sırada yer almaktadır.

1970 senesine kadar tarıma dayalı sanayiye sahip olan Tekirdağ ili, 1970'ten sonra hızla sanayileşmiştir. Çerkezköy, Çorlu ve Tekirdağ merkez ilçelerinde sanayi kuruluşları daha fazladır. Türkiye'nin en büyük 100 kuruluşundan 3'ü ve en büyük 500 kuruluşun 15'i bu il sınırları içindedir. Metal eşya ve makina imalatı gelişmiştir. İstanbul'a yakınlık, ulaşım, pazarlama imkânları sanayinin gelişmesinde mühim rol oynamıştır.

Tekirdağ'da Süleymanpaşa, Malkara, Çorlu, Çerkezköy ve Hayrabolu ilçelerinde olmak üzere toplam 5 adet Ticaret ve Sanayi Odası bulunmaktadır. Ayrıca ilimizde; Süleymanpaşa, Hayrabolu, Çorlu ve Malkara ilçelerinde olmak üzere 4 adet Ticaret Borsası mevcuttur. İl genelinde bulunan 13 adet küçük sanayi sitesinin 7'si faaliyet göstermekte olup, toplam iş yeri sayısı 1.714'dür. Sektörel ağırlık itibariyle en önde gelen sektör tekstil sektörüdür. Tekstili ağırlık sırasına göre, deri, gıda, makine-metal, metal eşya, tarım aletleri ve enerji sektörleri izlemektedir.

İl genelinde 13 adet organize sanayi bölgesi ve 1 adet serbest bölge yer almakta olup, organize sanayi bölgelerinde 1081 firma faaliyet göstermektedir. İl genelindeki işletmelerin %73'ü organize sanayi bölgelerinde yer aldığı görülmektedir.

Tekirdağ yüzölçümüne göre ekili-dikili alanları en çok olan illerden biridir. Tarıma elverişli alanların oranı yüzde 80'dir. Tekirdağ ilinden çok çeşitli ve bol ürünler alınmakla beraber 'buğday, ayçiçeği, soğan, karpuz, kiraz ve üzüm' önceliklidir.

Tekirdağ'da 400 bin hektarlık alanda tarım yapılmaktadır. İlin Geleneksel ürünü buğday ve ayçiçeği Türkiye de üretilen buğdayın yaklaşık %5'i (185 bin 63 hektarlık alandan 998 bin 955 ton buğday), ayçiçeğinin ise %33ü (151 bin 290 hektarlık alanda 356 bin 750 ton) Tekirdağ'dan karşılanmaktadır.

Tekirdağ'da görülmeye değer sayısız eser bulunmaktadır. İlginç ziyaret noktaları arasında Macaristan'ın Avusturya'ya karşı mücadele etmiş bağımsızlık kahramanı Ferenc Rakoczi'nin 1720-1735 yılları arasında (başka bir deyişle, Osmanlı'nın Macaristan'ı kaybetmesinden sadece 35 yıl kadar sonra) Osmanlı İmparatorluğu'na sığındığı dönemde kaldığı 17. yüzyıl Türk evi sayılabilir. Ev bugün müze kimliğini taşımakta olup, Macaristan hükümetinin mülkiyetinde ve Türkiye'yi ziyaret eden Macarların vazgeçilmez uğrak yeri konumundadır.

Ayrıca Namık Kemal'in doğum yeri olup adına düzenlenmiş Namık Kemal Evi müzeleştirilmiştir. Şehir merkezinde Atatürk'ün birebir boyutlarındaki tek heykeli bulunmaktadır. Her sene Haziran ayında Tekirdağ Kiraz Festivali adı altında ortalama 1 hafta süren etkinlikler düzenlenmektedir. İlk olarak 1962'de Kiraz Cümbüşü adıyla başlayan festival, günümüzde kent merkezi için önemli bir turistik faaliyettir.

Müdürlüğümüz C tipi iller arasında yer aldığından Müdürlüğümüzün Çevre bölümü ÇED ve İzin Şube Müdürlüğü, Çevre Yönetimi ve Denetimi Şube Müdürlüğü olmak üzere iki adet şube müdürlüğünden oluşmaktadır. ÇED ve İzin Şubesinde toplam 8 personel ve Çevre Yönetimi ve Denetimi Şubesinde 13 personel olmak üzere toplamda 21 personel ve 2 şube müdürü ile çalışmalarına devam etmektedir.

A. HAVA

A.1. Hava Kalitesi

Türkiye’de özellikle kış sezonunda bazı şehir merkezlerinde meteorolojik şartlara da bağlı olarak hava kirliliği görülmektedir. Kış aylarında ısınmadan kaynaklanan hava kirliliğinin temel sebepleri; düşük vasıflı yakıtların iyileştirilme işlemine tabi tutulmadan kullanılması, yanlış yakma tekniklerinin uygulanması ve kullanılan yakma sistemleri işletme bakımlarının düzenli olarak yapılmaması şeklinde sıralanabilir. Ancak ısınmada doğal gazın ve kaliteli yakıtların kullanılması sonucu özellikle büyük şehirlerde hava kirliliğinde 1990’lı yıllara göre azalma olmuştur.

Şehirleşme ile sanayi tesislerinin yakın çevresindeki bölgelerdeki konutlaşmaların artması hava kirliliğinin olumsuz etkilerini artırmaktadır. Kömüre dayalı termik santrallerde kullanılan yerli linyitlerin yüksek kükürt oranı ve bazı tesislerde arıtma sistemlerinin olmaması nedeniyle kükürt dioksit (SO₂) emisyonları problem oluşturmaktadır.

Çevre Mevzuatının kirletici vasfı yüksek tesisler olarak nitelendirdiği enerji üretim tesisleri için mevzuatta özel emisyon sınır değerleri bulunmaktadır. Söz konusu tesislerin kurulması ve işletilmesi için gerekli izinler, tesisten çıkan emisyonlar ve tesisin etki alanı içerisinde hava kirliliğinin tespitine ilişkin usul ve esaslar Çevre Mevzuatında belirlenmiştir. Katı, sıvı ve gaz yakıt kullanan bu tesisler için ilgili baca gazı sınır değerlerinin sağlanması yanında tesis etki alanlarında hava kalitesi sınır değerlerinin de sağlanması gereklidir. Bu nedenlerle söz konusu tesislerden kaynaklanan özellikle toz, kükürt dioksit (SO₂) ve azot oksit (NO_x) emisyonlarının giderilmesi ve azaltılması konusundaki tekniklerinin uygulanması gereklidir. Söz konusu azaltım teknikleri son yıllarda tesislerden kaynaklanan emisyon yüklerini önemli ölçüde azaltılabilmektedir. Söz konusu azaltım tekniklerinin hayata geçirilmesi ve yaygın olarak kullanılabilmesi içinde Çevre Mevzuatında bazı değişiklikler yapılmıştır.

Bir ulusun hava kalitesinin iyileştirilmesi konusundaki başarısı, yerel ve ulusal hava kirliliği problemleri ve kirlilik azaltmadaki gelişmeler konusunda doğru ve iyi bilgilendirilmiş vatandaşların desteğine bağlıdır (Sharma vd., 2003a). Bir bölgedeki kirletici seviyelerini anlamak için uygun bir aracın geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu araç, vatandaşın hava kirliliği seviyesi hakkında doğru ve anlaşılabilir şekilde bilgi sağlarken, aynı zamanda ilgili otoritelerin toplum sağlığını korumak için önlem almaları konusunda kullanılabilir olmalıdır (Kyrkilis vd., 2007).

Bu amaçla, geliştirilen standart değerler, gerek uyarıcı ve anlaşılabilir olması gerekse de kullanımı açısından yaygın olarak bir indekse çevrilerek sunulabilmektedir. Belli bir bölgedeki hava kalitesinin karakterize edilmesi için ülkelerin kendi sınır değerlerine göre dönüştürdükleri ve kirlilik sınıflandırılmasının yapıldığı bu indekse Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) (Air Quality Index/AQI) adı verilmektedir. İndeks belirli kategorilerde farklı tanım ve renkler kullanılarak ifade edilmekte ve ölçümü yapılan her kirletici için ayrı ayrı düzenlenmektedir (Yavuz, 2010).

Ulusal Hava Kalitesi İndeksi, EPA Hava Kalitesi İndeksini ulusal mevzuatımız ve sınır değerlerimize uyarlayarak oluşturulmuştur. 5 temel kirletici için hava kalitesi indeksi hesaplanmaktadır. Bunlar; partikül maddeler (PM₁₀), karbon monoksit (CO), kükürt dioksit (SO₂), azot dioksit (NO₂) ve ozon (O₃) dur.

Hava kalitesine ilişkin hava kalite indeksi karşılaştırması da Çizelge A.1’ de verilmektedir.

Çizelge A.1- Ulusal Hava Kalite İndeksi Kesme Noktaları

İndeks	HKİ	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	PM ₁₀ [µg/m ³]
		1 Sa. Ort.	1 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	24 Sa. Ort.
İyi	0 – 50	0-100	0-100	0-5500	0-120 ^L	0-50
Orta	51 – 100	101-250	101-200	5501-10000	121-160	51-100 ^L
Hassas	101 – 150	251-500 ^L	201-500	10001-16000 ^L	161-180 ^B	101-260 ^U
Sağlıksız	151 – 200	501-850 ^U	501-1000	16001-24000	181-240 ^U	261-400 ^U
Kötü	201 – 300	851-1100 ^U	1001-2000	24001-32000	241-700	401-520 ^U
Tehlikeli	301 – 500	>1101	>2001	>32001	>701	>521

L: Limit Değer
B: Bilgi Eşiği
U: Uyarı Eşiği

Çizelge A.2 - EPA Hava Kalitesi İndeksi

Hava Kalitesi İndeksi (AQI) Değerler	Sağlık Endişe Seviyeleri	Renkler	Anlamı
Hava Kalitesi İndeksi bu aralıkta olduğunda..	..hava kalitesi koşulları..	..bu renkler ile sembolize edilir..	..ve renkler bu anlama gelir.
0 - 50	İyi	Yeşil	Hava kalitesi memnun edici ve hava kirliliği az riskli veya hiç risk teşkil etmiyor.
51 - 100	Orta	Sarı	Hava kalitesi uygun fakat alışılmadık şekilde hava kirliliğine hassas olan çok az sayıdaki insanlar için bazı kirlenmeler açısından orta düzeyde sağlık endişesi oluşabilir.
101- 150	Hassas	Turuncu	Hassas gruplar için sağlık etkileri oluşabilir. Genel olarak kamunun etkilenmesi olası değildir.
151 - 200	Sağlıksız	Kırmızı	Herkes sağlık etkileri yaşamaya başlayabilir, hassas gruplar için ciddi sağlık etkileri söz konusu olabilir.
201 - 300	Kötü	Mor	Sağlık açısından acil durum oluşturabilir. Nüfusun tamamının etkilenme olasılığı yüksektir.
301 - 500	Tehlikeli	Kahverengi	Sağlık alarmı: Herkes daha ciddi sağlık etkileri ile karşılaşabilir.

A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Unsurlar

Hava kirliliği, doğrudan veya dolaylı olarak insan sağlığını etkileyerek yaşam kalitesini düşürmektedir. Günümüzde hava kirliliği nedeniyle yerel, bölgesel ve küresel sorunlar yaygın olarak yaşanmaktadır.

Yoğun şehirleşme, şehirlerin yanlış yerleşmesi, motorlu taşıt sayısının artması, düzensiz sanayileşme, kalitesiz yakıt kullanımı, topoğrafik ve meteorolojik şartlar gibi nedenlerden dolayı büyük şehirlerimizde özellikle kış mevsiminde hava kirliliği yaşanabilmektedir.

Bir bölgede hava kalitesini ölçmek, o bölgede yaşayan insanların nasıl bir hava teneffüs ettiğinin bilinmesi açısından çok büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, önemli bir nokta da, bir bölgede meydana gelen hava kirliliğinin sadece o bölgede görülmeyip meteorolojik olaylara bağlı olarak yayılım göstermesi ve küresel problemlere de (küresel ısınma, asit yağmurları, vb) sebep olmasıdır.

Renksiz bir gaz olan kükürtdioksit (SO₂), atmosfere ulaştıktan sonra sülfat ve sülfürik asit olarak oksitlenir. Diğer kirleticiler ile birlikte büyük mesafeler üzerinden taşınabilecek damlalar veya katı partiküller oluşturur. SO₂ ve oksidasyon ürünleri kuru ve nemli depozisyonlar (asitli yağmur) sayesinde atmosferden uzaklaştırılır.

Azot Oksitler (NO_x), Azot monoksit (NO) ve azot dioksit (NO₂), toplamı azot oksitleri (NO_x) oluşturur. Azot oksitler genellikle (%90 durumda) NO olarak dışarı verilir. NO ve NO₂'den ozon veya radikallerle (OH veya HO₂ gibi) reaksiyonu sonucunda oluşur. İnsan sağlığını en çok etkileyen azot oksit türü olması itibari ile NO₂ kentsel bölgelerdeki en önemli hava kirleticilerinden biridir. Azot oksit (NO_x) emisyonları insanların yarattığı kaynaklardan oluşmaktadır. Ana kaynakların başında kara, hava ve deniz trafiğindeki araçlar ve endüstriyel tesislerdeki yakma kazanları gelmektedir.

İnsan sağlığına etkileri açısından, sağlıklı insanların çok yüksek NO₂ derişimlerine kısa süre dahi maruz kalmaları, şiddetli akciğer tahribatlarına yol açabilir. Kronik akciğer rahatsızlığı olan kişilerin ise bu derişimlere maruz kalmaları, akciğerde kısa vadede fonksiyon bozukluklarına yol açabilir. NO₂ derişimlere uzun süre maruz kalınması durumunda ise buna bağlı olarak solunum yolu rahatsızlıklarının ciddi oranda arttığı gözlenmektedir.

Toz Partikül Madde (PM₁₀), partikül madde terimi, havada bulunan katı partikülleri ifade eder. Bu partiküllerin tek tip bir kimyasal bileşimi yoktur. Katı partiküller insan faaliyetleri sonucu ve doğal kaynaklardan, doğrudan atmosfere karışırlar. Atmosferde diğer kirleticiler ile reaksiyona girerek PM'yi oluştururlar ve atmosfere verilirler. (PM₁₀- 10 µm'nin altında bir aerodinamik çapa sahiptir) 2,5 µm'ye kadar olan partikülleri kapsayacak yasal düzenlemeler konusunda çalışmalar devam etmektedir. PM₁₀ için gösterilebilecek en büyük doğal kaynak yollardan kalkan tozlardır.

Diğer önemli kaynaklar ise trafik, kömür ve maden ocakları, inşaat alanları ve taş ocaklarıdır. Sağlık etkileri açısından, PM₁₀ solunum sisteminde birikebilir ve çeşitli sağlık etkilerine sebep olabilir. Astım gibi solunum rahatsızlıklarını kötüleştirir, erken ölümü de içeren çeşitli ciddi sağlık etkilerine sebep olur. Astım, kronik tıkaçıcı akciğer ve kalp hastalığı gibi kalp veya akciğer hastalığı olan kişiler PM₁₀'a maruz kaldığında sağlık durumları kötüleşebilir. Yaşlılar ve çocuklar, PM₁₀ maruziyetine karşı hassastır. PM₁₀ yardımıyla toz içerisindeki mevcut diğer kirleticiler akciğerlerin derinlerine kadar inebilir. İnce partiküllerin büyük bir kısmı akciğerlerdeki alveollere kadar ulaşabilir. Buradan da kurşun gibi zehirli maddeler % 100 olarak kana geçebilir.

Karbonmonoksit (CO), kokusuz ve renksiz bir gazdır. Yakıtların yapısındaki karbonun tam yanmaması sonucu oluşur. CO derişimleri, tipik olarak soğuk mevsimlerde en yüksek değere ulaşır. Soğuk mevsimlerde çok yüksek değerler ulaşılmasının bir sebebi de inversiyon durumudur. CO'nin global arka plan konsantrasyonu 0.06 ve 0.17 mg/m³ arasında bulunur. 2000/69/EC sayılı AB direktifinde CO ile ilgili sınır değerler tespit edilmiştir.

İnversiyon, sıcak havanın soğuk havanın üzerinde bulunarak, havanın dikey olarak birbiriyle karışmasının engellenmesi durumudur. Kirlilik böylece yer seviyesine yakın soğuk hava tabakasının içerisinde toplanır.

CO'nın ana kaynağı trafik ve trafikteki sıkışıklıktır. Sağlık etkileri, akciğer yolu ile kan dolaşımına girerek, kimyasal olarak hemoglobine bağlanır. Kandaki bu madde, oksijeni hücrelere taşır. Bu yolla, CO organ ve dokulara ulaşan oksijen miktarını azaltır. Sağlıklı kişilerde, daha yüksek seviyelerdeki CO'ye maruz kalmak, algılama ve gözün görme gücünü etkileyebilir. Hafif ve daha ağır kalp ve solunum sistemi hastalığı olan kişiler ve henüz doğmamış ve yeni doğmuş bebekler, CO kirliliğine karşı en riskli grubu oluşturur.

Kurşun (Pb), doğada metal olarak bulunmaz. Kurşun gürültü, ışın ve vibrasyonlara karşı iyi bir koruyucudur ve hava yoluyla taşınır. Kurşun, maden ocakları ve bakır ve tunç (Cu+Sn) alaşımı işlenmesi, kurşun içeren ürünlerin geriye dönüştürülmesi ve kurşunlu petrolün yakılmasıyla çevreye yayılır. Kurşun içeren benzin ilavesi ürünlerinin de kullanılması, atmosferdeki kurşun oranını yükseltir.

Ozon (O₃), kokusuz renksiz ve 3 oksijen atomundan oluşan bir gazdır. Ozon kirliliği, özellikle yaz mevsiminde güneşli havalarda ve yüksek sıcaklıkta oluşur (NO₂+ güneş ışınları = NO+ O => O+ O₂ = O₃). Ozon üretimi uçucu organik bileşikler (VOC) ve karbon monoksit sayesinde hızlandırılır veya güçlendirilir. Ozonun oluşması için en önemli öncü bileşimler NO_x (Azot oksitler) ve VOC'dır. Yüksek güneş ışınlarının etkisiyle ozon derişimi Akdeniz ülkelerinde Kuzey-Avrupa ülkelerinden daha yüksektir. Sebebi ise güneş ışınlarının ozon'un fotokimyasal oluşumundaki fonksiyonundan kaynaklanmasındır.

Diğer kirleticilere kıyasla ozon doğrudan ortam havasına karışmaz. Yeryüzüne yakın seviyede ozon karmaşık kimyasal reaksiyonlar yoluyla oluşur. Bu reaksiyonlara NO_x, metan, CO ve VOC'ler (etan (C₂H₆), etilen (C₂H₄), propan (C₃H₈), benzen (C₆H₆), toluen (C₆H₅), xilen (C₆H₄) gibi kimyasal maddelerde eklenir. Ozon çok güçlü bir oksidasyon maddesidir. Birçok biyolojik madde ile etkileşimde bulunur. Tüm solunum sistemine zarar verebilir. Ozonun zararlı etkisi derişim oranına ve ozona maruziyet süresine bağlıdır. Çocuklar büyük bir risk grubunu oluşturur. Diğer gruplar arasında öğlen saatlerinde dışarıda fiziksel aktivitede bulunanlar, astım hastaları, akciğer hastaları ve yaşlılar bulunur

Çizelge A.3-Tekirdağ İlinde 2014 Yılında Eysel Isınmada Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2014)

Yakıtın Cinsi (*)	Temin Edildiği Yer	Tüketim Miktarı (ton)	Yakıtın Özellikleri				
			Alt Isıl Değeri (kcal/kg)	Uçucu Madde (%)	Toplam Kükürt (%)	Toplam Nem (%)	Kül (%)
İthal Kömür	Rusya	156.421,27	7200-7800	20-30	0,2-0,6	3-5	5-10
Yerli Kömür	Malkara-Hayrabolu	1.050.981,00	5000-6000	20-40	0,8-1,8	15-22	10-18

(*) Yerli kömür, ithal kömür, briket, biyokütle, Sosyal Yardımlaşma Vakfı kömürü, odun gibi.

Çizelge A.4 - Geçiş Dönemi Uzun Vadeli Ve Kısa Vadeli Sınır Değerleri Ve Uyarı Eşikleri (Hava Kalitesi Değerlendirme Ve Yönetimi Yönetmeliği)

Kirletici	Ortalama süre	Sınır değer	Sınır değerın yıllık azalması	Uyarı eşiği
SO ₂	Saatlik	900 µg/m ³		İlk seviye: 500 µg/m ³
	-KVS- 24 saatlik % 95 /yıl -insan sağlığının korunması için-	400 µg/m ³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 250 µg/m ³ (sınır değerın %62,5'u) olana kadar her 12 ayda bir eşit miktarda yıllık olarak azalır	İkinci seviye: 850 µg/m ³
	Kış Sezonu Ortalaması (1 Ekim – 31 Mart) -insan sağlığının korunması için-	250 µg/m ³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 125 µg/m ³ (sınır değerın %50'si) olana kadar her 12 ayda bir eşit miktarda yıllık olarak azalır	Üçüncü seviye: 1.100 µg/m ³
	Hedef Sınır Değer (Yıllık aritmetik ortalama)	60 µg/m ³		Dördüncü seviye: 1.500 µg/m ³
	Hedef Sınır Değer Kış Sezonu Ortalaması (1 Ekim – 31 Mart)	120 µg/m ³		(Verilen değerler 24 saatlik ortalamalardır.)
	-UVS- yıllık -insan sağlığının korunması için-	150 µg/m ³		
	-UVS- yıllık -hassas hayvanların, bitkilerin ve nesnelerin korunması için-	60 µg/m ³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 20 µg/m ³ (sınır değerın %33'ü) olana kadar her 12 ayda bir eşit miktarda yıllık olarak azalır	
	NO ₂	-KVS- 24 saatlik % 95 /yıl -insan sağlığının korunması için-	300 µg/m ³	
	-UVS- yıllık -insan sağlığının korunması için-	100 µg/m ³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 60 µg/m ³ (sınır değerın %60'ı) olana kadar her 12 ayda bir eşit miktarda yıllık olarak azalır	

Çizelge A.4 - Geçiş Dönemi Uzun Vadeli Ve Kısa Vadeli Sınır Değerleri Ve Uyarı Eşikleri (Hava Kalitesi Değerlendirme Ve Yönetimi Yönetmeliği) (devam)

Kirletici	Ortalama süre	Sınır Değer	Sınır değerın yıllık azalması	Uyarı eşiği
PM10 ¹	-KVS- 24 saatlik % 95/yıl -insan sağlığının korunması için-	300 µg/m ³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 100 µg/m ³ (sınır değerın %33'ü) olana kadar her 12 ayda bir eşit miktarda yıllık olarak azalır	İlk seviye: 260 µg/m ³ İkinci seviye: 400 µg/m ³ Üçüncü seviye: 520 µg/m ³ Dördüncü seviye: 650 µg/m ³ (Verilen değerler 24 saatlik ortalamalardır.)
	Kış Sezonu Ortalaması (1 Ekim – 31 Mart) -insan sağlığının korunması için-	200 µg/m ³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 90 µg/m ³ (sınır değerın %45'i) olana kadar her 12 ayda eşit bir miktarda yıllık olarak azalır	
	-UVS- yıllık -insan sağlığının korunması için-	150 µg/m ³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 60 µg/m ³ (sınır değerın %40'i) olana kadar her 12 ayda eşit bir miktarda yıllık olarak azalır	
Kurşun	-UVS- yıllık -insan sağlığının korunması için-	2 µg/m ³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 1 µg/m ³ (sınır değerın %50'si) olana kadar her 12 ayda eşit bir miktarda yıllık olarak azalır	
CO	24 saatlik % 95/yıl -insan sağlığının korunması için-	30 mg/m ³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 10 mg/m ³ (sınır değerın %33'ü) olana kadar her 12 ayda eşit bir miktarda yıllık olarak azalır	
	yıllık -insan sağlığının korunması için-	10 mg/m ³		

Çizelge A.5- Tekirdağ İlinde 2014 Yılında Sanayide Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2014)

Yakıtın Cinsi (*)	Temin Edildiği Yer	Tüketim Miktarı (ton)	Yakıtın Özellikleri				
			Alt Isıl Değeri (kcal/kg)	Uçucu Madde (%)	Toplam Kükürt (%)	Toplam Nem (%)	Kül (%)
İthal Kömür	Rusya-Amerika	111.871,30	7200-7800	20-30	0,2-0,6	3-5	5-10
Yerli Kömür	Malkara-Hayrabolu	-	3000-5000	20-40	0,8-1,8	15-22	10-18

(*) Yerli kömür, ithal kömür, briket, biyokütle, Sosyal Yardımlaşma Vakfı kömürü, odun gibi. Egzoz gazı emisyonlarının kontrolüne yönelik ilimizdeki faaliyetler A.5. Bölümünde verilmektedir.

¹ PM10, asılı partikül madde – siyah duman olarak da ölçülebilir. Siyah duman değerlendirmesi ve gravimetrik birimlere çevrimi için, hava kirliliğini ölçme metotları ve anket teknikleri üzerine çalışan OECD grubunun standartlaştırdığı metot (1964), referans metot olarak alınır.

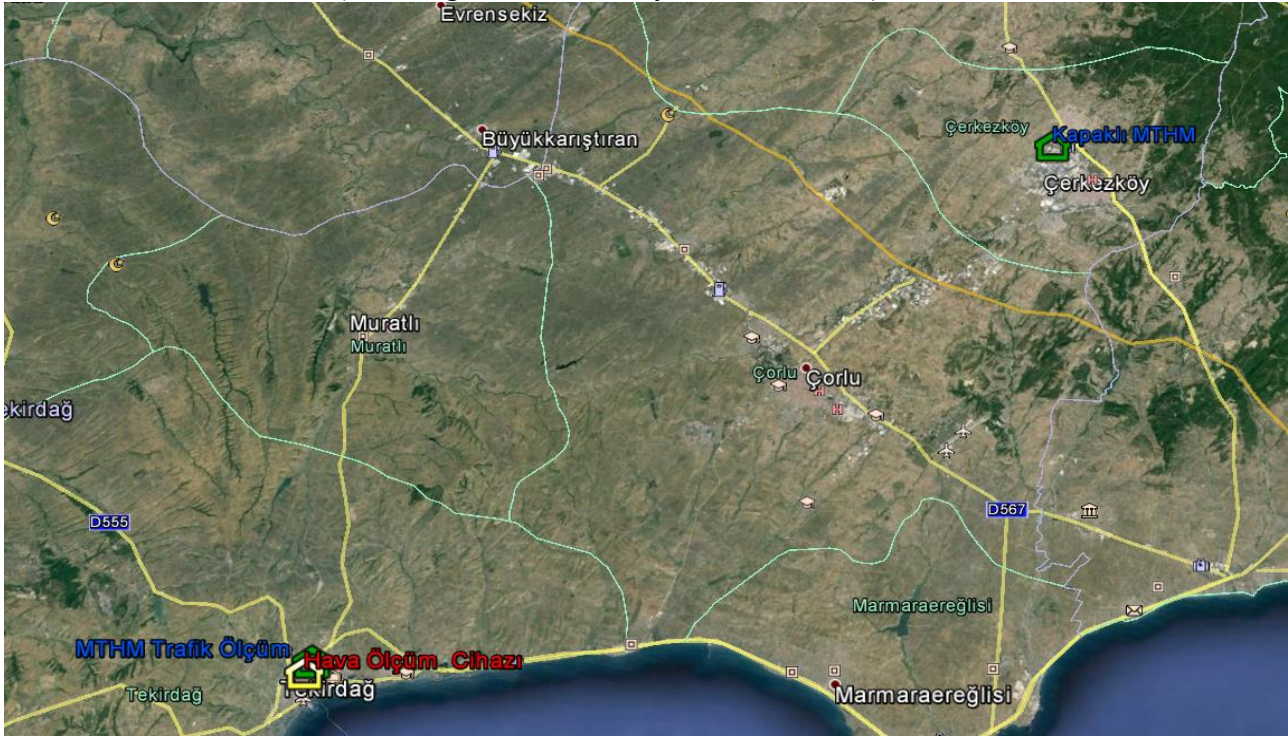
A.3. Hava Kalitesinin Kontrolü Konusundaki Çalışmalar

İlimizde hava kalitesini kontrol etmek amacıyla üç adet Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu bulunmaktadır. Bunlardan iki tanesi il merkezinde olup diğeri ise Kapaklı ilçesinde bulunmaktadır. İl merkezinde bulunan istasyonlardan birisi araç trafiğinden kaynaklanan hava kirliliğini diğeri ise kentsel kirliliği ölçmek, Kapaklı 'da bulunan istasyon ise Kentsel/Endüstriyel kirliliğin neden olduğu hava kalitesini ölçmek için kurulmuştur. İlimizde sanayiden kaynaklanan hava kirliliğinin kontrolünün yapılması amacıyla, Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri Tebliği kapsamında 26 adet işletmenin bacası sürekli emisyon ölçüm sitemi ile donatılmış olup, yanma gazlarının sürekli ölçümü ve kayıt altına alınması sağlanmıştır.

Resim A.1-Tekirdağ İlinde Bulunan Hava Kirliliği Ölçüm Cihazlarının Yerleri ve Fotoğrafları
(Tekirdağ Temiz Hava Eylem Planı, 2014)

Harita A.1-Tekirdağ İlinde Bulunan Hava Kirliliği Ölçüm Cihazlarının Yerleri (Tekirdağ Temiz Hava Eylem Planı, 2014)

Çizelge A.6- Tekirdağ İlinde Hava Kalitesi Ölçüm İstasyon Yerleri ve Ölçülen Parametreler
(<http://www.havaizleme.gov.tr,2014>)

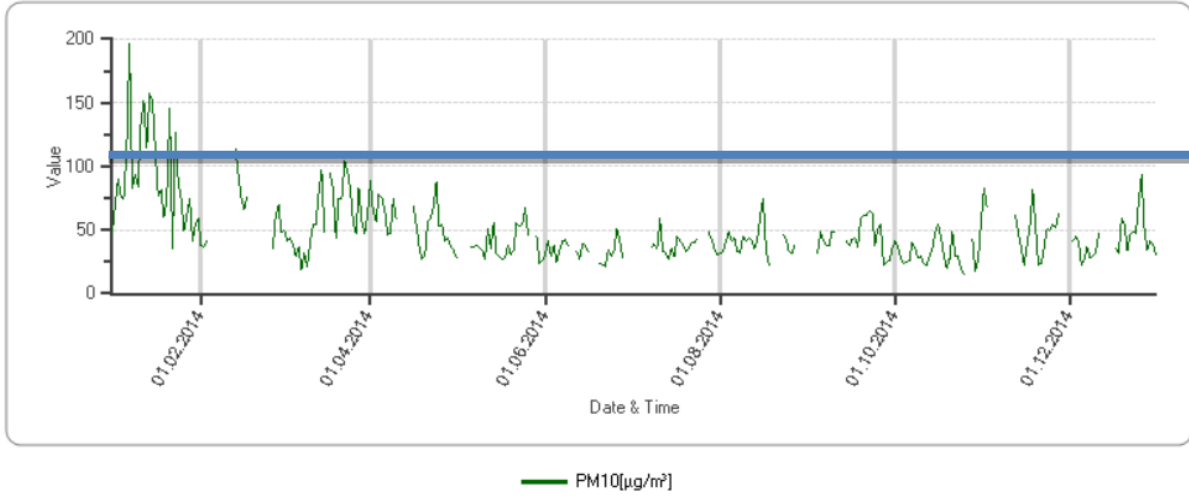
İSTASYON YERLERİ	KOORDİNATLARI (Enlem, Boylam)	HAVA KİRLİTİCİLERİ					
		SO ₂	NO _x	CO	O ₂	HC	PM

MERKEZ-1	40 58 16 27 29 59	X	-	-	-	-	X
MERKEZ-2 MTHM	40 58 38 27 30 10	X	X	X	-	-	X
KAPAKLI MTHM	41 18 49 27 58 48	X	X	X	-	-	X

A.4. Ölçüm İstasyonları

İlimiz, Süleymanpaşa İlçesinde bulunan hava kalitesi izleme istasyonuna ait veriler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

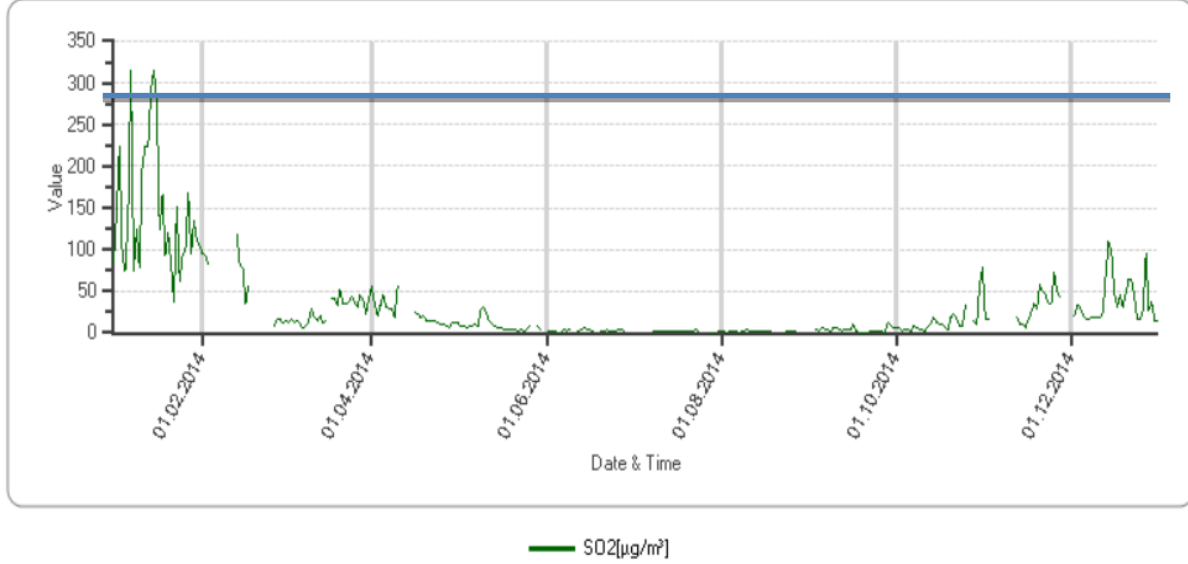
İstasyon:Tekirdağ Periyodik:01.01.2014 00:00 - 31.12.2014 00:00 Rapor Türü:AVG

Grafik A.1- Tekirdağ İli Süleymanpaşa İlçesi Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu PM10 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

İstasyon:Tekirdağ Periyodik:01.01.2014 00:00 - 31.12.2014 00:00 Rapor Türü:AVG

Grafik A.2- Tekirdağ İli Süleymanpaşa İlçesi Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu SO₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

Çizelge A.7- Tekirdağ İlinde 2014 Yılında Hava Kirlenici Gazların Ortalama Konsantrasyonları ve Sınır Değerin Aşıldığı Gün Sayıları (<http://www.havaizleme.gov.tr,2014>)

MERKEZ	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*
Ocak	146	3	92	5
Şubat	62	-	64	-
Mart	26	-	58	-
Nisan	23	-	56	-
Mayıs	9	-	39	-
Haziran	3	-	34	-
Temmuz	2	-	38	-
Ağustos	2	-	41	-
Eylül	4	-	44	-
Ekim	14	-	32	-
Kasım	32	-	50	-
Aralık	38	-	43	-
ORTALAMA	30,08		49,25	

İlimizde kömür kullanan sanayi tesislerinde 11.12.2014 karar tarih ve 05 karar no'lu Mahalli Çevre Kurulu kararıyla Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüzden “Kömür Kullanma İzni” alınması ile ilgili karar güncellenmiştir. 2014 yılı içerisinde 21 adet kömür yakıtı kullanan sanayi tesisine Müdürlüğümüz gözetiminde ölçümler yapılarak Kömür Kullanım İzni verilmiştir.

A.5. Egzoz Gazı Emisyon Kontrolü

İlimizde Müdürlüğümüz tarafından yetkilendirilmiş toplam **16** tane egzoz emisyon ölçüm istasyonu bulunmaktadır. Bu istasyonlardan 2014 yılı içerisinde toplam **86700** adet aracın egzoz emisyon ölçümü yapılmıştır.

Çizelge A.8- Tekirdağ İlinde 2014 Yılındaki Araç Sayısı ve Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı (TUİK-Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2014)

Araç Sayısı				TOPLAM	Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı				TOPLAM
Binek Otomobil	Hafif Ticari	Ağır Ticari	Diğerleri		Binek Otomobil	Hafif Ticari	Ağır Ticari	Diğerleri	
110.697	40.216	9.255	55859	216.027	42.526	25.218	4.105	14.851	86.700

Çizelge A.9- Tekirdağ İlinde Bulunan Egzoz Emisyon Ölçüm İstasyonları

(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2014)

İlimizde Bulunan Egzoz Emisyon Ölçüm İstasyonları		
1	Baygur Oto Mehmet -Ahmet Baygur	Süleymanpaşa
2	Öz Oto San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Süleymanpaşa
3	Gençler Otom. San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Süleymanpaşa
4	2K Taşıt Güvenlik Merkezi	Süleymanpaşa
5	2K Taşıt Güvenlik Merkezi	Ergene
6	Buhari Otomotiv	Çorlu
7	Trakman Otomotiv	Çorlu
8	Turnalar Oto Tamirhanesi Murat Turna	Çorlu
9	Oto Metin – Oğuz METİN	Çorlu
10	Dobrucalı Otomotiv San Yedek Parça	Çorlu
11	Zeki Otomotiv	Çorlu
12	A.Sert Oto. Bilg.San. Ve Tic. Ltd. Şti	Çorlu
13	Haliç Oto Tic. Ve San A.Ş.	Çorlu
14	Seçkin Oto- Necdet Baysak	Çerkezköy
15	Test Otomotiv	Malkara
16	2K Taşıt Güvenlik Merkezi	Mobil

A.6.Gürültü

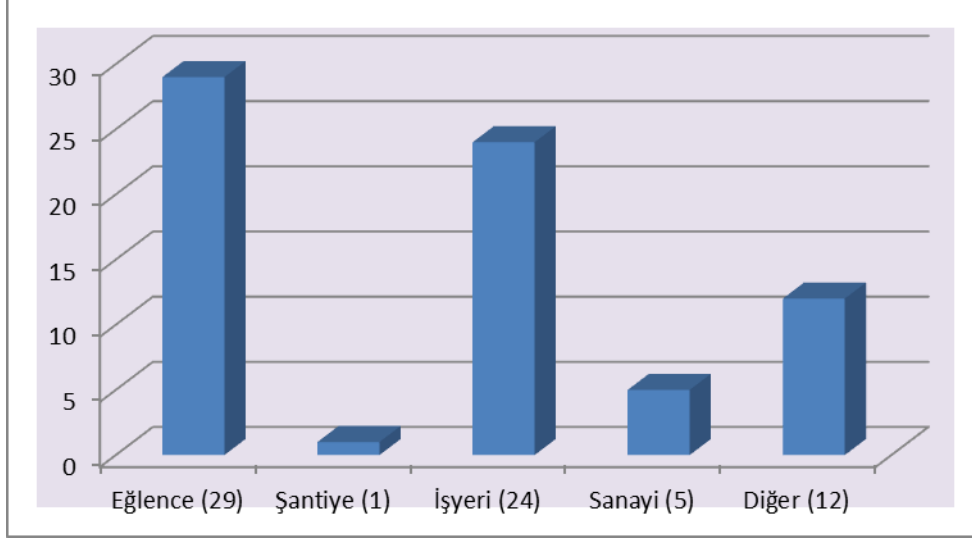
Bugün dünyamızdaki en önemli sorunların başında doğal dengenin bozulmaya başlaması ile ortaya çıkan çevre sorunları gelmektedir. Endüstri ve teknolojinin ulaştığı boyutta tabiat kaynaklarının tek yönlü Bilinçsizce kullanımı hava, toprak ve suyun dengesinin bozulmasının yanı sıra ses kirliliği ya da gürültü olarak adlandırdığımız bir çevre sorununun da ortaya çıkmasına neden olmuştur. Gürültüyü istenmeyen bir ses olarak tanımlayabiliriz. Gürültü, sadece insanı rahatsız etmekle kalmayıp, aynı zamanda fizyolojik ve psikolojik sorunlar yaratan, insan ve toplum sağlığını ciddi bir biçimde tehdit eden boyutlara ulaşmıştır. Yapılan araştırmalar gürültünün insanların organik, sinirsel ve psikolojik yapılarında olumsuz etkiler yaptığını belirtmektedir. Gürültü arzu edilmeyen sesler olarak ifade edildiğine göre önce sesin ne anlama geldiğini bilmek gerekir.

- 30-65 dB arası gürültüler bazı durumlarda rahatsız edicidirler. Ancak rahatsızlığın şekli ve basıncı çok çeşitlidir. Sinirlilik, çabuk hiddetlenme, konsantrasyon bozukluğu, baş dönmesi, çalışmaya karşı gittikçe artan isteksizlik görülebilir. (45-50 dB’de uykusuzluk başlar.)

- 65-90 dB arası vegetatif sisteminde bazı reaksiyonlar görülür.

- 90-120 dB arası gürültülerde işitme organında arızalar görülmeye başlar. Bu db’deki sesler uzun bir süre devam ederse ağır işitme bozuklukları ve sağırılık meydana getirebilir.

- Gürültü 120 dB'nin üzerine çıktığında kulakta ağrı yapar ve bu insan sağlığı için tehlike sayılır. Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği 01.07.2011 tarih ve 25862 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Grafik A.3– Tekirdağ İli 2014 Yılında Gürültü Konusunda Yapılan Şikayetlerin Dağılımı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müd., 2014)

A.7. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar

İlimizde İklim Değişikliği Eylem Planı kapsamında Valiliğimiz tarafından yürütülen eylemler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Çizelge A.10- İklim Değişikliği Eylem Planı (Tekirdağ Valiliği Eylemleri)

Sektör	Eylemler	Eylemin gerçekleştirme durumu	Uygulama sürecinde yaşanan olumlu ve olumsuz gelişmeler	Eylemin uygulanmasına ilişkin değerlendirme ve çözüm önerileri
-Uyum-Doğal Afet Risk Yönetimi	UA2.2.1. Yerel ölçekte muhtarlıklar dahil bütün idari kademeleri kapsayan ilgili kurum ve kuruluşların risk azaltımı, acil müdahale ile afet sonrası kısa ve uzun vadeli iyileştirme yaklaşımı ve uygulamaları konusunda kapasitelerinin belirlenmesi ve geliştirilmesi.	Yerel ölçeklerde deprem ve depremin zincirleme etkileri ile oluşabilecek risklerin analizi, değerlendirilmesi ve azaltılması konusunda ilke, yöntem ve uygulama esaslarının belirlenmesi ve yerel yönetimler için yol gösterici kılavuz yayınların hazırlanması hususları takip edilerek işbirliği ve koordinasyon sağlanmaktadır. Afet Acil Durum Yönetimi konularında kamu kurum ve kuruluşlarının amirleri, yerel yöneticiler ve ilgili personelin hizmet içi eğitimlerinin yapılmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir.	Özel sektörde sanayi tesislerinin sayıca fazla olması ve yerleşimlerinin dağınık olması sebebiyle merkezden koordinasyon sağlanmasında problemler yaşanabilmektedir.	Kurum kuruluş ve işletmelerin, risk analizleri tamamlanarak, risklerine göre sınıflandırılması gerekmektedir.
-Uyum-Doğal Afet Risk Yönetimi	UA2.2.3. Yerel düzeyde kurumlar arasında koordinasyonun sağlanması ile bilgi, tecrübe, altyapı paylaşımının geliştirilmesi.	Yerel düzeyde haberleşme, acil durum çağrı ve bilgi iletişim sistemleri alt yapısı ile acil müdahale ve yardımlar için ulaşım sistemlerinin geliştirilmesi konusunda işbirliği ve koordinasyon yapılmaktadır. Kamu ve özel sektör tarafından gerçekleştirilen afet sonrası hasar tespit çalışmalarında bilgi paylaşımını ve işbirliğini sağlayacak yeni yaklaşımlar takip edilerek değerlendirmeler yapılmaktadır.	Kurum ve kuruluşların afet ve acil durumlardaki görevleri ile ilgili planlamaların da sorunlar yaşanabilmektedir.	Kurum ve kuruluşlarla ortak afet ve acil durum tatbikatı yapılmalıdır.

A.8. Sonuç ve Değerlendirme

Şehirleşme ile sanayi tesislerinin yakın çevresindeki bölgelerdeki konutlaşmaların artması hava kirliliğinin olumsuz etkilerini artırmaktadır. Çevre Mevzuatının kirletici vasfı yüksek tesisler olarak nitelendirdiği enerji üretim tesisleri için mevzuatta özel emisyon sınır değerleri bulunmaktadır. Söz konusu tesislerin kurulması ve işletilmesi için gerekli izinler, tesisten çıkan emisyonlar ve tesisin etki alanı içerisinde hava kirliliğinin tespitine ilişkin usul ve esaslar Çevre Mevzuatında belirlenmiştir. İlimizde hava kalitesini kontrol etmek amacıyla ilimiz sınırları içerisinde üç adet Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu bulunmaktadır. İl merkezinde bulunan hava kalitesi ölçüm istasyonunda SO₂ ve PM₁₀ parametrelerinin ölçümleri yapılmaktadır.

Kaynaklar

- Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014
- **(Tekirdağ Temiz Hava Eylem Planı, 2014)**
- Meteoroloji Genel Müdürlüğü Resmi Web Sitesi, <http://dmi.gov.tr>, 2014
- <http://www.havaizleme.gov.tr>, 2014
- TUİK 2014

B. SU VE SU KAYNAKLARI

B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli

B.1.1. Yüzeysel Sular

B.1.1.1. Akarsular

Tekirdağ İlinin yerüstü su potansiyeli 713.00 hm³/yıl'dır. Akarsular, içme ve kullanma açısından olumsuz bir yapıya sahiptir. Bunun en önemli nedeni yörede bulunan sanayi kuruluşları deşarjlarının kirliliği sonucu, akarsuların doğal yapısının bozulmasıdır.

Bunlara ek olarak, akarsu havzalarında bulunan yerleşim birimlerinin evsel atık sularının da direkt deşarj edilmesi ikinci bir etkidir. Bu nedenle, yöre içerisinde yer alan akarsuların, gerek tarım açısından kullanılmasında ve gerekse de toplumun piknik yeri olarak akarsu çevresinden istifade edebilmesi mümkün olmamaktadır. Konunun önem cihetiyle, Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü ve Valiliklerince (gerekli tedbirlerin alınması konulu) toplantılar sık sık yapılmakta olup, olumlu sonuçların alınması için çalışmalar sürdürülmektedir.

İlimiz sınırları içerisinde bulunan yüzeysel suların kirlilik durumlarının tespit edilebilmesi, bölgemizde bulunan sanayi kuruluşlarının yüzeysel suların kalitesine olan etkilerinin boyutlarının belirlenebilmesi ve bu konuda alınacak önlemlerin uygulanabilmesi amacıyla, kirlenme riski yüksek bölgelerdeki akarsularımızın kirlilik portresi çıkartılmıştır.

İlimiz sınırları içerisinde sanayi kuruluşlarının atık sularını deşarj ettikleri derelerden alınan numunelerin incelenmesi sonucunda; Çorlu İlçesi, Seymen Köyü Mevkiinden Sultanköy Beldesine gelerek Marmara Denizine dökülen Kınıklı Deresinin iki noktasından alınan numunenin sonuçları derenin en iç kesiminde (fabrika atık sularının henüz dereye karışmadığı noktada) kirlilik yükünün sınır değerlere oldukça yakın değerlerde olduğu, aşağılara doğru inildikçe Değirmenköy Mevkiindeki fabrikaların ve Tekirdağ İl sınırları içerisinde kalan sanayi tesislerinin atık suları bu dereye karışmakta ve suda gözle görülür derecede renk değişimi ve fiziksel kirlilik gözlenmektedir.

İlimiz Çerkezköy İlçesinden başlayıp; Kızılpınar, Yulaflı üzerinden Çorlu'ya ulaşan Çorlu Deresi ve kollarından alınan numuneler sonucunda; Veliköy, Velimeşe, Yulaflı Mevkiinde kurulmuş olan tekstil ağırlıklı bir çok fabrikanın atık sularının bu dereye karışması nedeniyle dere suyunun özelliğinin bozularak sınır değerlerin çok üzerinde olduğu gözlenmiştir. Numune sonuçları itibarı ile KOI ve toplam fosfor değerlerinin dere suyunda çok yüksek değerlere ulaştığı tespit edilmiştir.

Çerkezköy bölgesinde bulunan iki adet sanayi bölgesinin (Veliköy ve Yalıboyu Mevkii) atık suları da münferit arıtma tesislerinde arıtıldıktan sonra bu dereye deşarj edilmektedir. Ayrıca Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi Merkezi Arıtma Tesisinde de her ne kadar arıtılmış da olsa kirlilik yükünü olumsuz yönde etkileyecek ve hedef değerlerin üzerinde kirlilik yükünü taşıyan yaklaşık 80.000 m³/gün debili bir atıksu bu dereye karışmaktadır.

Çorlu İlçesi Sağlık Mahallesi'nden, Çorlu'ya oradan da Balabanlı, Kepenekli Köyleri yakınından Muratlı İlçesine ulaşan Çorlu Deresi ve kollarından alınan numuneler sonucu; bölgedeki deri sanayicilerinin arıtılmış sularının dereye karıştığı noktalarda kirlilik yükünün, (toplam fosfor, TAKM) bazı değerlerinin sınır değerlerinin üzerinde olduğu, (yağ, gres, KOI) bazı değerlerinin de

sınır değerlere oldukça yaklaştığı, ayrıca Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliğinde giderilmesi istenmeyen renk parametresinin bu dereelerde son derece kötü bir görüntü kirliliğine sebebiyet verdiği sonucuna varılmıştır. Bunun yanında mevsim koşulları itibariyle havanın ısınması, son derece kötü kokuların oluşarak çevrede olumsuz etki yarattığı görülmektedir.

İlimiz Ergene İlçesi, Ulaş, Vakıflar, Kırkgöz ve Sevindikli Köyleri civarından geçerek Muratlı'nın İnanlı Mevkiinde Çorlu Deresi ile birleşen Ergene Nehri ve kollarından alınan numuneler sonucunda; dere suyunun içeriği sınır değerlerin altında kalmaktadır. Çeşme Deresi adı ile anılan Ballıhoca Mevkiindeki dereden alınan numunede, BOI₅, KOI, TAKM, Toplam Fosfor ve pH değerlerinin yüksek olması, kirlilik yükünün sınır değerlerinin ne kadar üzerinde olduğunu göstermektedir.

Muratlı İlçesi Ballıhoca Köyü Mevkiinde kirlilik taşıyan bir diğer unsur da, bölgedeki yerleşim merkezlerinin evsel nitelikteki atık suları ile Kırklareli İl sınırı içerisinde kalan çeşitli sektörlerdeki fabrikaların atık sularıdır. İlimiz Ergene İlçesi, Saray İlçesi Beyazköy civarından Çorlu Deresi ile birleşen ana dereden iki ayrı noktadan alınan numuneler sonucu; dere suyunun içeriği sınır değerlerin altında kaldığı tespit edilmiştir. Bu bölgede fabrika sayısının az olması çıkan sonuçların sınır değerlerin altında çıkmasının en büyük etmenidir.

B.1.2. Yeraltı Suları

İl sınırları içerisinde yer altı suyu işletmesinde elverişli kesim, Çorlu-Muratlı- Hayrabolu ilçeleri güzergahı boyunca NW-SE uzanımlı yaklaşık 30 km enindeki bir zon içerisindeki Ergene formasyonudur. Bu alan dışında kalan kuzey ve güneydeki sahalarda yer altı suyu zengin olmayıp düşük debili kuyulardan temin edilmektedir.

Su kaynakları potansiyeli açısından değerlendirildiğinde yerüstü suyu 713 hm³/yıl, yeraltı suyu 172.9 m³/yıl, toplam su potansiyeli 885.9 hm³/yıl ve 2014 yılı yeraltı suyu fiili tahsis miktarı 391.8 hm³/yıldır.

Yer altı suyu bakımından zengin olduğunu belirten Ergene formasyonu gevşek tutturulmuş kumlarda oluşturmakta olup, yer altı beslenmesi yağışlardan süzülme ve Yıldız Dağlarından yüzey yanal akışlardan beslenmektedir. Formasyon ahilerinde yeraltı suyu boşalımı izlenmektedir. Bazı dereelerde küçük kaynaklar şeklinde izlenen boşalmalar gözardı edilebilecek durumdadır.

Yerleşim birimlerinde, sanayi ve endüstri sulama amacıyla suni olarak açılan çok sayıda kuyu mevcuttur. Son yıllarda özellikle sanayileşmenin bölgedeki gelişim etkisi ile artan su ihtiyacının karşılanması için kontrolsüz olarak kuyu açılımları gözlenmektedir. Ancak bu durumun önlenmesi için DSİ Bölge Müdürlüğü kuyu açılımlarını kısıtlama yoluna gitmiştir. 1970'li yıllarda 10-30mt olan yer altı suyu tablası seviyesi günümüzde 80-200 metre seviyesine inmiştir.

Bölge genelinde yer altı suları, içme, kullanma ve tarım sulama amacı ile yararlanılmakta olup, su kalitesi açısından WILCOX değerlendirmesine göre çok iyi, iyi, Fransız Sertlik derecesine göre toplam sertlik 10 ila 40 aralığındadır.

B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri

2014 yılı Tekirdağ İlinin yeraltı su potansiyeli fiili tahsis toplamı 2014 yılı yeraltı suyu fiili tahsis miktarı sulama suyu olarak 38.2 hm³/yıl, içme ve kullanma suyu olarak 150.2 hm³/yıl, sanayi kullanımı olarak 203.4 hm³/yıl, toplamda 391.8 hm³/yıldır.

Bölgede yıllık olarak sanayi, içme ve kullanma suyu olarak çekilen su miktarı üretilen yer altı su miktarından fazla olduğundan 1973 yılından bu yana yer altı su seviyesinde önemli düşümlere neden olmuş, bu kapsamda da mevcut yer altı su seviyesini korumak için Ergene 1-1 alt havzası 5 Kasım 2009 tarih ve 27397 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan “Ergene ve Meriç Havzaları Yeraltı Suyu İşletme İlanı” ile her türlü yeraltı suyu tahsisine kapatılmıştır. Yeraltı suyu çekimi ön yüklemeli uzaktan kontrollü su sayaçları ile on-line olarak kontrol edilmekte olup, çalışmalar DSİ tarafından takip edilmektedir.

Çizelge B.1- İşletmede Olan Yeraltı Su Kaynakları (YAS) Kooperatifleri (DSİ 11. Bölge Müdürlüğü, 2014)

Adı	Kuyu (Adet)	Fayda (ha)	İşletmeye Açılış Tarihi
Çorlu-İğneler Köyü	3	180 ha (brüt)	1974
Çorlu-Pınarbaşı Köyü	7	300 ha (brüt)	1989
Çorlu-Velimeşe Beldesi	5	150 ha (brüt)	1996
Saray-Sofular Köyü	5	200 ha (brüt)	1980
Hayrabolu-Şalgamlı Köyü	9	360 ha (brüt)	1974
Muratlı-İnanlı Köyü	5	220 ha (brüt)	1989

Çizelge B.2- İnşaat Halinde Olan Yeraltı Su Kaynakları (YAS) Kooperatifleri (DSİ 11. Bölge Müdürlüğü, 2014)

Adı	Kuyu (Ad)	Fayda (ha)
Muratlı- Arzulu	4	150 ha (brüt)
Saray-Osmanlı	2	120 ha (brüt)
Saray-Kadıköy	6	250 ha (brüt)
Malkara-Kozyörük	1	30 ha (brüt)
Toplam		13 550 ha (brüt)

Çizelge B.3 - Yıllara Göre Gözlem Kuyularından Alınan Yer Altı Su Seviyeleri
(DSİ 11. Bölge Müdürlüğü, 2014)

Gözlem İstasyonu	1973	1993	2003	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tekirdağ Çerkezköy Merkez	-43,94	-50,24	-82,95	-100,18	-101,61	-105,69	-104,92	-104,31	-107,96	-107,92
Tekirdağ Muratlı A.sevidikli		-51,62	-83,25	-90,12	-89,74	-90,58	-91,58	-92,32	-92,42	-93,72
Tekirdağ Çerkezköy Pınarca				-59,58	-58,77	-59,02	-59,31	-59,30	-59,87	-59,70
Tekirdağ Hayrabolu Dambaslar				-47,29	-46,49	-46,30	-46,71	-46,18	-46,90	-47,31
Tekirdağ Merkez K.kılavuz				-49,68	-48,62	-48,52	-48,37	-47,60	-47,67	-47,47
Tekirdağ Çorlu Marmaracık					-47,85	-48,83	-49,91	-49,57	-51,49	-52,05
Tekirdağ Saray Sofular					-37,77	-38,02	-38,66	-38,84	-39,10	-39,35
Tekirdağ Çerkezköy Organize. San				-83,46	-84,93	-87,43	-87,54	-89,45	-92,70	-90,47
Tekirdağ Malkara Kazandere									-32,68	-32,58
Tekirdağ Hayrabolu Susuzmüsellim									-49,50	-49,10
Tekirdağ Malkara Sarınc									-49,50	-48,12
Tekirdağ Çorlu Önerler									-93,35	-92,96
Tekirdağ Çorlu Velimeşe									-43,36	-42,81

B.1.3. Denizler

Tekirdağ İli, Karadeniz ile Akdeniz arasında bir iç deniz konumundaki Marmara Denizinin kuzey kıyısında doğuda Sultanköy Beldesi, batıda Şarköy İlçesi uç noktaları arasında, 135 km. kıyı şeridinde sahip konumu ile bir deniz kentidir. Bu sebeple Marmara Denizinin bütün etkenleri ile içiçe bulunmaktadır. Bu itibarla Marmara Denizinin İl üzerindeki her türlü olumlu ve olumsuz etkilerinin ifade edilmesi yerinde olacaktır.

Tekirdağ İli iki ayrı denize kıyısı bulunan ve kıyı uzunluğu en fazla olan nadir İllerimizden biridir. Bu özelliğinin yanında İstanbul gibi metropol ile olan komşuluğu nedeni ile turizm potansiyeli yüksek olan, ekonomik girdi sağlayabilecek kapasitesi olan bir ildir.

Bu nedenle denizlerinin temiz tutulmasını hiçbir şeye feda edemez bir İl olmak zorundadır. Bu gerçekler ortada iken sahillerdeki plansız yapılaşmalara (ruhsatsız olarak) izin verilerek tercihini

turizmden yana değil İstanbul'un sayfiye merkezi olarak kullanılmıştır. Plansız ve alt yapısız yapılaşmaya müsaade edilerek fiili durum oluşmasına göz yumulmuştur. Bu fiili durum sonrası oluşan yoğunluk belediye ihtiyacını doğurmuş ve sonunda fiili durum nedeni ile plan ve alt yapı yapamaz durumda belediyeler oluşmuştur. Benzeri yanlışlıklar oluşan belediyelerde de devam etmiştir.

Ayrıca bu projenin ilin Marmara Denizine kıyısı olan diğer ilçeleri için de ilgili Belediyeler ile çalışmalar yürütülmektedir. Bu konuda halkın duyarsız olması, kıyılarına sahip çıkmaması aşılması gereken en önemli problem olarak önümüzde durmaktadır. Deniz kirliliği ilin kıyısı olan bazı yerleşim yerlerinde deniz canlılarının azalmasına yol açmaktadır. Bunun sonucunda deniz ürünleri işletmeleri kurulmamış, balıkçılık istenilen düzeyde gelişmemiştir. Marmara Denizinin bir diğer kirlenme nedeni transit geçiş yapan ya da liman ticareti nedeni ile kıyılarda seyreden gemilerin kaçak olarak boşalttıkları sintine sularıdır. Kimyasal kirlilik Marmara Denizinin ekolojik dengesini bozmaktadır.

İlimizde her yıl Yüzme Suyu Komisyonunca oluşturulan noktalarda Halk Sağlığı Müdürlüğü ekiplerince komisyonun belirlediği aralıklarda deniz suyundan numuneler alınmaktadır. Analiz sonuçları aşağıda verilmektedir.

Çizelge B.4 Haziran-Eylül Deniz Suyu Analiz Sonuçları (Tekirdağ Halk Sağlığı Müdürlüğü, 2014)

2014 YILI TOPLAM KOLİFORM DEĞERLERİ									
SIRA NO	NUMUNE ALMA NOKTALARI	Tarih Sonuç	Tarih Sonuç	Tarih Sonuç	Tarih Sonuç	Tarih Sonuç	Tarih Sonuç	Tarih Sonuç	Tarih Sonuç
1	M.EREĞLİSİ HALK PLAJI	09.06 1400	23.06 120	07.07 370	21.07 680	04.08 270	18.08 10	01.09 640	15.09 880
2	M.EREĞLİSİ SULTANKÖY	09.06 22	23.06 30	07.07 10	21.07 30	04.08 680	18.08 80	01.09 10	15.09 20
3	M.EREĞLİSİ KAPTAN 2	09.06 16	23.06 30	07.07 20	21.07 40	04.08 140	18.08 840	01.09 240	15.09 10
4	YENİÇİFTLİK	09.06 54	23.06 10	07.07 40	21.07 180	04.08 170	18.08 1200	01.09 60	15.09 90
5	SALAT ÇAMLIK	09.06 350	23.06 10	07.07 420	21.07 20	05.08 180	18.08 70	01.09 70	15.09 80
6	DEREAĞZI	09.06 35000	23.06 440	----	21.07 320	05.08 2500	----	01.09 10	---

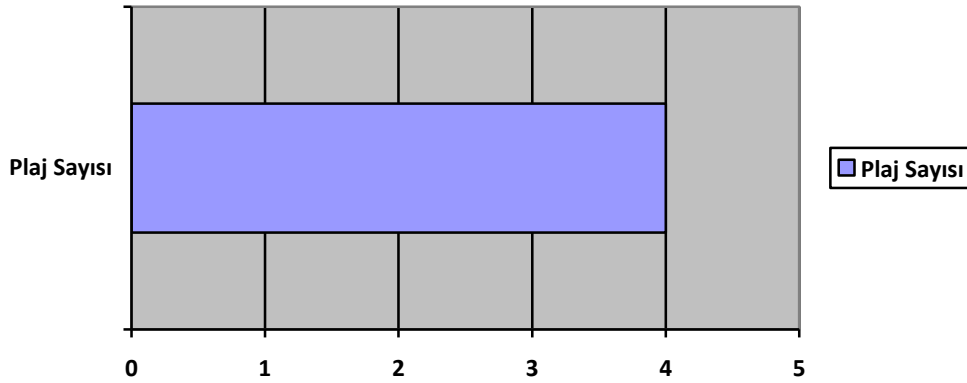
TEKİRDAĞ İL ÇEVRE DURUM RAPORU 2014

7	DEĞİRMENALTI	09.06 12000	23.06 380	----	21.07 >10000	05.08 2250	----	01.09 10	---
8	ALTINOVA	09.06 40	23.06 80	07.07 30	21.07 110	05.08 60	18.08 10	01.09 220	15.09 60
9	BARBAROS	09.06 200	23.06 10	07.07 40	21.07 160	05.08 50	18.08 70	01.09 180	15.09 20
10	KUMBAĞ GÜNDAL HALK PLAJI	09.06 20	23.06 120	07.07 70	21.07 160	05.08 20	18.08 120	01.09 10	15.09 80
11	KUMBAĞ HALK	09.06 100	23.06 160	07.07 140	21.07 100	05.08 150	18.08 420	01.09 1180	15.09 40
12	KUMBAĞ ASKERİ KAMP	09.06 20	23.06 20	07.07 100	21.07 320	05.08 40	18.08 100	01.09 40	15.09 110
13	KUMBAĞ BALIKÇI	09.06 400	23.06 80	07.07 10	21.07 250	05.08 60	18.08 90	01.09 1120	15.09 30
14	HOŞKÖY	27.05 108	24.06 80	08.07 40	22.07 40	05.08 110	19.08 110	02.09 10	16.09 40
15	MÜREFTE	27.05 14	24.06 30	08.07 100	22.07 20	05.08 10	19.08 50	02.09 10	16.09 10
16	ERİKLİCE	27.05 30	24.06 120	08.07 110	22.07 20	05.08 10	19.08 150	02.09 10	16.09 40
17	ŞARKÖY	27.05 10	24.06 50	08.07 120	22.07 20	05.08 30	19.08 10	02.09 10	16.09 10
18	MARMARA EVLERİ HALK	27.05 10	24.06 200	08.07 100	22.07 20	05.08 190	19.08 10	02.09 10	16.09 10
19	UÇMAKDERE	27.05 10	24.06 880	08.07 40	22.07 20	05.08 40	19.08 450	02.09 30	16.09 50

20	AYVASIL HALK PLAJI	27.05	24.06	08.07	22.07	05.08	19.08	02.09	16.09
		20	70	10	20	10	110	10	10
21	SARAY KASTRO	10.06	24.06	08.07	22.07	05.08	19.08	02.09	15.09
		60	200	10	10	40	120	10	30
22	BEYAZKÖY ŞEKER KAMP HALK PLAJI	09.06	23.06	07.07	21.07	05.08	18.08	01.09	15.09
		50	10	40	30	150	250	80	20
23	YENİCE MARMARA SAHİL SİTESİ ÖNÜ	09.06	23.06	07.07	21.07	05.08	18.08	01.09	15.09
		180	70	20	160	70	30	2350	1800
24	YENİCE HALK PLAJI (KİRLİLİK İZLEME NOKTASI)	09.06	23.06	----	21.07	05.08	----	01.09	---
		24*10 ⁵	>10000		>10000	>10000		>10000	

İlimizde Şarköy İlçesinde 4 adet mavi bayrak alan plaj bulunmaktadır.

- Belediye Plajı
- Kaymakamlık Evi Önü
- SSK Evler 1. Kısım Önü
- Marmara Evleri Önü

Grafik B.1 – Tekirdağ İlinde 2014 Yılı itibariyle Mavi Bayrak Almış Plaj Sayısı
(Kaynak: Tekirdağ Halk Sağlığı Müdürlüğü/2014)

B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi

Tekirdağ İlinde 2014 Yılı Yüzey ve Yeraltı Sularında Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Nitrat Kirliliği İle İlgili herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu

B.3.1. Noktasal kaynaklar

B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar

Tekirdağ İli genelinde 1455 adet sanayi kuruluşu mevcuttur. Havza boyunca yer altı suyu tüketimine dayalı tekstil, deri, kağıt ve kimya sektörlerine ait tesislerin artması ile birlikte yüzeysel sularımızda kalite bozulmaya başlamıştır. Çevre kirliliğinin önlenmesine yönelik 11.08.1983 tarih ve 18132 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Çevre Kanunu ile kirliliğin durdurulmasına yönelik tedbirler getirilmiş, 31 Aralık 2004 tarih ve 25687 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği ile de su kirliliğinin önlenmesine yönelik yapılacak arıtma tesislerinden deşarj edilecek arıtılmış suların özellikleri sektör bazında belirlenmiştir. 345 adet Atıksu Arıtma Tesisi bulunmaktadır.

Sanayi tesisleri genellikle Çorlu, Ergene, Çerkezköy ve Muratlı İlçelerinde yoğunlaşmaktadır. İlde 12 adet OSB bulunmaktadır. İlde Çerkezköy, Çorlu Deri, Malkara, Hayrabolu OSB'ler ile Ergene1, Ergene2, Velimeşe, Türkgücü, Veliköy, Karaağaç, Tekirdağ ve Yalıbozu OSB'ler bulunmaktadır. Sanayi tesislerinde kullanılan sular hemen hemen tamamı yeraltı suyundan karşılanmaktadır. Üretimde kullanılan su miktarı yaklaşık 500.000 m³/gün olarak bilinmekte olup, oluşan atıksular ise Çorlu ve Ergene Dereleri vasıtasıyla Ergene nehrine deşarj edilmektedir. Ayrıca İlin güney kısmında bulunan sanayi tesislerinin atıksuları ise çeşitli dereler (Şerefli, Kamaradere....) vasıtasıyla Marmara Denizine ulaşmaktadır.

İlde bulunan sanayi sektörleri dağılımına bakıldığında, öncelikle en yoğun sektörün Tekstil sektörü olduğu bunu Gıda, Kimya, Metal, Deri ve Atık sektörleri takip etmektedir.

Akarsu havzalarında bulunan yerleşim birimlerinin özellikle Çorlu, Çerkezköy, Muratlı ve Saray İlçesinin bir kısmı endüstriyel ve evsel nitelikli atıksuların tehdidi altındadır. Her ne kadar ilimiz sınırları içerisinde faaliyet gösteren ve atıksuyu olan tüm işletmelerin arıtma tesisi mevcut ve faaliyette olsa bile Ergene Havzasında ki kirlilik alıcı ortamın özümleme kapasitesinin üzerinde olması nedeniyle devam etmektedir. Katı, sıvı ve gaz atıklar alıcı ortama verildikten sonra, iklim durumuna, toprağın yapısına, topoğrafya yapısına, atığın cinsine ve zamana bağlı olarak yer altı sularına taşınmaktadır.

B.3.1.2. Evsel Kaynaklar

Akarsu havzalarında bulunan yerleşim birimlerinin özellikle Çorlu, Ergene, Kapaklı, Çerkezköy, Muratlı ve Saray İlçesinin bir kısmı evsel nitelikli atıksuların tehdidi altındadır. İlde bulunan Merkez ilçe, Çorlu, Çerkezköy, Saray, Muratlı, Hayrabolu ve Malkara İlçeleri ve bunlara bağlı beldelerin hiçbirinde Evsel Atıksu Arıtma Tesisi bulunmamaktadır. Proje çalışmaları devam etmektedir. Ergene Havzasında bulunan bu ilçelerin hepsi Çorlu ve Ergene derelerine atıksularını deşarj etmektedir. Merkez ilçe ve beldelerin atıksuları ise Marmara Denizine verilmektedir. DSİ 11. Bölge Müdürlüğü tarafından Hayrabolu, Malkara, Çorlu, Muratlı, Saray ve Çerkezköy Belediyeler

Birliğine ait evsel nitelikli atıksuların arıtılmasına ilişkin arıtma tesislerinin inşaat çalışmaları devam etmektedir.

Havza üzerindeki ilçe ve belde belediyelerinde nihai arıtma ile sonuçlanan kanalizasyon sisteminin bulunmaması evsel atık suların da direkt olarak Ergene Nehri kollarına deşarj edilmesi su kalitesinin bozulmasını hızlandırmaktadır.

B.3.2. Yayılı Kaynaklar

B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar

Çizelge B.5 Tekirdağ İli Arazi Varlığı Dağılımı

Kullanılış Biçimi	Alan (da)	Oranı (%)
İşlenen Tarım Alanı	3.745.804	59,33
Çayır-Mera Alanı	325.782	5,16
Ormanlık Alan	1.042.535	16,51
Tarım Dışı Arazi	1.198.879	18,99
Toplam	6.313.000	100

2.Ekilişler dahil değildir.

Çizelge B.6 Tekirdağ İli Tarla Bitkileri Üretim Dallarının Ekiliş Alan ve Oranları

Ürün Adı	Toplam Ekiliş (da)	Oranı (%)
Tahıllar	1.957.206	53,31
Yağlı Tohumlar	1.558.142	42,44
Yem Bitkileri	135.118	3,68
Yumrulu Bitkiler	18.008	0,49
Endüstri Bitkileri	1.439	0,04
Baklagiller	1.526	0,04
Toplam	3.671.439	100,00

Sulanabilir Arazi Varlığı

Yapılan çalışmalar sonucunda il tarım arazisinin topoğrafik yapısı ve toprak özellikleri bakımından yarından fazlasının sulamaya müsait olduğu belirlenmiştir. Ancak sahip olunan su potansiyeli ile sulamaya uygun arazinin bir arada bulunması gerekliliği sulanabilecek arazi miktarını sınırlandırmaktadır. İlimizde, DSİ ve İl Özel İdaresi kaynaklı sulanan alan, 2013 yılı itibariyle **9.090 ha**'dır. (**3.773 ha Özel İdare + 5.317 ha DSİ**)

Not: Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü'nün 2014 yılı tarımsal verileri kesinleşmediğinden bu sayfada 2013 yılı veriler konulmuştur.

Gübre ve Pestisit Kullanımı

Gübre Kullanımı:

Bilindiği üzere bitkisel üretimde verimliliği en çok ve direkt olarak etkileyen girdilerin başta gelenlerinden birisi de gübredir. Genel olarak kullanılan gübre miktar ve çeşidine bir yandan kendi fiyatı ve kullanıldığı ürün fiyatları etkili olurken bir yandan da iklim ve toprak özellikleri ile buna bağlı olarak oluşan üretim deseni etkili olmaktadır. Tüketilen gübrelerin ürün grupları itibariyle dağılımına bakıldığında ise yaklaşık %60'ının tahıl üretiminde tüketildiği görülür.

Tekirdağ İli, birim alana en çok gübre kullanılan illerdendir. Özellikle son yıllarda, bölgede yer yer bilinçsizce ve fazla miktarda gübre kullanıldığı dikkati çekmektedir.

Resim B.1- Gübre Kullanımı

Pestisit Kullanımı:

Tarımda verimliliğin artırılması ve elde edilen ürünlerin muhafazasında bitki hastalık ve zararlıları ile mücadele etme zorunluluğu bulunmaktadır. Yapılan hesaplamalara göre zirai mücadelenin gerektiği şekilde yapılamaması durumunda, bu hastalık, zararlı ve yabancı otların ürünlerde meydana getirdikleri ürün kaybı % 35'in üzerinde olabilmektedir. Bu kadar önemli boyutlara ulaşan bir kaybın önlenmesi için zirai mücadelenin mutlaka yapılması gerekmektedir.

Hastalık ve zararlılarla mücadelede birçok yöntem uygulanmakta ise de, kimyasal yolla yapılan mücadele en yaygın olanıdır. Hastalık ve zararlılarla mücadelede birçok yöntem uygulanmakta ise de, kimyasal yolla yapılan mücadele en yaygın olanıdır. Tekirdağ ilinde yıllar içinde kullanılan zirai ilaç miktarı değişmekle birlikte tarımsal faaliyetlerde zararlı ot ve canlılara yönelik pestisit kullanımı yaygındır.

Resim B.2- Pestisit Kullanımı (Kaynak: Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü/2014)

B.3.2.2. Diğer

Son yıllarda hızla devam eden katı atık bertaraf ünitelerinin kurulması ve Belediyelerce çöp sorunun önlenmesi çalışmalarının artmasına karşılık yıllarca ilimizde çöp tabir edilen katı atıkların açık alanlarda depolanması ve gelişigüzel seyrine bırakılması sonucu yağmur suları ve çeşitli nedenlerle toprağa ve içme sularına karışması yeraltı sularında kirlilik yaratmaktadır.

Çizelge B.7 Tekirdağ İli Vahşi Depolama Sahaları ve Etkileyebileceği Su Kaynakları

<u>ÇÖP DÖKÜM SAHALARI</u>	<u>YERİ</u>	<u>ETKİLEYEBİLECEĞİ SU KAYNAKLARI</u>
<u>M.EREĞLİSİ BELEDİYESİ</u>	M.Ereğlisi Döküm Sahası	-
	Yeniçiftlik Döküm Sahası	-
<u>SARAY</u>	Saray Döküm Sahası	-
	Büyükyoncalı Döküm Sahası	Ergene Nehri, Yoncalı Deresi
<u>KAPAKLI</u>	Kapaklı Döküm Sahası	Kapaklı Deresi
<u>ÇORLU</u>	Çorlu Döküm Sahası	Ergene Nehri/ Çorlu Deresi
<u>ERGENE</u>	Misinli Döküm Sahası	-
	Velimeşe Döküm Sahası	-
<u>MALKARA</u>	Kozyörük	-
	Malkara Döküm Sahası (Eski)	-
	Malkara Döküm Sahası	Dere
	Balabancık Döküm Sahası	-
	Sağlamtaş Döküm Alanı	-
<u>ŞARKÖY</u>	Şarköy Döküm Alanı	-
	Mürefte Döküm Alanı	-
	Hoşköy Döküm Alanı	Dere
<u>ÇERKEZKÖY</u>	Çerkezköy Depolama Sahası	Dere
	Kızılpınar Depolama Alanı	-
<u>SÜLEYMANPAŞA</u>	Barbaros Depolama Alanı	-
	Kumbağ Depolama Sahası	-
	Karacakılavuz Depolama Alanı	-
	Banarlı Depolama Alanı	-

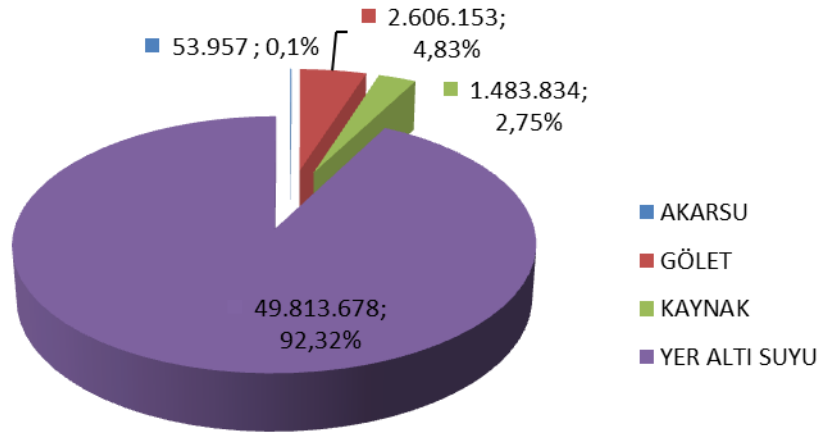
B.4. Sektörel Su Kullanımları ve Yapılan Su Tahsisleri

B.4.1. İçme ve Kullanma Suyu

B.4.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti

Tekirdağ ilinde kentsel su temini için akarsu (%0,1), gölet (%4,83), kaynak (%2,75) ve yaklaşık 450 adet kuyudan (%92,32) su çekilmiştir. Bu suyun % 63 evsel amaçlı ve %1 i sanayi amaçlı kullanılmıştır.

Grafik B.2- Tekirdağ İlinde 2014 Yılı TESKİ Tarafından İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi İle Dağıtılmak Üzere Temin Edilen Su Miktarının Kaynaklara Göre Dağılımı (TESKİ, 2014)

12.11.2012 tarih ve 28489 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6360 sayılı yasa ile Tekirdağ ili Büyükşehir statüsüne dönüştürülmüş, İlde Süleymanpaşa, Ergene ve Kapaklı adıyla 3 yeni ilçe daha kurularak 8 olan ilçe sayısı 11'e ulaşmıştır. 6360 sayılı Kanun 1 inci maddesi ile Tekirdağ iline bağlı ilçelerin mülki sınırları içerisinde yer alan köy ve belde belediyelerinin tüzel kişiliği kaldırılmış, köyler mahalle olarak, belediyeler ise belde ismiyle tek mahalle olarak bağlı buldukları ilçenin belediyesine katılmıştır. Bu kapsamda İl mülki sınırları içerisindeki 11 ilçe belediyesine içme ve kullanma suyu şebekesi hizmeti vermeye başlanmıştır.

TESKİ Genel Müdürlüğü olarak 11 ilçe belediyesi kapsamında içme ve kullanma suyu hizmeti verilen nüfus 2014 yılı için 906.732 olup, toplam nüfusun ilçe belediyelerine göre dağılımı aşağıdaki tablodadır.

Çizelge B.8- 2014 Yılı İlçelerimizde Yaşayan Yerleşik Nüfusun İçme Ve Kullanma Suyunu Temin Ettiği Sistem Ve Bu Sistemden Yararlanan Nüfus Yüzdesi
(TESKİ, 2014)

İLÇE ADI	İçme Suyu Şebekesi İle Su Temini (Nüfus Yüzdesi %)	Kendi İmkanlarıyla Su Temini (Kuyu) (Nüfus Yüzdesi %)	İlçe Nüfusu
Süleymanpaşa	% 99	% 1	182.522
Çorlu	% 90	% 3	235.630
Saray	% 97	% 3	47.522
Malkara	% 100	-	53.014
Murathı	% 99	% 1	26.821
Çerkezköy	% 100	-	123.119
Şarköy	% 99,7	% 0,3	31.524
Ergene	% 100	-	57.613
Hayrabolu	% 100	-	33.488
Marmaraereğlisi	% 100	-	23.476
Kapaklı	% 100	-	92.003
TOPLAM	% 99	% 1	906.732

B.4.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti

2014 yılında yeraltı su kaynaklarından 49.813.678 m³/yıl su temin edilmiş olup; Temin edilen suyun % 69'u içme suyu, % 0,5 'i sanayi ve % 0,1 tarımsal amaçlı kullanılmıştır. Tekirdağ İlinde toplam 6 adet içme ve kullanma suyu arıtma tesisi bulunmaktadır.

- Marmaraereğlisi İlçesi içme ve kullanma suyu arıtma tesisi 87lt/sn debi ile 11.500 kişiye hizmet vermektedir. Su temini Türkmenli Göletinden sağlanmaktadır.
- Marmaraereğlisi İlçesi Yeniçiftlik Mahallesi içme ve kullanma suyu arıtma tesisi 36 lt/sn debi ile 8.507 kişiye hizmet vermektedir. Su temini Türkmenli Göletinden sağlanmaktadır.
- Süleymanpaşa İlçesi Barbaros Mahallesi içme ve kullanma suyu arıtma tesisi 54 lt/sn debi ile 5.019 kişiye hizmet vermektedir. Su temini Yazır Göletinden sağlanmaktadır.
- Malkara İlçesi Sağlamtaş Mahallesi içme ve kullanma suyu arıtma tesisi 23 lt/sn debi ile 2.090 kişiye hizmet vermektedir. Su temini Müstecep Göletinden sağlanmaktadır.
- Şarköy İlçesi içme ve kullanma suyu arıtma tesisi 327 lt/sn debi ile 31.524 kişiye hizmet vermektedir. Su temini Şarköy Göletinden sağlanmaktadır.

- Hayrabolu İlçesi Dambaslar Mahallesi içme ve kullanma suyu arıtma tesisi 3 lt/sn debi ile 346 kişiye hizmet vermektedir. Su temini kuyudan sağlanmaktadır.

B.4.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.

Bölgede içme suyu temininde kullanılan yüzeysel suların (göletlerin) doluluk miktarı bölgenin yağış rejimiyle doğru orantılı olup, özellikle yaz aylarında doluluk miktarı oldukça düşmektedir. İçme suyu temininde kullanılan yeraltı su kaynaklarında su seviyesi özellikle Çorlu, Çerkezköy, Muratlı gibi ilçelerde yeraltı suyunun sanayide de oldukça fazla miktarda kullanılması nedeniyle giderek düşmektedir.

Çizelge B.9- 2014 Yılı TESKİ Su Kullanımları (TESKİ, 2014)

KAYNAK TÜRLERİ	KAYNAKTAN ÇEKİLEN YILLIK SU MİKTARI m ³ /yıl	KAYNAKTAN ÇEKİLEN YILLIK SU MİKTARI ORANI %	ARITMA DURUMU
AKARSU	45.360	0,1	ARITILYOR
GÖLET	2.608.829	4,83	ARITILYOR
KAYNAK	1.487.000	2,75	ARITILYOR
KUYU (450 ADET)	49.813.678	92,32	ARITILMIYOR
TOPLAM	53.954.867	100	

B.4.2. Sulama

B.4.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

Bölge arazisinin sulanması amacıyla yapılan baraj ve göletlerin sulama kanalları klasik ve kanalet tip olarak yapımları ile toplam 565,4 km. uzunluğundadır. Bu kanalların 155 km'lik bölümü ayaklı kanalet tipinde inşa edilmiştir. DSİ tarafından inşa edilen kanal ve Kanalet yapımları 2011 yılı itibarıyla 268,4km. olup, İl Özel İdaresi Köy Hizmetleri Müdürlüğü tarafından ise 297 km.lik bir kanal inşa edilmiştir. İl genelinde mevcut bulunan baraj ve göletlerde balık üretiminin yapılması da büyük ölçüde hızlandırılmış durumdadır. Sulama amaçlı kullanılan göletlerin tamamı homojen toprak dolgu tipindedir.

Çizelge B.10. Devlet Su İşleri Sulama Alanlarına Ait Bilgiler (DSİ 11. Bölge Müdürlüğü, 2014)

Göletin Adı	Göl Hacmi hm ³	Sulama Alanı (net) ha	Çekilen Su Miktarı hm ³	Kullanım Amacı
Karaidemir Barajı	111,6	7720	59,576	Sulama Taşkın Koruma
Bıyıklı Göleti	3,589	255	0,840	Sulama
Bayramşah Göleti	1,911	123	0,478	Sulama
Temrezli Göleti	1,036	117	0,424	Sulama
Ulaş Göleti	0,290	-	-	Sulama
Şarköy Göleti	1,206	-	1,053	İçme Suyu
Türkmenli Göleti	15,292	345	1,300 hm ³ içme suyu 0,703 hm ³ sulama	Sulama İçme Suyu
Karacahalil Göleti	0,888	117	0,604	Sulama
Hanoğlu Göleti	4,630	744	-	Sulama
Yazır Göleti	5,450	360	-	Sulama+ İçme
İnanlı Göleti	0,612	47	0,612	Sulama
TOPLAM	146,504	9828	65,590	

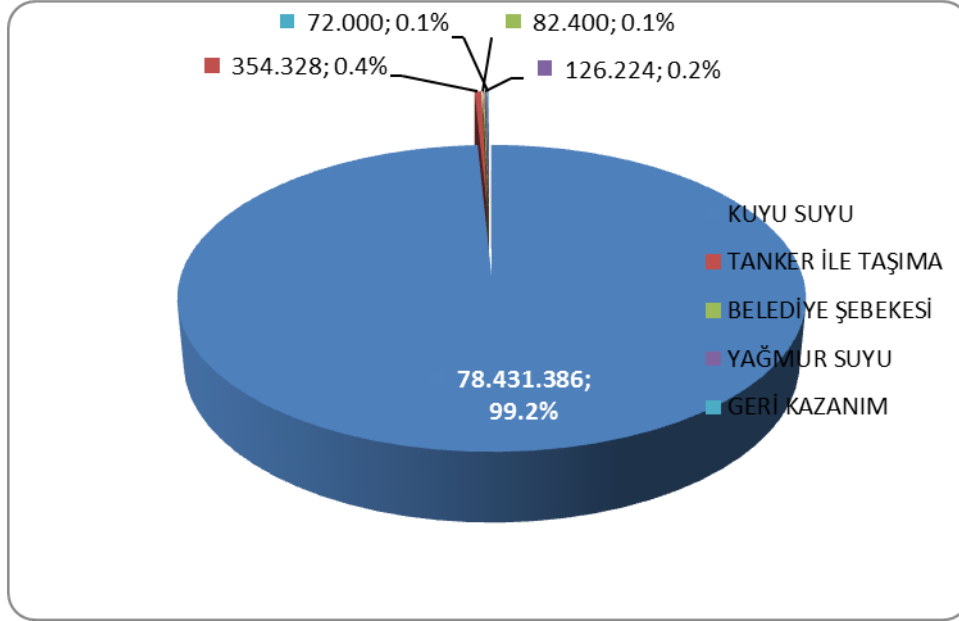
B.4.2.2. Damlama, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

İlimizde tarımda çiftçiler tarafından salma sulama sistemi tercih edilmektedir. Fakat ildeki kuraklığa karşı mücadele kapsamında çiftçi tarafından yapılan vahşi sulama yerine basınçlı sulama sistemlerinin uygulanmasını sağlamak, basınçlı sulama sistemlerinden öncelikle damla sulama olmak üzere ve yağmurlama sulamanın da yapılmasına uygun bitki özelliklerine göre değerlendirilmesi ve yaygınlaştırılması desteklemek ve bu konuda üreticileri bilgilendirmek amacıyla toplantılar ve sempozyumlar düzenlenmektedir.

B.4.3. Endüstriyel Su Temini

Tekirdağ İlinde bulunan sanayi işletmeleri artezyen ve kuyulardan çektikleri yeraltı suyunu endüstriyel amaçlarla üretimde kullanmaktadır. Bölgede endüstriyel su kullanan sanayi işletmelerinin yoğunlaştığı bölgeler, Ergene, Çorlu, Çerkezköy, Kapaklı ve Muratlı İlçeleridir.

2014 yılı endüstriyel amaçlı su kullanımını 79.066.338 m³/yıl olup, işletmelerin % 99,2'si kuyu suyu, % 0,4'ü taşıma suyu, % 0,2'si yağmur suyu, % 0,1'i şebeke suyu kullanmıştır. İşletmeler tarafından kullanılan soğutma suyu geri dönüşümlü olarak kullanılarak, alıcı ortama deşarj edilmemektedir. Ayrıca arıtılan atıksuyun % 0,1'i çeşitli üretim proseslerinde tekrar kullanılmaktadır.

Grafik B.3- İlimizde Sanayinin Kullandığı Su Kaynakları (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)

B.4.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı

Tekirdağ ilinde mevcut bulunan akarsulardan enerji üretimi yapılmamakla birlikte, bu akarsuların belli bir kısmından tarımsal sulama amaçlı faydalanılmaktadır. Tekirdağ ilinde bulunan akarsuların debisi Tablo 3’de verilmiştir.

Çizelge B.11- Tekirdağ ilindeki Akarsuların Debileri
(DSİ 113. Şube Müdürlüğü, 2014)

Adı	Uzunluğu (km.)	I Sınırları içindeki Uzunluğu (km.)	Toplam Uzunluğu % Oranı	Debisi (m³/sn)
Ergene Nehri	264	86.6	32.8	28.73
Besiktepe Deresi	98.2	32.7	85.6	1.5
Hayrabolu Deresi	96.3	96.3	100	4.88
Çorlu Deresi	86.2	71.9	83.4	2.65
Murath Deresi	40.7	6	14.74	1.25

B.4.5. Rekreatiyonel Su Kullanımı

İl genelinde suyun rekreatiyonel amaçlı kullanımına ilişkin henüz herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Dolayısıyla buna dair bilgi mevcut değildir.

B.5. Çevresel Altyapı

B.5.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Hizmeti Alan Nüfus

Tekirdağ ilinin toplam nüfusu 2014 yılı itibariyle yaklaşık 880.000 olup, Belediyelere göre arıtma tesisi kapasiteleri ve hizmet verdiği nüfus oranı Çizelge B.12’de verilmektedir.

Çizelge B.12 – Tekirdağ İlinde 2014 Yılı Kentsel Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu (TESKİ 2014)

Yerleşim Yerinin Adı	Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Olup Olmadığı?			Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Türü			Mevcut Kapasitesi (ton/gün)	Arıtılan /Deşarj Edilen Atıksu Miktarı (m ³ /sn)	Deşarj Noktası koordinatları	Deniz Deşarjı	Hizmet Verdiği Nüfus	Oluşan AAT Çamur Miktarı(ton/gün)
	Var	İnşa/plan aşamasında	Yok	Fiziksel	Biyolojik	İleri						
İlçeler	M. Ereğlisi Bel.	x			x	x		3840				0,24
	Yeniçiftlik	x			x	x		5000				0,31
	Sultanköy	x				x		720			23476	0,04
	Şarköy Bel.	x			x			54950		x	29994	
	Muratlı Bel.		x			x	X	5236			26821	
	Malkara Bel.		x			x	X	7865			53014	
	Hayrabolu Bel.		x			x	X	5339			33488	
	Çerkezköy Bel.Birliği		x			x	X	85780			154298	
	Ergene Bel.			x							57613	
	Çorlu Bel.		x			x	x	86400			235630	
Saray Bel.		x			x		10631			47522		
Merkez	Süleymanpaşa	x			x			40000		x	182522	

B.5.2. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri

Çizelge B.13 – Tekirdağ İlinde 2014 Yılı OSB’lerde Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu (TÇŞİM,2014)

OSB Adı	Mevcut Durumu	Kapasitesi (ton/gün)	AAT Türü	AAT Çamuru Miktarı (ton/gün)	Deşarj Ortamı	Deşarj Koordinatları
Çerkezköy OSB	Faaliyette	80.000	Fiz+Kim+Bio	80 ton/gün	Çorlu Deresi	K41.25740 D27.91547
Deri OSB	Faaliyette	36.000	Fiz+Bio	60 ton/gün	Çorlu Deresi	564854,27 Y 456165,85 X WGS84
Avrupa Serbest Bölge	Faaliyette	2500	Fiz+Bio	0,16 ton/gün	Çorlu Deresi	567268,96 Y 4571178,81 X WGS84
Hayrabolu	Proje	5000	Fiz+Bio			
Malkara	Proje	5000	Fiz+Bio			
Velimeşe (Yalıboyu, Karaağaç, Veliköy)	Planlanan	150.000	Fiz+Kim+Bio			
Muratlı	İnşaat	25.000+12.500	Fiz+Kim+Bio			
Ergene 1	İnşaat	60.000	Fiz+Kim+Bio			
Ergene 2	İnşaat	60.000+30.000	Fiz+Kim+Bio			
Türkgücü	İnşaat	15.000	Fiz+Kim+Bio			

Gerçek Zamanlı Uzaktan Atıksu İzleme Sistemi Genelgesi kapsamında atıksu debisi 10.000 m³/gün ve üzerinde olan 7 adet endüstriyel nitelikli atıksu arıtma tesisi sürekli atıksu izleme sistemi ile donatılmış olup, kirletici parametreler online olarak izlenmekte ve kirlilik durumunda anında müdahale edilmektedir.

B.5.3. Katı Atık Düzenli Depolama Tesisleri

İlimizde bir adet II. sınıf katı atık düzenli depolama tesisi mevcut olup(TİÇHİB), toplamda 9.6 hektarlık alana kurulmuştur. Tesiste sızıntı suyu toplama havuzu mevcut olup, projesi onaylanmış sızıntı suyu arıtma tesisi yapım aşamasındadır.

B.5.4. Atıksuların Geri Kazanılması ve Tekrar Kullanılması

İlimizde özellikle beton santrallerinde atıksu geri kazanım uygulamaları yaygın bir şekilde yürütülmektedir. Bunun yanı sıra tekstil sanayisinde de atıksu geri kazanımı önem kazanmış olup uygulamalara rastlanmaktadır.

B.6. Toprak Kirliliği ve Kontrolü

B.6.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar

Ergene Havzası içerisinde idari bölünmeye göre dört ilimizin toprakları bulunmaktadır. Bunun içerisinde Tekirdağ İlini payı %37,3 ile (400.577 hektar) en fazladır. Havzada yer alan İlçelerin nüfus yoğunluğu dağılımına bakıldığında ise Tekirdağ İlinin onbir İlçesinden yedisi (Saray, Çorlu, Çerkezköy, Muratlı, Malkara, Ergene, Kapaklı) ve Süleymanpaşa İlçesinin kuzey kısmı havzada yer almaktadır. 1990 sayımına göre havzada yaşayan toplam 730.108 kişinin 310.452'si (%42,5) ise Tekirdağ nüfusuna kayıtlı bulunmaktadır. Ergene Nehrinin bölgede gelişen sanayileşme sonrası kirliliğinin gündeme gelmesinden bu yana geçen süreçte farklı kurum ve kuruluşlarca (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Halk Sağlığı Müdürlüğü, D.S.İ.) kirlilik ölçümleri yapılmaktadır. Bunlardan edinilen bilgilere göre ise Ergene Nehri besleyen en büyük kol olan Çorlu Deresi ve yan kolları Çerkezköy ve Çorlu'daki yoğun sanayileşme sonrası kirlenmeye maruz kalmaktadır.

Bu derenin suyu "Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği"nde verilen kalite sınıfları ile kıyaslandığında (fiziksel ve inorganik kimyasal parametreler) ve (organik parametreler) grubu parametreler açısından su kalitesinin 4. sınıf olduğu saptanmış bulunmaktadır ve su kalitesindeki bozulma artarak devam etmektedir. Tekirdağ'da 111.208 hektar arazi, tüm arazi varlığının %18'i yanlış ve amaç dışı kullanılmakta ve planlanmayı beklemektedir. Trakya da özellikle Tekirdağ İlinde amaç dışı arazi kullanımı ile ilgili olarak yıllar itibariyle sanayi %675,4 gibi çok yüksek bir artış oranında olup, ikinci sorun yazlık ev veya turizm amaçlı yapılanmalardır. (%806,4 artış) Bu sektörü toprak sanayi, kentleşme, kamu yatırımları izlemektedir. Trakya da yitirilen, verimli ve iyi nitelikli tarım topraklarının toplam alanı 45.756 hektardır. Trakya da en önemli çevre sorunlarının başında gelen, erozyon varlığıdır.

Tekirdağ İlinde hafif derecede ve orta derecede erozyon sorunu vardır. Toplam erozyon alanı 558.996 hektar yayılma göstermektedir ve il arazisi içindeki oranı %90,3'tür. Tekirdağ İli özellikle; Çorlu-Çerkezköy-Muratlı civarındaki süzek (geçirgen) tarım topraklarının gübrenmesine itina gösterilmelidir. Bu alanlarda verilen kolay çözünebilir azotlu gübre uygulaması yerine yavaş yavaş çözünebilir kimyevi gübre formlarının ikame edilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde taban suyu kirlenmesi görülecektir. Bölgedeki taban suların önemli bir kısmının nitrat ve amonyum açısından kirlidir. Ülkemizde hektar başına ilaç tüketimi 1.512 gr./ha. aktif madde kullanımı ise 598 gr/ha.(Bu değer Avrupa ortalamasının yaklaşık onda biridir.) Örneğin bu miktar Fransa ve Almanya'da 4,70 kg/ha., İtalya'da 7,6 kg/ha., Hollanda'da 17,7 kg/ha.dır.

İlimizde ise 2011 yılı verilerine göre dekara ilaç tüketimi poli-kültür tarımının yapıldığı yılda 2-3 ürünün alındığı Ege ve Akdeniz Bölgelerinin çok altında bulunmaktadır. Tekirdağ İlinde toplam tarım alanlarında kullanılan pestisit miktarı 505.292 litre/ kg.'dır. Tekirdağ İli sınırları dahilinde yapılan 5.031 örnekleme ile 4,5 ten daha düşük pH değeri belirlenmemiştir.(Normal pH 4,5-5,5 arası) Çerkezköy yöresinde orta derecede asit bulunmaktadır. Ergene Nehri kirliliğine paralel olarak, Tekirdağ ili Çorlu İlçesi, Çorlu Deresinin Çerkezköy'den Ergene Nehri ile birleşme bölgesine kadar ve Ergene Nehrinin büyük bir bölümünde canlı bulunmamakta ya da bazı bölgelerde kirliliğe karşı toleranslı olan canlı grupları yaşayabilmektedir.

Çizelge B.14.- Tekirdağ İlinde 2014 Yılı İçin Tespit Edilen Noktasal Kaynaklı Toprak Kirliliğine İlişkin Veriler (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü/Tekirdağ Gıda Tarım Hayvancılık İl Müdürlüğü/2014)

	Var	Yok	Varsa Ne/Neler Olduğunu Belirtiniz
Potansiyel kirletici faaliyetler var mı?	x		Tarımsal ilaçlar, kimyevi gübreler, fabrika atıkları vb.

Tespit Edilmiş Kirlenmiş Sahanın Yeri	Tespit Edilmiş Kirlenmenin Nedeni	Kirlenmiş sahaların temizlenmesi ile ilgili çalışma var mı?		Kirlenmiş sahaların temizlenmesi ile ilgili çalışmalarda ne tür temizleme faaliyetleri* yapılıyor? (Aşağıdaki temizleme yöntemleri dikkate alınmalıdır)
		Var	Yok	
1.Çorlu	Sanayi, Kimyasal gübre ve pestisitler	x		Ergene Havzası Koruma Eylem Planı kapsamında havza kirliliğinin önlenmesine yönelik yürütülen çalışmalar devam etmektedir.
2.Muratlı 3.Çerkezköy Kısmen ildeki diğer tarımsal ve sanayi alanları	Sanayi, Kimyasal gübre ve pestisitler	x		Ergene Havzası Koruma Eylem Planı kapsamında havza kirliliğinin önlenmesine yönelik yürütülen çalışmalar devam etmektedir.

*Noktasal Kaynaklı Toprak Kirliliği Temizleme Yöntemleri

Biyoremediasyon
Fitoremediasyon
Parsel arıtımı
Buharlaştırma
Biyo havalandırma
Elektrokinetik arıtma
Yerinde oksidasyon
Solvent ekstraksiyonu
Hava ile dağıtma (Air sparging)
Buharlaştırma
Termal arıtma
Reaktif Barrier teknolojisi
Yerinde yıkama (In-situ Flushing)

B.6.2.Arıtma Çamurlarının Toprakta Kullanımı

İlimizde arıtma çamurlarının toprakta kullanımı ile ilgili herhangi yapılmış bir çalışma yoktur.

B.6.3.Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar

Doğaya Yeniden Kazandırma Planı, Madencilik faaliyetleri, malzeme ve toprak temini için arazide yapılan kazılar, dökümler ve doğaya bırakılan atıklarla bozulan sahaların geriye düzenlenme, duyarlılığı sağlama, düzeltme, üst toprağı serme, tohum ekme, fidan dikme, arazi

yapısı uygun yerlerde rekreasyon alanları oluşturulması, bitkilendirme ve ağaçlandırma işlemlerinin tümünü içeren süreci tanımlayan plandır.

Madencilik Faaliyetleri sonucu Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliğinin yürürlüğe girdiği tarih olan 23.01.2010 itibari ile Müdürlüğümüze yaklaşık 69 adet olup çalışma süreleri henüz sona ermemiştir. Çalışma süreleri sona ermesine müteakip gerekli denetim ve kontroller tarafımızdan yapılacaktır.

Madencilik faaliyetleri sonucu hafriyat, katı atıklar, sıvı atıklar, toz ve gürültü gibi çevresel etkiler oluşmaktadır. Oluşacak olası çevresel etkilere karşı 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili yönetmeliklere uyularak tedbirler alınmaktadır. Madencilik faaliyetleri sonucunda açık ocak işletmeciliği sırasında ortaya çıkan ve arazide depolanan üst tabaka bitkisel topraklar arazinin tarım alanı olarak kullanılabilmesi için işletme sahasına serilmektedir.

Tekirdağ'ın Malkara ve Saray İlçelerinde bulunan kömürlerin "Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği" esaslarına ve aynı Yönetmeliğin 31 . Maddesine dayanarak İlimiz Mahalli Çevre Kurulu Kararı ile hava kalitesinin iyileştirilmesine yönelik kömürlerden alınan numunelerden analizleri uygun çıkanlara "Kömür Uygunluk Belgeleri" verilmiş olup İlimizde sadece bu kömürlerin satışına izin verilerek hava kalitesinin istenen düzeyde kalması için çalışılmaktadır.

Yapılan madencilik faaliyetleri sonucunda açık ocak işletmeciliği sırasında ortaya çıkan ve arazide depolanan üst tabaka bitkisel topraklar arazinin tarım alanı olarak kullanılabilmesi için işletme sahasına serilmekte, çalışılan alan orman alanı ise yeniden ağaçlandırılması için gerekli önlemler alınmaktadır. Yer altı işletmeciliğinin açık ocak işletmeciliğinde olduğu gibi çevreye olumsuz etkileri yoktur.

B.6.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği

Çizelge B.15 – Tekirdağ İlinde 2014 Yılında Kullanılan Ticari Gübre Tüketiminin Bitki Besin Maddesi Bazında ve Yıllık Tüketim Miktarları (Kaynak, yıl)

Bitki Besin Maddesi (N, P, K olarak)	Bitki Besin Maddesi Bazında Kullanılan Miktar (ton)	İlde Ticari Gübre Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
Azot	44836	
Fosfor	13441	
Potas	2340	
TOPLAM	60617	

Çizelge B.16 – Tekirdağ İlinde 2014 Yılında Tarımda Kullanılan Girdilerden Gübreler Haricindeki Haricindeki Diğer Kimyasal Maddeleri (Tarımsal İlaçlar vb) (Kaynak, yıl).

Kimyasal Maddenin Adı	Kullanım Amacı	Miktarı (ton)	İlde Tarımsal İlaç Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
İnsektisitler	Zararlı mücadelesi	18,11955	
Herbisitler	Yabancı ot mücadelesi	171,226	
Fungusitler	Mantari hastalık mücadelesi	154,24525	
Rodentisitler- Mollusisitler	Fare ve salyangoz mücadelesi	0,4848	

Kimyasal Maddenin Adı	Kullanım Amacı	Miktarı (ton)	İlde Tarımsal İlaç Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
Nematositler		-	
Akarisitler	Kırmızı örümcek mücadelesi	0,3394	
Kışlık ve Yazlık Yağlar		-	
TOPLAM		344,415	

Kaynak: GTH İl Müdürlüğü

Çizelge B.17 -Tekirdağ ilinde 2014 Yılında Topraktaki Pestisit vb Tarım İlacı Birikimini Tespit Etmek Amacıyla Yapılmış Analizin Sonuçları (Kaynak, yıl).

Analizi Yapan Kurum/Kuruluş	Analiz Yapılan Yer (İlçe, Köy, Mevkii, Koordinatları)	Analiz Tarihi	Analiz Edilen Madde	Tespit Edilen Birikim Miktarı (µg/kg- fırın kuru toprak)
-	-	-	-	-

Kaynak: GTH İl Müdürlüğü

Not: Tekirdağ ilinde 2014 Yılında Topraktaki Pestisit vb Tarım İlacı Birikimini Tespit Etmek Amacıyla 2014 yılında analiz yapılmamıştır.

B.7. Sonuç ve Değerlendirme

Tekirdağ ilinde su kaynakları evsel, sanayi ve tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan kirlilik faktörlerinin etkisi altında kalmaktadır. Yoğun gübreleme ve pestisit kullanımı tarımsal alanlardaki dere, akarsu ve gölleri etkilemektedir. Ergene Havzasına günlük yaklaşık 230.000 m³/gün evsel, 330.000 m³/gün sanayi atıksuyu deşarj yapılmaktadır.(6,5 m³/sn) Hali hazırda özellikle Tekirdağ İlinde hiçbir Belediyenin AAT'si bulunmamakta olup, İller Bankası ve DSİ Genel Müdürlüğü tarafından Atıksu Arıtma Tesislerinin yapımı ile ilgili gayretli bir çalışma yürütülmektedir. OSB ortak arıtmalarının ve evsel arıtmaların devreye alınması sonrası oluşacak çamurun (yaklaşık 1000 ton/gün) bertarafı ve geri kazanımı konusunda Bakanlığımız ile Namık Kemal Üniversitesi arasında çalışmalar devam etmekte olup 2015 yılında bitirilmesi planlanmaktadır.

Sanayi kirliliğine bağlı olarak Ergene nehri ve kollarına bağlı derelerde su kalitesi IV.sınıf su kalitesi seviyesinde olup, su kalitesi iyileştirme çalışmaları Ergene Havzası Eylem Planı çalışmaları kapsamında sürdürülmektedir. Bakanlığımızın Ölçüm İzleme Daire Başkanlığınca; Evsel ve Endüstriyel Kirlilik İzleme Programı kapsamında Ergene Havzası su kalitesi ilkbahar ve sonbahar aylarını kapsayacak şekilde Ergene Nehri üzerinde 13 noktadan yapılmaktadır.

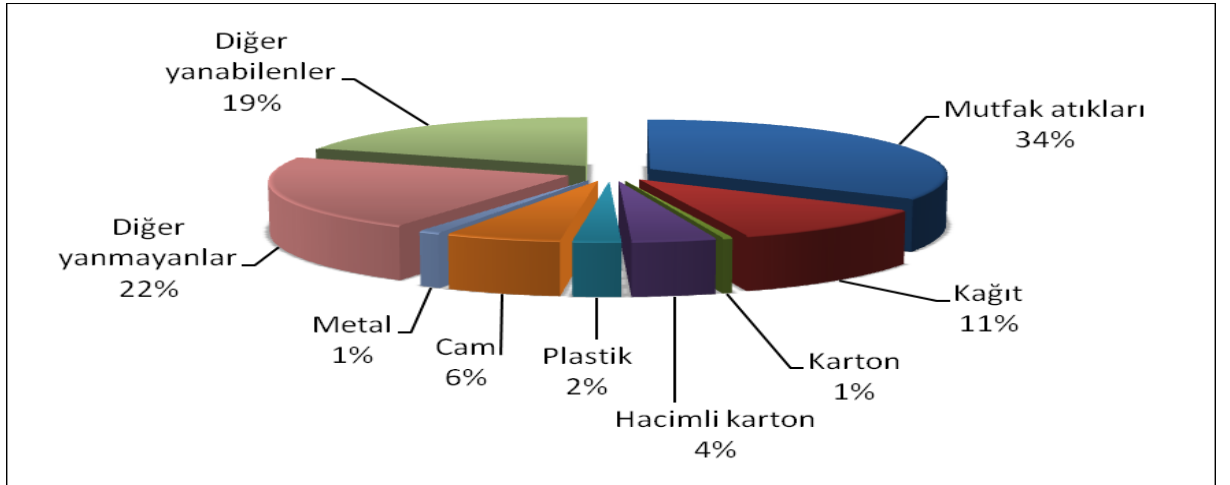
Bu noktalardan 6 nokta Tekirdağ, 4 nokta Kırklareli, 3 nokta Edirne illerinde yer almaktadır. Bakanlığımızca Ergene Nehri'nin, Genel Şartlar, (A) Oksijenlendirme Parametreleri ve (B) Nutrient (Besin Elementleri) Parametrelerinde IV. sınıf, (C) İz Elementler (Metaller)'de ve (D) Bakteriyolojik Parametrelerde ise III. Sınıf su kalitesinde olduğu tespit edilmiştir. Marmara Derin Deniz Deşarjının gerçekleştirilmesine müteakip, dere ve nehirlerle atıksu deşarjı önlenerek derelerdeki debi oranının azalması ve ileriki yıllarda su kalitesinde iyileşmeler görülebilecektir.

Kaynaklar

- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı/2014
- Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü/2014
- Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü/2014

C. ATIK

C.1. Belediye Atıkları (Katı Atık Bertaraf Tesisleri)

Grafik C.1- İlimizdeki (2014) Yılı Atık Kompozisyonu (TİÇHİB-2014)

Tekirdağ İli Merkez ve İlçelerinde evsel kaynaklı çöplerin depolandığı modern çöp alanları bulunmamaktadır. Çöp alanları genelde Belediyelerin tespit ettiği, şehir merkezlerinden uzak boş arazilerdir. Tekirdağ İlinde bulunan bazı İlçelere göre evsel katı atık miktarları “Ergene Havzası Çevre Düzeni Planı” çevre kirlilik grubu verilerinden yararlanılarak Tablo C.1 de gösterilmiştir.

Çizelge C.1 Tekirdağ İl, İlçe ve Beldelere Göre Katı Atık Miktarları

BELEDİYE ADI	NÜFUS	ATIK MİKTARI TON			DEPOLAMA ŞEKLİ	YÜZÖLÇÜMÜ
		GÜN	AY	YIL		
SÜLEYMANPAŞA	182.522	243	7390	88690	DÜZENLİ	10 Ha
MURATLI	26.821	36	1086	13033		
HAYRABOLU	33.488	45	1356	16272		
ÇORLU	235.630	865	26312	315744	DÜZENSİZ	60 Dekar
ÇERKEZKÖY	123.119	452	13748	164979	DÜZENSİZ	24.204 m ²
KAPAKLI	92.003	338	10273	123284	DÜZENSİZ	30000 m ²
ERGENE	57.613	212	6433	77201	DÜZENSİZ	40000 m ²
M.EREĞLİSİ	23.476	86	2621	31457	DÜZENSİZ	10 Ha
SARAY	47.522	174	5307	63679	DÜZENSİZ	30 Dekar
MALKARA	53.014	195	5920	71039	DÜZENSİZ	20000 m ²
ŞARKÖY	31.524	116	3520	42242	DÜZENSİZ	20000 m ²
TOPLAM	906.732	2762	83966	1007620		

Tekirdağ İlinde evsel katı atıkların depolanmasında ilkel yöntemlerden yararlanılmaktadır. Rast gele atılan katı atıklar yağmur sularıyla sızarak yeraltı su kaynaklarını tehdit edebilir. Ayrıca çeşitli sağlık riskleri, bulaşmalar ve görsel kirliliğe de neden olmaktadır.

Katı Atıkların Biriktirilmesi, Toplanması, Taşınması ve Aktarma Merkezleri

Tekirdağ İlinde evsel nitelikli katı atıklar vahşi olarak depolanmaktadır. Fakat ambalaj atıkları ayrı toplama çalışmaları İl genelinde her ilçede ambalaj atıkları yönetim planı çerçevesinde devam etmektedir. Tıbbi atıklar, Süleymanpaşa İlçesinde kurulan sterilizasyon tesisi aracılığıyla diğer atıklardan ayrı olarak toplanmaktadır. İldeki ayrı toplama çalışmalarının tam oturmaması, har atık konusunda ayrı toplama çalışmalarının yapılmaması ve evsel nitelikli katı atıklar için lisanslı düzenli depolama tesisleri olmadığından il genelinde çevrede görüntü, koku ve toprak kirliliği oluşmaktadır. Örneğin, özellikle kış sezonunda kalorifer ve sobalardan çıkan kömür atıkları ve cürufurundan oluşan gaz sızıntıları nedeniyle yangınlar meydana gelmekte, rüzgarlı havalarda çevreye kağıt ve naylon poşetler savrulmaktadır.

Atıkların Bertaraf Yöntemleri

Ülkemiz genelinde mevcut durum itibarıyla uygulanmakta olan atık toplama ve bertaraf işlemleri, Tekirdağ bölgesinde de aynı durum içerisinde sürdürülmekte olduğunun ifadesi yerinde olacaktır. Konunun büyük önem taşımaya karşın, Türkiye genelinde sosyal, kültürel ve ekonomik kavramların, konuyla ilgili düşünce ve yaptırımlarının planlı olarak toplum lehine uygulamaya alınmasında büyük etken olacağının gerçeğidir. Bu itibarla, toplum sağlığı

ve doğa dengesinin korunması açısından yerel yönetimlerin, konuya daha duyarlı olmaları gerekmektedir.

Tekirdağ genelinde biriken evsel katı atıklar, yerleşim mahallerindeki sokak başlarına konulan belediye araç ve görevlilerince plansız bir zaman içerisinde toplanarak bölge içerisindeki çöp atma sahalarına boşaltılmakta olup, planlı ve sistemli olarak herhangi bir ayıklama sistemine tutulmaksızın sürdürülmektedir.

Biriken evsel atıkların içinde değerlendirmeye esas olacak türler kağıt-pet şişe, cam ve demir gibi maddeleri içermesi nedeniyle gerek sokak başlarındaki atık noktalarında ve gerekse de yöreye ait çöp birikim sahalarında özel kişilerce ayıklama işlemleri bilinçsiz olarak yapılarak, az da olsa geri dönüşüm ameliyesine katkı oluşturmaktadır.

İlimizde oluşan ambalaj atıklarının evsel atıklardan ayrı toplanmasına yönelik çalışmalar hızlı bir şekilde sürdürülmekte olup; il genelinde tüm ilçelerde ambalaj atıkları yönetim planları çerçevesinde toplama yapılmaktadır.

Katı Atıkların Depolanması

İlimiz 30 Mart 2014 yerel seçimlerinden sonra Büyükşehir Belediyesi statüsü kazandığından, katı atıklar (evsel nitelikli) ilçe belediyeleri tarafından toplanarak Büyükşehir Belediyesi kontrolündeki depolama(vahşi) sahalarına getirilmektedir. Büyükşehir Belediyesi tarafından belirlenen düzenli depolama sahalarının yer seçim ve MÇK aşamaları tamamlanmış olup, uygulama projesi ve ÇED aşamaları devam etmektedir. İlimiz, Süleymanpaşa İlçesi, Demirli Köyü girişinde bulunan TİÇHİB düzenli katı atık depolama sahasının ise 2. Etap yapım çalışmaları devam etmektedir.

C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat Ve Yıkıntı Atıkları

Hafriyat toprağı, yıkıntı ve inşaat atıkları için ilimizde oluşturulmuş lisanlı düzenli depolama tesisi olmamakla birlikte, bu konuda hem Belediyeler hem de özel şahıslar çalışma yapmaktadır. Özel şahısların belirlediğı alanlara bu konuda ÇED Belgesi ve lisans alma çalışmaları devam etmektedir.

İlimizde oluşan hafriyat toprağı, yıkıntı ve inşaat atıklarının büyük kısmı özellikle Belediyelerin çöp depolama alanlarında örtü malzemesi olarak kullanılmaktadır. Ayrıca hafriyat ve bitkisel toprak çevre düzenlenmesinde ve şahıslara ait arazilerin ıslahında kullanılmaktadır. Böylece şahıslara ait kullanılmaz durumda olan araziler tekrardan tarıma kazandırılmaktadır.

Geçici Depolama İzni Verilen Hafriyat Toprağı Miktarı : 16.100 m³
Döküm İzni Verilen Hafriyat Toprağı Miktarı : 1.000.950 m³

C.3. Ambalaj Atıkları

İlimizde oluşan ambalaj atıkları Çizelge C.2’de belirtilen lisanslı kuruluşlar tarafından toplanıp geri dönüşümü sağlanmaktadır.

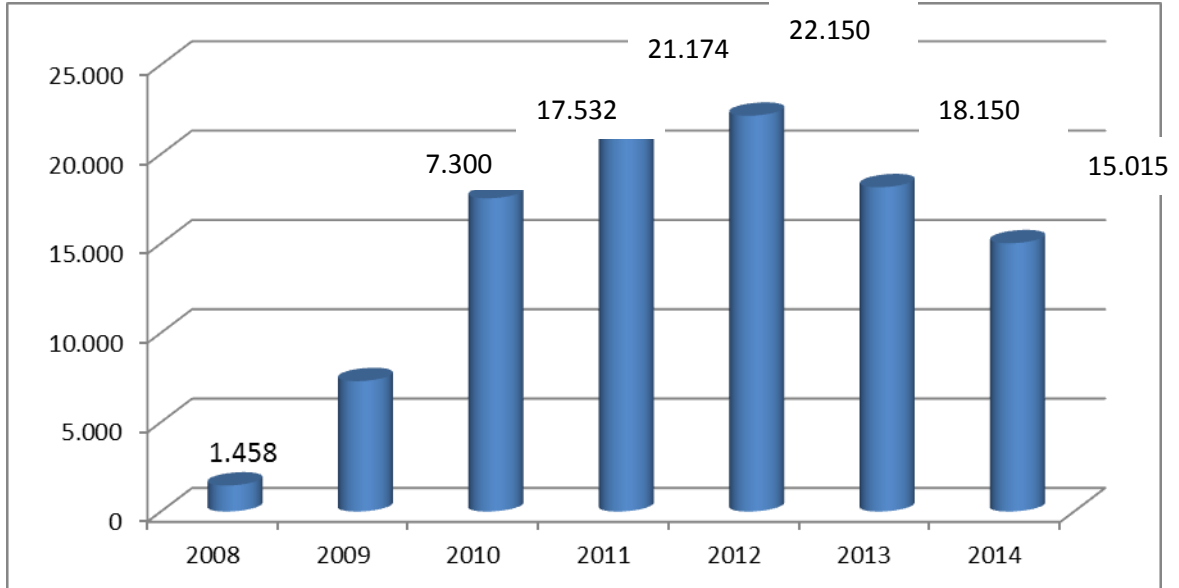
TEKİRDAĞ İL ÇEVRE DURUM RAPORU 2014

Çizelge C.2 Lisanslı Ambalaj Atıkları Toplama Ayırma ve Geri Dönüşüm Tesisleri(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2014)

KATEGORİ	SAYI
Toplama Ayırma Tesisi	34
Geri Dönüşüm Tesisi	29

Çizelge C.3- Tekirdağ İli 2014 Yılı Ambalaj Ve Ambalaj Atıkları İstatistik Sonuçları (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2014)

Ambalaj Cinsi	Üretilen Ambalaj Miktarı (kg)	Piyasaya Sürülen Ambalaj Miktarı (kg)	Geri Kazanım Oranları (%)	Geri Kazanılması Gereken Miktar (kg)	Geri Kazanılan Miktar (kg)	Gerçekleşen Geri Kazanım Oranı (%)
Tekstil	0	900	0	0	0	0
Plastik	66.248.611	46.994.995	44	20.677.797	7.586.313	16
Metal	3.518.661	1.992.941	44	876.894	0	0
Kompozit	8.549.803	6.009.249	0	0	1.410	0
Kağıt Karton	109.819.863	99.481.389	44	4.377.203	377.283.595	379
Cam	34.460.603	35.389.990	44	15.571.595	504.890	1,5
Ahşap	11.212.430	11.435.846	5	571.792	877.650	7,6
Toplam	233.809.971	201.305.310		3.650.153	386.253.858	

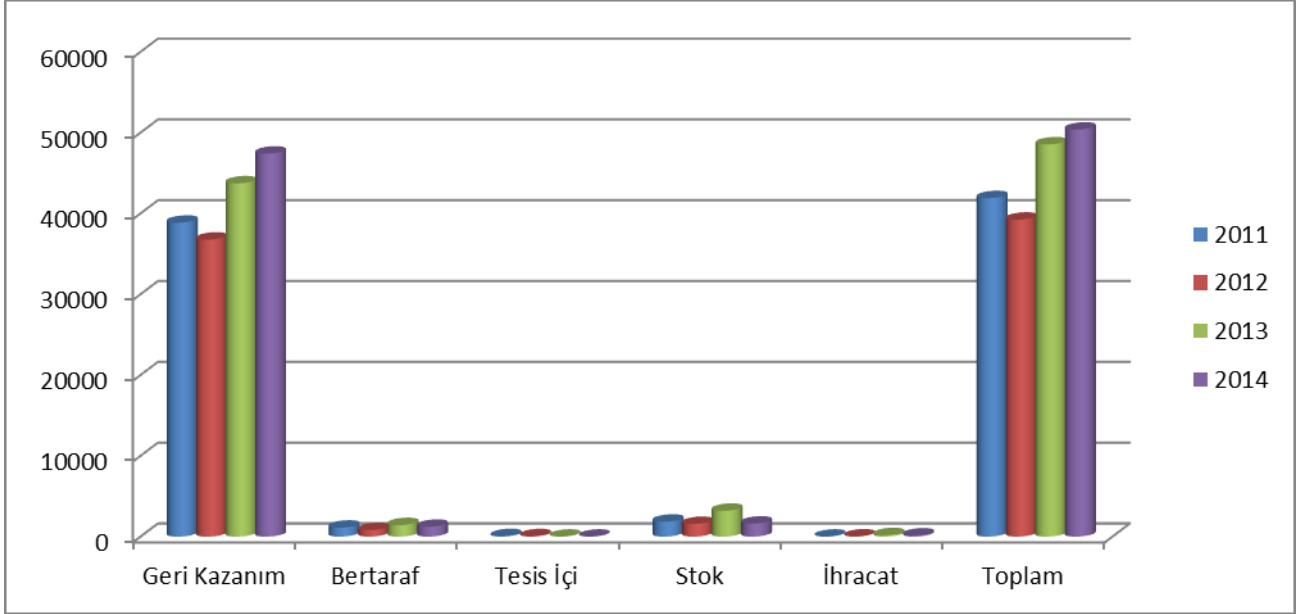

Grafik C.2 Tekirdağ İli Ambalaj Atıkları Kaynakta Ayrı Toplama Miktarı (ton/yıl) (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2014)

İlimizde 2014 yılı sonu itibarıyla 31 adet ambalaj üreticisi ve 682 adet piyasaya süren işletme sayısı bulunmaktadır.

C.4. Tehlikeli Atıklar

İlimizde oluşan tehlikeli atıkların bertarafı “Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği” ne göre lisans almış toplama ve geri kazanım yapan firmalar tarafından sağlanmaktadır. İlimizde oluşan ve endüstriden kaynaklanan 2014 yılı tehlikeli atık miktarı 50.378,5ton’dur. Tehlikeli atıkların insan ve çevre sağlığına zarar vermeden taşınması amacıyla 10 adet firma ve 27 adet araç lisansı verilmiştir.

Grafik C.3 Tekirdağ İli Tehlikeli Atık Miktarı (ton/yıl) (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2014)

Çizelge C.4 – Tekirdağ İlinde 2014 Yılında Sanayi Tesislerinde Oluşan Tehlikeli Atıklarla İlgili Veriler (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2014)

	Geri Kazanım	Bertaraf	Tesis İçi	Stok	İhracat	Toplam
2011	38.853	1.114	70	1.853	6	41.896
2012	36.762	814	55	1.576	25	39.232
2013	43.723	1.431	5	3.197	189	48.545
2014	47.399	1.217	1	1.618,5	143	50.378,5

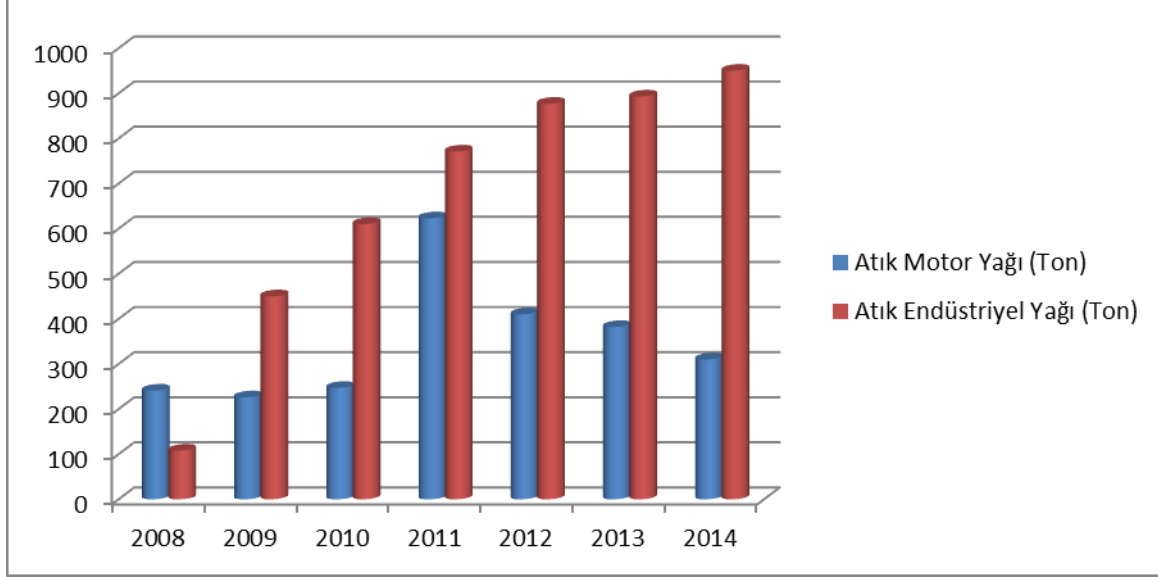
(Not: 2014 yılı TABS Verileri için İl Müdürlüğümüzce çalışmalara devam edildiğinden söz konusu veriler Net Bilgi Değildir.)

C.5. Atık Madeni Yağlar

İlimizde oluşan atık yağların “Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliğine” uygun bertarafının sağlanması için çalışmalar yapılmakta; atık yağ üreten resmi ve özel tüm kuruluşlar bu konuda bilinçlendirilmektedir. İl genelinde atık yağların tesis sahalarında gelişigüzel depolanmasına izin verilmemektedir. Ancak; atıkların kendi sahasında depolamak isteyen tesislere gerekli fiziki şartları sağlaması durumunda geçici atık depolama izni verilmektedir. İlimizde oluşan 2014 yılı atık yağ miktarı 1.260 tondur. Atık yağların insan ve çevre sağlığına zarar vermeden taşınması amacıyla 1adet firma ve 4 adet araç lisansı verilmiştir.

Çizelge C.5 – Tekirdağ İlinde Atık Madeni Yağlarla İlgili Veriler (Kaynak, yıl)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Atık Motor Yağı (Ton)	241	226	247	623	410	382	310
Atık Endüstriyel (Hidrolik) Yağı (Ton)	108	450	610	771	877	893	950

Grafik C.4 Tekirdağ İli Atık Yağ Miktarı (ton/yıl) (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2014)

Çizelge C.6 – Tekirdağ İli Atık Yağ Geri Kazanım ve Bertaraf Miktarları(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2014)

Yıl	Geri kazanım (ton)	İlave yakıt (ton)	Nihai bertaraf (ton)
2009	634	195	15
2010	890	241	324
2011	991	236	207
2012	1382	176	600
2013	637	0,920	0
2014	1093	36	0,8

C.6. Atık Pil ve Akümülatörler

Çizelge C.7 – Tekirdağ İli 2014 Yılında Oluşan Akümülatörlerle İlgili Veriler(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2014)

ATIK AKÜMÜLATÖRLER							
APA Taşıyan Lisanslı Araç Sayısı	Atık Akümülatör Geçici Depolama İzni Verilen		Toplanan Atık Akümülatör Miktarı (ton)	İldeki Atık Akümülatör Geri Kazanım Tesisleri		Geri kazanım Tesislerinde İşlenen Atık Akümülatör Miktarı	
	Depo Sayısı	Kapasitesi (ton)		Sayı	Kapasite (ton/yıl)	Miktarı (ton)	%
1	2	2	140	-	-	-	-

Çizelge C.8 Yıllara Göre Atık Pil ve Akümülatör Toplama Miktarı

YIL	Atık Pil Miktarı (Kg)	Atık Akü Miktarı (Kg)
2009	1.841	1.133.595
2010	4.463	438.860
2011	3.621	308.305
2012	6.244	373.583
2013	8.148	242.010
2014	2.290	139.771

Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği gereğince lisanslı tesisler tarafından toplanmaktadır. Atık pil ve akümülatörlerin insan ve çevre sağlığına zarar vermeden taşınması amacıyla 1 adet firma ve 1 adet araç lisansı verilmiştir.

C.7. Bitkisel Atık Yağlar

İlimizde oluşan bitkisel atık yağlar Bakanlığımızdan lisans almış geri kazanım tesislerine verilerek bertaraf edilmektedir. Lisanslı Atık Bitkisel Yağ Geri Kazanım Tesisleri Çizelge C.9'da verilmiştir. Bitkisel atık yağların insan ve çevre sağlığına zarar vermeden taşınması amacıyla 2 adet firma ve 4 adet araç lisansı verilmiştir.

TEKİRDAĞ İL ÇEVRE DURUM RAPORU 2014

Çizelge C.9 Tekirdağ İli Lisanslı Bitkisel Atık Yağ Geri Kazanım Tesisleri

TOPLAYICI FİRMA ADI	FİRMA TÜRÜ	TOPLAMA İZİNİNİN SON GEÇERLİLİK TARİHİ VE LİSANS NUMARASI	TOPLANACAK ATIK KODLARI
DİKTAŞ YAĞ SABUN SAN. VE TİC. A.Ş.	Geri Kazanım Tesisi	06.07.2011 Tarihli ve Belge No:72 Çevre Lisansı	02 03 01 – 02 03 04
PROMETA YEM VE END. YAĞ SAN. A.Ş.	Geri Kazanım Tesisi	07.02.2012 Tarihli ve Belge No:127 Çevre Lisansı	02 03 01 – 02 03 04
BESTAŞ BİYODİZEL ENERJİ SAN. VE TİC. A.Ş.	Geri Kazanım Tesisi	25.07.2012 Tarihli ve Belge No:194 Çevre Lisansı	20 01 26
HGD YAĞ & GIDA SANAYİ LTD.ŞTİ.	Geri Kazanım Tesisi	20.06.2013 Tarihli ve Belge No:1157 Çevre Lisansı	02 03 01 – 02 03 04
DİZTAŞ İNŞAAT MALZ. PET. ÜRÜNLERİ OTO VE TEKSTİL SAN. TİC. LTD. ŞTİ.- HAYRABOLU ŞUBESİ	Geri Kazanım Tesisi	17.11.2014 Tarihli ve 4735 Sayılı GFB	02 03 01 – 02 03 04 – 20 01 25 – 20 01 26
NESİL KİMYA SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	Geri Kazanım Tesisi	17.11.2014 Tarihli ve 4734 Sayılı GFB	02 03 04
KOLZA BİYODİZEL YAKIT VE PETROL ÜRÜNLERİ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	Toplayıcı	11.12.2012 Tarihli ve 1001 sayılı Geçici Depolama İzni	02 03 04 – 20 01 25 -20 01 26
DEHA BİTKİSEL ATIK YAĞ TOPLAMA GERİ KAZANIM BİYODİZEL ÜRETİMİ SAN. VE TİC. A.Ş.	Toplayıcı	01.10.2013 Tarihli Geçici Depolama İzni	02 03 04 – 20 01 25 -20 01 26

Çizelge C.10 – Tekirdağ İli 2014 Yılı İçin Atık Bitkisel Yağlarla İlgili Veriler
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)

Bitkisel Atık Yağlar İçin Geçici Depolama İzni Verilen Toplam Depo		Toplanan Bitkisel Atık Yağ Miktarı (kg)			Bitkisel Atık Yağ Taşımak Üzere Lisans Alan		Lisans Alan Geri Kazanım Tesisi	
		Kullanılmış Kızartmalık Yağ	Diğer (Belirtiniz)	Toplam Firma Sayısı	Toplam Araç Sayısı	Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)	
Sayısı	Kapasitesi (ton)							
2	20	246.491		3	3	5		

C.8. Poliklorlu Bifeniller ve Poliklorlu Terfeniller

12 Kalıcı Organik Kirleticilerden biri olan PCB'ler bir grup aromatik klorlu bileşik olan poliklorlu bifenillere verilen genel isimdir. PCB'lerin zararlı etkileri, bu maddelerle kirlenmiş gıda ve içecekler tüketildiğinde veya bu maddeler teneffüs edildiğinde, yutulduğunda ya da deriyle temas ettiğinde ortaya çıkmaktadır. PCB'ler bertaraf veya başka herhangi bir amaçla yakıldıklarında tam bir yanma meydana gelmezse, çok daha zararlı etkilere sahip furanlar (PCDF) ve dioksinler (PCDD) yan ürün olarak ortaya çıkmaktadır.

İlimizde toplanan PCB miktarına ilişkin İl Müdürlüğümüz sisteminde bilgi bulunmamaktadır.

C.9. Ömrünü Tamamlamış Lastikler (ÖTL)

Çizelge C.11 Tekirdağ İli Yıllara Göre ÖTL Toplama Miktarları (Çevre Ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)

YILLAR	ATIK MİKTARI (kg)
2009	323.850
2010	907.520
2011	616.280
2012	300.000
2013	950.840
2014	1.010.00

C.10. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar (AEEE)

İlimizde atık elektrikli ve elektronik eşyaların toplanması düzenli yapılmamakla birlikte belediyelerin lisanslı tesislerle birlikte oluşturduğu toplama sistemi mevcuttur. Vatandaşların belediye müracaatının sonrasında belediye yetkilerince alınan söz konusu atıklar lisanslı tesislere teslim edilmektedir. İlimizde lisanslı tesis bulunmadığından söz konusu lisanslı tesisler diğer illerden gelmektedir. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların toplanmasının yönetim planı kapsamında yapılması için çalışmalar devam etmekte olup, Belediyelerin getirme merkezi oluşturma çalışmaları sürmektedir.

Çizelge C.12 Tekirdağ İli Yıllara Göre EEEA Toplama Miktarları (Çevre Ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)

YILLAR	ATIK MİKTARI (kg)
2010	1.640
2011	2.105
2012	4.423
2013	6.080
2014	1.200

C.11. Ömrünü Tamamlamış (Hurda) Araçlar

İlimizde 2 (iki) adet uygunluk almış ÖTA teslim yeri bulunmaktadır.

C.12. Tehlikesiz Atıklar

İlimizde toplamda 61 (altmışbir) adet tehlikesiz atık toplama-ayırma belgesi almış tesis bulunmakta olup, ise 8 (sekiz) adet Geçici Faaliyet Belgesi ve 31 (otuzbir) adet Çevre Lisanslı olmak üzere toplam 39(otuzdokuz) adet tehlikesiz atık geri kazanım tesisi mevcuttur.

C.13. Tıbbi Atıklar

İlimizde tıbbi atıklar, Tekirdağ İli, Süleymanpaşa İlçesin ki adresinde faaliyet gösteren Çevre Lisanslı sterilizasyon tesisi tarafından toplanarak sterilizasyon işlemine tabi tutulmaktadır. Sterilizasyon işleminden sonra atıklar konteynirlara koyularak yine Süleymanpaşa İlçesinde bulunan düzenli depolama sahası götürülerek bertarafı sağlanmaktadır.

İlimizdeki bütün sağlık kuruluşlarından kaynaklanan atıkların söz konusu tesis aracılığıyla toplanması sağlanmaktadır. Bu konuda müdürlüğümüz denetimleri yapılmakta tıbbi atıkların uygunsuz şekilde bertarafı ve toplanması önlenmektedir.

Sağlık kuruluşları ve tıbbi atık üreten diğer yerler söz konusu atıkları geçici süreyle tesislerinde uygun yerdeki geçici depolama alanlarında veya konteynirlarda

TEKİRDAĞ İL ÇEVRE DURUM RAPORU 2014

depolamaktadırlar. Tıbbi atıkların insan ve çevre sağlığına zarar vermeden taşınması amacıyla 1 adet firma ve 2 adet araç lisansı verilmiştir.

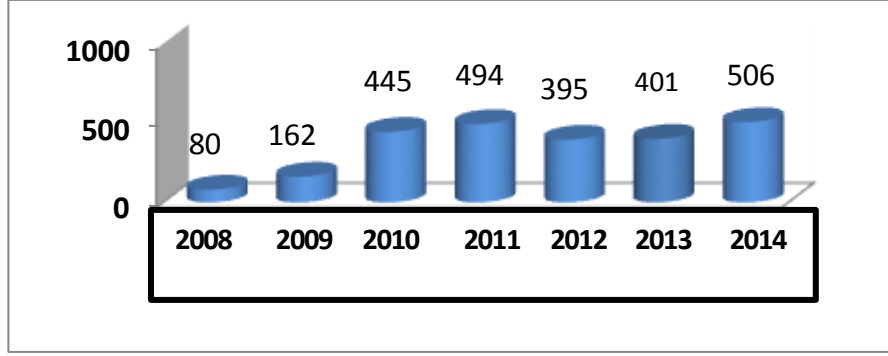
Çizelge C.13– 2014 Yılında Tekirdağ İli Sınırları İçindeki Belediyelerde Toplanan Tıbbi Atıklar (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2014)

İl/ilçe Belediyesinin Adı	Tıbbi Atık Yönetim Planı		Tıbbi Atıkların Taşınması		Tıbbi Atık Taşıma Aracı Sayısı *		Toplanan tıbbi atık miktarı	Bertaraf Yöntemi		Bertaraf Tesis Sterilizasy on/ Yakma		
	Var	Yok	Özel	Kamu	Özel	Kamu		ton/gün	Yakma	Sterilizasyo n	Belediyenin	Yetkili Firmanın
Saray Belediyesi	X		X		1		0,012		X		X	
Süleymanpaşa Belediyesi	X		X		1		0,430		X		X	
Çerkezköy Belediyesi	X		X		1		0,162		X		X	
Çorlu Belediyesi	X		X		1		0,570		X		X	
Hayrabolu Belediyesi	X		X		1		0,019		X		X	
Malkara Belediyesi	X		X		1		0,034		X		X	
Şarköy Belediyesi	X		X		1		0.022		X		X	
Marmara Belediyesi	X		X		1		0,008		X		X	
Muratlı Belediyesi	X		X		1		0,036		X		X	
Kapaklı Belediyesi	X		X		1		0,070		X		X	
Ergene Belediyesi	X		X		1		0		X		X	

Çizelge C.14 Tekirdağ İli Yıllara Göre Tıbbi Atık Miktarı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2014)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tıbbi Atık Miktarı (ton)	77	80	162,373	445,228	494,424	395,578	401,319	506,929

Grafik C.5 Tekirdağ İli Yıllara Göre Oluşan Tıbbi Atık Miktarları

C.14. Maden Atıkları

İlimizde madencilik faaliyetleri sonucunda oluşan atıklar (bitkisel toprak, hafriyat toprağı, pasa v.b. atıklar) maden sahalarının doldurularak tekrardan tarım amaçlı kullanımı için kullanılmaktadır. Doğaya yeniden kazandırma planı çerçevesinde söz konusu atıklar madencilik faaliyetleri boyunca uygun alanlarda depolanmaktadır. Söz konusu atıkların çevreye zarar vermeden depolanması ve maden sahaların tarım amaçlı kullanımına uygun hale getirilmesi amacıyla kullanımı Müdürlüğümüz denetimlerinde incelenmektedir.

C.15. Sonuç ve Değerlendirme

Ülkemiz genelinde mevcut durum itibariyle uygulanmakta olan atık toplama ve bertaraf işlemleri, Tekirdağ bölgesinde de aynı durum içerisinde sürdürülmekte olduğunun ifadesi yerinde olacaktır. Konunun büyük önem taşımaya karşın, Türkiye genelinde sosyal, kültürel ve ekonomik kavramların, konuyla ilgili düşünce ve yaptırımlarının planlı olarak toplum lehine uygulamaya alınmasında büyük etken olacağı gerçektir. Bu itibarla, toplum sağlığı ve doğa dengesinin korunması açısından yerel yönetimlerin, konuya daha duyarlı olmaları gerekmektedir.

Kaynaklar

- Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014

Ç. KİMYASALLARIN YÖNETİMİ

Ç.1. Büyük Endüstriyel Kazalar

İlde “Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü Hakkında Yönetmelik” kapsamında yapılan çalışmalara değinilerek Çizelge Ç.1 oluşturulur.

“Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü Hakkında Yönetmelik” kapsamında Bakanlığımız internet sitesinde bulunan “SEVESO Bildirim Sistemi”nden sorgulama yapılarak Çizelge Ç.1 oluşturulabilir.

Çizelge Ç.1 – Tekirdağ İlinde 2014 Yılı SEVESO Kuruluşlarının Sayısı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2014)

KURULUŞ	SAYISI
Alt Seviye	18
Üst Seviye	11
TOPLAM	29

Ç.2. Sonuç ve Değerlendirme

Firmaların sisteme girişleri 2016 yılına kadar devam etmektedir.

Kaynaklar

-Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

D. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK

D.1. Flora

Kuzeyde Istranca Dağları boyunca Karadeniz'e paralel uzanan orman bloğu, Karadeniz ikliminin etkisiyle rutubeti seven kayın, meşe, kızılâğaç, dişbudak gibi ağaç türlerinden oluşmaktadır. Güneyde Ganos Dağları boyunca Saroz Körfezine doğru uzanan ve İç Trakya ile Gelibolu Yarımadasını ayıran orman bloğunun güneye bakan yüzü akdeniz iklimine uygun ve yaz kuraklığına dayanıklı kızılçam, pırnal meşesi gibi ağaç türleri ile kaplı iken, kuzeye bakan yüzü ise kızılçam, karaçam, meşe, ihlamur, gürgen gibi ağaç türleri ile kaplıdır. Kuzey ve güneydeki iki orman bloğunun arasındaki düz arazide karasal iklime ve toprak yapısına uygun meşe türlerinden oluşan ormanların gruplar halinde dağınık vaziyette bulunduğu ve kuzey ile güneyde bulunan ana orman blokları arasında bağlantının bulunmadığı görülmektedir. Tekirdağ'ın kuzeyinde Saray'a doğru uzanan Istranca kütesinin kuzey yamaçları daha fazla yağış alması nedeniyle kayın ormanları ile kaplıdır. Bu kesimde ormanaltı örtüsünü orman gülleri (Rhododendron) oluşturur. Güney yamaçlara ve daha güneye doğru inildikçe, yağışın azalmasına bağlı olarak, kayının yerini meşe ve gürgenin aldığı görülür. Ergene havzasına doğru inildiğinde ise yerleşim alanları yakınlarında seyrek olarak meşe, gürgen, karaçalı ve karaağaç toplulukları göze çarpmaktadır. Bu küçük ağaç toplulukları, Trakya'nın iç kesimlerinin step alanı olmadığının bir kanıtıdır. Trakya bölgesi, tarım arazisi kazanmak amacıyla ormanların tahribi sonucu, bugünkü step arazisi görünümünü kazanmıştır. (Antropojen step) Bu kısımda yer alan taban arazilerde ve vadilerde kavak ve söğüt türleri yaygındır. Güneydeki Ganos dağlarının kuzey yamaçlarında gürgen, meşe, ihlamur ağaçları ve sık bir ormanaltı örtüsü hakimken, güney yamaçlarda yağışın azalması nedeniyle kuru ormanlar ve maki toplulukları yer almaktadır. Kuru dağlarında ise meşe ve kızılçam ormanları ile maki toplulukları hakim durumdadır.

Orman Su İşleri Tekirdağ Şube Müdürlüğü DKMP birimi tarafından Tekirdağ İlinin Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi Karasal ve İçsu Ekosistemleri Envanter İzleme İşleri Orman 1. Bölge Müdürlüğü tarafından ihale edilmiş olup, ihaleyi alan firma tarafından hazırlanan Sonuç Raporu ilgili kurum tarafından henüz kabul edilip onaylanmadığından ve bundan başka yapılan bir çalışma olmadığından konuyla ilgili bilgi verilemediği ancak, Tekirdağ ili kapsamındaki Tabiat Parklarına yönelik yapılan envanter ve gözlem çalışmaları kapsamında bitki örtüsü ve florası ile ilgili bilgilere yer verilmektedir.

Süleymanpaşa İlçesi Atatürk Ormanı Tabiat Parkı bitki örtüsü ve florası, sahada bitki örtüsü geneli Kızılçamdır. (Pinus brutia) Ayrıca sahada bulunan ağaç türleri; Karaçam (Pinus nigra), fıstık çamı (Pinus pinea), meşe (Quercus), yalancı akasya (Robinia pseudoacacia) ve dişbudaktır (Fraxinus excelsior).

Saray İlçesi Çamlıkoy Tabiat Parkı bitki örtüsü ve florası, Bölgede ağaç ve çalılardan; Karaçam, Macar Meşesi, Saçlı Meşe, Doğu Gürgeni, Kara Gürgen, Dişbudak, Kayın, Akçağaç, Ihlamur, Kızılâğaç, Menengiç, Ardiç, Kocayemiş, Funda, Alıç, Yabani Muşmula, Ahlat, Kuşburnu, Böğürtlen, otsu türlerden; Orman Sarmaşığı, Papatya, Hindiba, Uyuz Otu, Sütleğen, Ayırık Otu, Çiğdem, Sinir Otu, Sığır Kuyruğu, Yapışkan Otu, Çuha Çiçeği, Menekşe vs. bulunmaktadır. Alanda bulunan kumul, zengin bitki çeşitliliğine sahiptir. Kasatura kumulları olarak bilinen bu kumullarda; Asperulla littoralis,, Centaurea kilea, İsatis arenaria, Linum tauricum ssp., Bosphori, Silena sangaria gibi endemik kumul bitkileri bulunmaktadır. (Kaynak: Türkiye'nin Kuzey Kumullarının Korunmasına Dair Rapor)

Tekirdağ Süleymanpaşa İlçesi, Şarköy İlçesi sınırları (Uçmakedere, Yeniköy, Nişantepe, Köy tepe mevkiisi üzerinde yer alan Kartaltepe Tabiat Parkı bitki örtüsü ve florasında, orman vejetasyonu bulunmaktadır. Bu vejetasyonda kayın, meşe, gürgen, dişbudak, akçayıhlamur,

TEKİRDAĞ İL ÇEVRE DURUM RAPORU 2014

kocayemiş, süpürge çalısı, eğrelti, orman sarmaşığı, katır tırnağı, böğürtlen, ardıç, yemişgen, çayır otları bulunmaktadır.

Çizelge D.1- Tekirdağ İli Şarköy İlçesi Florası (Kaynak: Anonim (Peter Hadland Davis “Flora of Turkey and the East Aegean Islands”, Prof.Dr.Turhan Baytop Türkçe Bitki Adları Sözlüğü Kitabı, Iucn redlist.org, tubives)

	TÜRKÇE İSİM	FİTOCOĞRA FİK BÖLGE	LOKALİTE (m)	BERNE GÖRE	BİTKİNİN TESPİT ŞEKLİ	HABİTAT								ORTUŞ BOLLUK (Braun-Balanquet Metodu)					END.			TEHLİKE SINFI									
						1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	L	B	Y										
FAM: ASTERACEAE		PAPATYAGİLLER																													
	<i>Senecio vernalis</i>	Kanarya otu	-	0-3000	-	L			X					X																	
	<i>Jurinea consanguinea</i>	-	-	0-1950	-	L			X		X				X																
FAM: APIACEAE		MAYDANOZGİLLER																													
	<i>Anthriscus caucalis</i>	-	-	50-1200	-	L			X					X																	
FAM: FABACEAE		BAKLAGİLLER																													
	<i>Trifolium patens</i>	Yonca	-	0-1350	-	L				X					X																
FAM: PLANTAGINACEAE																															
	<i>Plantago lagopus</i>	-	Akdeniz	0-2000	-	L	X	X	X			X	X																		
FAM: RANUNCULACEAE		DUGUNÇİÇEĞİGİLLER																													
	<i>Delphinium peregrinum</i>	-	-	0-1300	-	L			X						X																
	<i>Adonis flammea</i>	Cin lalesi, Taç çiçeği	-	0-1900	-	L			X		X				X																
	<i>Ranunculus neapolitanus</i>	-	-	0-1200	-	L					X				X																
FAM: PAPAVERACEAE		GELİNCİKİGİLLER																													
	<i>Papaver rhoeas</i>	Gelincik	-	0-1400	-	L			X								X														
	<i>Fumaria densiflora</i>	-	-	0-500	-	L			X						X																
FAM: BRASSICACEAE		TURPGİLLER																													
	<i>Sinapis arvensis</i>	Hardal otu	-	0-1800	-	L			X						X																
	<i>Cardaria draba subsp. draba</i>	-	-	0-1300	-	L			X						X																
FAM: MALVACEAE		EBEGÜMECİGİLLER																													
	<i>Malva neglecta</i>	Küçük ebegümeci	-	0-2000	-	L			X		X						X														
FAM: BORAGINACEAE		HODANGİLLER																													
	<i>Heliotropium dolosum</i>	-	-	0-1640	-	L			X								X														
FAM: POACEAE		BUĞDAYGİLLER																													
	<i>Setaria viridis</i>	-	-	0-2300	-	L			X						X																
	<i>Lolium rigidum var. rigidum</i>	-	-	0-1850	-	L			X		X				X																

HABİTAT SINIFLARI	TEHLİKE SINIFLARI	ÖRTÜŞ-BOLLUK DERECELERİ	END. (ENDEMİZM)
1.Orman	EX: Tükenmiş-Extinct Endemik Türler (Tükenmiş)	1. Çok Nadir	L: Lokal Endemik
2.Maki	EW: Doğada Yok Olmuş Endemik Türler (Doğada Tükenmiş)	2. Nadir	B: Bölgesel Endemik
3.Frigana	CR: Kritik Olarak Tehlikede Olan Endemik Türler	3. Orta Derecede Bol	Y: Yaygın Endemik
4.Kültür Alanları (Bağ, bahçe vb.)	EN: Tehlike Altında Endemik Olmayan Türler (Tehlikede)	4. Bol	
5.Mera	VU: Hasar Görebilir Türler	5. Çok Bol veya Saf Populasyon Oluşturmakta	
6.Nemli çayır, Bataklık ve Sulak Alan	LR: Düşük Riskli Bitkiler (Az tehdit altında)		
7.Step	CD: Yukarıdaki Kategorilerin Herhangi Birine Girmeyen Fakat Bunun Yanında		
8.Kayalık	Taksone Özgü veya Habitata Özgü Koruma Programı Olan Bitkiler (Koruma önemi gerektiren)		
	NT: Tehdit Altına Girebilir		
	LC: En Az Endişe Verici (Herhangi bir koruma gerektirmeyen ve tehdit altında olmayan)		
	DD: Bitkinin tehdit altında olmasından çok bitki hakkında daha fazla bilgi toplanması gerekli bitkiler		
	NE: Değerlendirilmeyen		
			BİTKİ TESPİTİNİN NASIL YAPILDIĞI
			+: Arazi Çalışması Sonucu
			L: Literatür Taraması Sonucu
			*L: Arazi Çalışması ve Literatür Taraması

Kaynak: Anonim

D.2. Fauna

Orman Su İşleri Tekirdağ Şube Müdürlüğü DKMP birimi tarafından Tekirdağ İlinin Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi Karasal ve İçsu Ekosistemleri Envanter İzleme İşi Orman 1. Bölge Müdürlüğü tarafından ihale edilmiş olup, ihaleyi alan firma tarafından hazırlanan Sonuç Raporu ilgili kurum tarafından henüz kabul edilip onaylanmadığından ve bundan başka yapılan bir çalışma olmadığından konuyla ilgili bilgi verilemediği ancak, Tekirdağ ili kapsamındaki Tabiat Parklarına yönelik yapılan envanter ve gözlem çalışmaları kapsamında fauna ile ilgili bilgilere yer verilmektedir.

Süleymanpaşa İlçesi Atatürk Ormanı Tabiat Parkı bölgesel fauna türleri, sürüngenlerden; kurbağa, kertenkele, yılan, kirpi, fare, köstebek, orman sıçanı, gelincik, kuşlardan; şahin, ardıç kuşu, ishak kuşu, puhu, saka, serçe, kırlangıç, ibibik, doğan, ağaçkakan, bildircin, karatavuk, çulluk, alakarga, küçükkarga,, memelilerden; tavşan bulunabilmektedir.

Saray İlçesi Çamlıkoy Tabiat Parkı bölgesel fauna türleri, sürüngenlerden; kurbağa, kertenkele, yılan, kirpi, fare, köstebek, orman sıçanı, gelincik, kuşlardan; şahin, ardıç kuşu, ishak kuşu, puhui saka, serçe, kırlangıç, ibibik, doğan, ağaçkakan, bildircin, karatavuk, çulluk, çil, keklik, alakarga, küçükkarga, memelilerden; kurt, çakal, tilki, yaban domuzu, tavşan, kunduz, karaca, sansar, porsuk yaşamaktadır.

Tekirdağ Süleymanpaşa İlçesi, Şarköy İlçesi sınırları (Uçmakedere, Yeniköy, Nişantepe, Köy tepe mevkiisi üzerinde yer alan Kartaltepe Tabiat Parkı bölgesel fauna türleri, yaban domuzu, tilki, kurt, tavşan, sansar, kirpi, köstebek, fare, keklik, bildircin, kukumav, ağaçkakan, kırlangıç, tarla kuşu, karatavuk, kiraz kuşu, saka, serçe, sığırcık, saksağan, karga olarak sayılabilir.

Çizelge D.2 Tekirdağ İli Şarköy İlçesi Fauna Tablosu Kaynak: Anonim (Prof.Dr.İlhami Kızıroğlu “Türkiye Kuşları Kırmızı Listesi”, Iucnredlist.org,birdlife.org)

LATİNCE ADI	TÜRKÇE ADI	İNGİLİZCE ADI	F1	FD	EVDRB	IUCN	END	BERN	AVL (2014-2015)	KAYNAK
AVES										
KUŞLAR										
TAKIM: FALCONIFORMES										
GÜNDÜZ YIRTICI KUŞLARI										
FAM: ACCIPITRIDAE										
ATMACAGILLER										
<i>Accipiter nisus</i>	Bayağı atmaca	Sparrowhawk	-	-	A.4.	LC	-	Ek-II	-	L
<i>Buteo buteo</i>	Şahin	Buzzard	-	-	A.3.	LC	-	Ek-II	-	L
FAM: FALCONIDAE										
DOĞANGİLLER										
<i>Falco tinnunculus</i>	Kerkenez	Kestrel	-	-	A.4.	LC	-	Ek-II	-	L
TAKIM: CUCULIFORMES										
GÜGÜK KUŞLARI										
FAM: CUCULIDAE										
GÜGÜK KUŞUGİLLER										
<i>Cuculus canorus</i>	Guguk	Cuckoo	-	-	-	LC	-	-	-	L
TAKIM: COLUMBIFORMES										
GÜVERCİNLER										
FAM: COLUMBIDAE										
GÜVERCİNLER										
<i>Columba palumbus</i>	Tahtalı	Wood pigeon	-	-	A.4.	LC	-	Ek Liste-II	Ek Liste-II	L
TAKIM: STRIGIFORMES										
GECE YIRTICILARI										
FAM: STRIGIDAE										
BAYKUŞGİLLER										
<i>Atheno noctua</i>	Kukumav	Little Owl	-	-	A.3.	LC	-	Ek-II	-	L
TAKIM: CORACIIFORMES										
KUZGUN KUŞLARI										
FAM: UPUPIDAE										
ÇAVUŞKUŞUGİLLER										
<i>Upupa epops</i>	Ibibik	Eurasian Hoopoe	-	-	A.2.	LC	-	Ek-II	-	L
TAKIM: APODIFORMES										
EBABİLLER, SAĞANLAR										
FAM: APODIDAE										
EBABİLLER, SAĞANLAR										
<i>Apus apus</i>	Kara sağan, ebabil	Swift	-	-	A.4.	LC	-	-	-	L
TAKIM: CORACIIFORMES										
KUZGUNLAR										
FAM: UPUPIDAE										
İBİBKLER										
<i>Upupa epops</i>	Ibibik, hühtüt	Eurasian Hoopoe	-	-	A.2.	LC	-	-	-	L
TAKIM: PASSERIFORMES										
OTUCU KUŞLAR										
FAM: ALAUDIDAE										
TARLA KUŞUGİLLER										
<i>Alauda arvensis</i>	Tarlaşu	Skylark	-	-	-	LC	-	-	Ek Liste-I	L
FAM: HIRUNDINIDAE										
KIRLANGIÇGİLLER										
<i>Hirundo rustica</i>	Kir kırlangıcı	Swallow	-	-	-	LC	-	Ek-II	-	L
FAM: MOTACILLIDAE										
KUYRUKSALLAYANGİLLER										
<i>Anthus campestris</i>	Kir incirkuşu	Tawny Pipit	-	-	A.3.	LC	-	Ek-II	-	L
<i>Motacilla flava</i>	Sarı kuyruksallayan	Yellow Wagtail	-	-	-	LC	-	Ek-II	-	L
FAM: TURDIDAE										
SİNEKKAPANGİLLER										
<i>Oenanthe isabellina</i>	Bozkuyrukkakan	Isabellina Wheatear	-	-	-	LC	-	Ek-II	Ek Liste-I	L
<i>Oenanthe oenanthe</i>	Kuyrukkakan	Northern Wheatear	-	-	A.3.	LC	-	Ek-II	Ek Liste-I	L
FAM: CORVIDAE										
KARGAGİLLER										
<i>Corvus corax</i>	Alakarga	Jay	-	-	A.5.	LC	-	-	Ek Liste-II	L
FAM: PASSERIDAE										
SERÇEGİLLER										
<i>Passer domesticus</i>	Serçe	House Sparrow	-	-	-	LC	-	-	Ek Liste-II	L
FAM: MUSCICAPIDAE										
SİNEKKAPANGİLLER										
<i>Muscicapa striata</i>	Küçük sinekkapan	Breasted Flycatcher	-	-	-	LC	-	Ek-II	-	L
FAM: STURNIDAE										
SİĞİRCİKGİLLER										
<i>Sturnus vulgaris</i>	Siğircik	Starling	-	-	A.5.	LC	-	-	Ek Liste-I	L
FAM: FRINGILLIDAE										
İSPİNOZGİLLER										
<i>Fringilla coelebs</i>	Ispinoz	Chaffinch	-	-	-	LC	-	-	Ek Liste-I	L
<i>Carduelis carduelis</i>	Saka	Goldfinch	-	-	A.4.	LC	-	Ek-II	-	L
FAM: EMBERIZIDAE										
KIRAZKUŞUGİLLER										
<i>Emberiza hortulana</i>	Kirazkuşu	Ortolan Bunting	-	-	A.3.	LC	-	-	Ek Liste-I	L
FAM: SYLVIIDAE										
ÖTLEGENLER										
<i>Sylvia borin</i>	Boz ötleşen	Garden Warbler	-	-	-	LC	-	Ek-II	Ek Liste-I	L
TAKIM: CICONIIFORMES										
LEYLEKSİLER										
FAM: CICONIIDAE										
LEYLEKGİLLER										
<i>Ciconia ciconia</i>	Leylek	White Stork	-	-	A.3.	LC	-	Ek-II	Ek Liste-I	L

F1: Faaliyet Alanı ve Çevresindeki Populasyon Yoğunluğu
 FD: Faaliyet Alanı ve Çevresi Dışındaki Populasyon Yoğunluğu
 EVDRB: European Vertebrate Red Data Book
 AVL (2014-2015) : Merkez Av Komisyonu Kararı
 END: Endemik

KAYNAK
 A: Anket (Yöre Halkından Alınan Bilgiler)
 G: Gözlem
 H: Habitat Uygunluğu
 L: Literatür

D.3. Ormanlar ve Milli Parklar

Tekirdağ ili ormanlık alan toplamı 104.448 ha'dır. Orman alanı il toplamının %17'sidir. İlimizin orman varlığındaki asli ağaç türleri Meşe, Kızılcam, Karaçam, Fıstıkçamı ve Kayın'dır. Ağaç türlerine ait sayıları bilmek mümkün olmadığı için dağılım yüzdeleri ve sayıları belirtilmemiştir. İlimiz sınırlarında, Orman ve Su İşleri Bakanlığı I. Bölge Müdürlüğü Tekirdağ Şube Müdürlüğü sorumluluğunda 3 Tabiat Parkı bulunmaktadır. Bunlar; Atatürk Ormanı Tabiat Parkı ve Çamlıkoy Tabiat Parkı ve Kartaltepe Tabiat Parkıdır.

Çamlıkoy Tabiat Parkı; Tekirdağ İli, Saray İlçesi'nde bulunmaktadır. Tekirdağ'a 110km., Saray'a 27 km. mesafededir. Kırklareli E 20 d3 d4 nolu pafta, 59 ve 50 no'lu bölmelerde yer almaktadır. 11.07.2011 tarihinde ilan edilmiş olup, 45,1 ha.lık alan kaplamaktadır.

Alan, Marmara Denizi kenarındaki Tekirdağ İli'nin Karadeniz kıyısındaki sınırını oluşturmakta ve halihazırdaki mesire yerinin bulunduğu koy ile birlikte yapraklı ormanlar ve zengin bitki örtüsüyle eşsiz bir doğal güzellik sunmaktadır. Alanın kuzeybatı sınırında Kasatura Körfezi Tabiatı Koruma Alanı bulunmaktadır.

TKA'nın kaynak değerini doğal karaçam meşcereleri oluşturmaktadır. Alan içerisindeki Bahçedere'nin 2 km.'lik kısmında kayık-deniz bisikleti ile gezinti yapılabilir. Karadeniz kıyısından da plaj olarak yararlanılmaktadır. Alandaki bitki ve hayvan çeşitliliği oldukça fazladır. Alanda bulunan kumul, botanik bilimi açısından zengin çeşitliliğe sahiptir. Karadeniz kıyılarında tanınan birçok nadir bitki türü bu kumullarda da mevcuttur. Çamlıkoy Tabiat Parkı özellikle İstanbul, Tekirdağ ve Kırklareli halkının piknik, dinlenme, yüzmeye, çadırlı kamp amacıyla oldukça yoğun olarak talep ettiği bir mekandır.

Resim D.1-Çamlıköy Tabiat Parkı-1

Resim D.2-Çamlıköy Tabiat Parkı-2

Atatürk Ormanı Tabiat Parkı; 11.07.2011 tarihinde ilan edilmiş olup, 28,4 ha.lık alan kaplamaktadır. Süleymanpaşa İlçesi, Değirmenaltı ve Köseilyas Mevkiilerinde kalmakta olup, Tekirdağ-İstanbul Karayolunun iki kenarında bulunmaktadır. Bandırma G-19-a-1 pafta, 580 nolu bölmede yer almaktadır. İl merkezine 8 km. mesafededir. 07.06.2010 onay tarihli gelişme planı mevcut olup, uygulama projeleri de yapıлып, onaylanmıştır. İlimiz sınırları içerisinde bulunan Mesire Yerleri, Orman ve Su İşleri Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü, İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü, Tekirdağ İşletme Müdürlüğü sorumluluğu altındadır. Alan Marmara Denizini görmekte olup, ağırlıklı olarak kızılçam ormanıdır. Tabiat parkı il merkezine yakın olduğundan ve yakın çevrede başka rekreasyonel alanlar bulunmadığından, özellikle bahar ve yaz aylarında piknik amaçlı yoğun ziyaretçi potansiyeline sahip olmaktadır. Sahada elektrik, su ve kanalizasyon şehir şebekesinden sağlanmakta olup, ayrıca 5 adet çeşme, 2 adet depo, giriş kontrol, büfe, 2 adet WC ve 1 adet bakıma muhtaç çocuk oyun alanı mevcuttur.

Resim D.3-Atatürk Ormanı Tabiat Parkı

Kartaltepe Tabiat Parkı; Tekirdağ ili Süleymanpaşa-Şarköy ilçesi sınırlarında olup, Toplam büyüklüğü 254,00 ha. olup, 1/25.000 ölçekli topografik haritalarında Bandırma G18-b3 ve G18-b4 paftalarında yer almaktadır.

Kuzeyinde; Çelebi Tepe, Nişan Tepe, Köybaşı Tepe civarına, Doğusunda; Yeniköy'den Uçmaktedere'ye giden karayolu, Güneyinde; Ayvasıl Dere, Sarımeşelik Mevkii, Çelebi Bayırı hizasından Birinci Dere'ye ve Batısında da; Birinci Dere'den Çelebi Tepe'ye kadar uzanmaktadır. Orman ve Su İşleri Bakanlığı I. Bölge Müdürlüğü, Tekirdağ Şube Müdürlüğü'ne bağlı olan Kartaltepe Tabiat Parkı, Saha, Orman ve Su İşleri Bakanlığınca 06.02.2014 tarihinde Tabiat Parkı olarak tescil ve ilan edilmiştir.

Kartaltepe Tabiat Parkı; Marmara Denizine hakim Ganos Dağı silsilesinde olup, yüksek rakımda bulunduğundan, orman, deniz ve adanın bir arada bulunduğu eşsiz bir manzaraya sahiptir. Şehir Merkezine yakınlığından ve özellikle yamaç paraşütü etkinliklerinin bu alanda yapılıyor olmasından dolayı yöre ve civar illerdeki halk tarafından büyük ilgi görmektedir. Kartaltepe Tabiat Parkı, yamaç paraşütüne, doğa yürüyüşlerine, farklı manzara açımlarına ve yaz turizmine son derece uygundur. Alanda henüz yapı ve tesis bulunmamaktadır.

Resim D.4-Kartaltepe Tabiat Parkı

Çizelge D.3 Tekirdağ İli Sınırlarında Bulunan Mesire Alanları (<http://www.ogm.gov.tr>,2014)

Adı	İlçesi	Tipi	Büyüklüğü(ha)	Tescil Tarihi
Bozova Orman İçi Dinlenme Yeri	Çerkezköy	C	25,430	2006
Esetçe Orman İçi Dinlenme Yeri	Çorlu	C	51,700	2005
İkizgöller Orman İçi Dinlenme Yeri	Çerkezköy	A	10,500	2005
Kartaltepe Orman İçi Dinlenme Yeri	Çerkezköy	C	16,940	2009
Kazakgölü Orman İçi Dinlenme Yeri	Çerkezköy	C	45,000	2005
Kınıklar Çeşmesi	Tekirdağ	C	1,260	2009
Kızılpınar-Karatepe Orman İçi Dinlenme Yeri	Çerkezköy	C	22,900	2011
Kumbağ	Tekirdağ	B	10,625	1988
Laladere	Saray	C	12,470	2008
Melen Gölü	Şarköy	C	12,450	2014
Safaalan Köyü	Saray	C	8,960	2011

İlimiz Merkez İlçesinde bulunan Araphacı Devlet Avlağı 12.515 Ha., İlimiz Malkara İlçesi Deveciköy Devlet Avlağı 12.030 Ha. Alana sahiptir. Bunun yanısıra Tescil çalışmaları devam eden İlimiz Saray ve Malkara İlçelerinde Yaban Hayatı Geliştirme ve Yerleştirme sahalarımız bulunmaktadır.

D.4. Çayır ve Mera

İldeki çayır ve mera alanı 325.782 da.'dır. Toplam arazi varlığı içindeki payı %5,16'dır. IV.sınıf araziler, bitki seçimini çok daraltan ve ancak çok yoğun koruyucu önlemler altında işlemeli tarımda kullanılabilen topraklardan dik eğim, şiddetli erozyon, sığ profil gelişimi, tuzluluk, alkalilik, düşük su tutma kapasitesi gibi sorunlardan birine veya birkaçına sahiptir. Bu araziler birkaç sene otlığa bırakılmadıktan sonra bir iki yıl için tahıllar ile ekim nöbetine alınabilir. Genellikle bu topraklar mer'a arazisi olmaya uygundur ve uzun zaman işlenmemelidir; bazı özel durumlarda işlendiği zaman çok dikkatli olunması gerekir. Bu sınıfın bazı toprakları meyva ağaçları, çalı, ağaç veya süs bitkileri yetiştirmeye elverişli olabilir. Bu durum bile, bu arazilerin yetenek sınıflarının değişmesine neden olamaz.

V.sınıf araziler, eğimsiz yerlerde ve dolaylı olarak erozyon sorununa sahip olmayan; buna karşın drenaj sorununun yoğun olduğu, sık sık sel baskınına uğrayabilen, taşlı veya kayalık nedeniyle işlemeli tarıma uygun olmayan topraklardan kuruludur. Nehir yataklarında görülen bu topraklar daha ziyade çayır arazisi olarak değerlendirilir. Bazı özel durumlarda ağaç yetişebilir.

VI.sınıf araziler, işlemeli tarımda kullanılmayan ve dik eğim, şiddetli erozyon, sığlık, drenaj, taşlılık veya çoraklık gibi faktörlerin etkilediği toprakları içerir. Çayır, orman ve av hayvanlarının barındığı araziler olarak kullanılabilir. Orman yetiştiriciliği, arazinin şartlarına ve iklimine bağlıdır.

D.5. Sulak Alanlar

İlimizde tescilli sulak alan bulunmamaktadır. Ancak en büyük akar dereler; Ergene Nehri, Hayrabolu Deresi ve Bahçedere (Saray)'dir. Bunlarla birlikte ilimizde sulak alan olarak; doğal olmayan, ilgili kurumlarca yaptırılmış olan gölet ve barajlar bulunmaktadır.

D.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları

Özellikleri ve güzellikleri bakımından korunması gerekli, yer üstünde, yeraltında veya su altında bulunan değerler olup, anıt ağaç ve mağaralar tabiat varlığı olarak koruma altına alınmaktadır.

Anıt Ağaç

Yaş, çap ve boy itibariyle kendi türünün alışılmış ölçüleri üzerinde boyutlara sahip olan, yöre folkloründe, kültür ve tarihinde özel yeri bulunan, doğal ve uzun ömre sahip olan ağaç olması itibariyle koruma altına alınmaktadır. İlimizde tescilli 35 adet anıt ağaç bulunmaktadır.

Çizelge D.4 –Tekirdağ İli Tescilli Anıt Ağaçlar (ÇŞİM, 2014)

TEKİRDAĞ İLİ TESCİLLİ ANIT AĞAÇLAR						
SIRA NO.	İLİ	İLÇESİ	(MEVKİİ)	NEV'İ	TESCİL KARARI	
					TARİH	NO'SU
1	TEKİRDAĞ	SÜLEYMANPAŞA	ERTUĞRUL MAHALLESİ 366 ADA 2 NOLU PARSELDE(RÜSTEM PAŞA CAMİ AVLUSUNDA)	ÇITLENBİK AĞACI	09.06.2006	917
2	TEKİRDAĞ	SÜLEYMANPAŞA	ERTUĞRUL MAHALLESİ 279 ADA 16 NOLU PARSEL İÇİNDE (ESKİ CAMİ AVLUSUNDA)	ÇINAR AĞACI	09.06.2006	917
3	TEKİRDAĞ	SÜLEYMANPAŞA	ERTUĞRUL MAHALLESİ 365 ADA 3 NOLU PARSEL İÇİNDE (HARF DEVRİM HEYKELİNİN GÜNEY DOĞUSUNDA)	ÇINAR AĞACI	09.06.2006	917
4	TEKİRDAĞ	SÜLEYMANPAŞA	ERTUĞRUL MAHALLESİ 365 ADA 3 NOLU PARSEL İÇİNDE (HARF DEVRİM HEYKELİNİN GÜNEY DOĞUSUNDA)	ÇITLENBİK AĞACI	09.06.2006	917
5	TEKİRDAĞ	SÜLEYMANPAŞA	ORTACAMI MAHALLESİ ÖRDEKLİ DERE CADDESİNDE REFÜJ İÇİNDE	ÇINAR AĞACI	09.06.2006	917
6	TEKİRDAĞ	SÜLEYMANPAŞA	ORTACAMI MAHALLESİ 99 ADA 1 NOLU PARSEL İÇİNDE	ÇINAR AĞACI	09.06.2006	917
7	TEKİRDAĞ	SÜLEYMANPAŞA	ORTACAMI MAHALLESİ NAMIK KEMAL CADDESİ 98 ADANIN GÜNEYİNDE YOL KENARINDA	ÇINAR AĞACI	06.05.1992	1110
8	TEKİRDAĞ	SÜLEYMANPAŞA	GÜNDOĞDU MAHALLESİ HACİİLBEY İLKÖĞRETİM BAHÇESİ 151 ADA 5 NOLU PARSEL İÇİNDE	ÇINAR AĞACI	15.01.1992	1044
9	TEKİRDAĞ	SÜLEYMANPAŞA	YAVUZ MAHALLESİ 390 ADA 103 NOLU PARSEL ÖNÜNDE	ÇINAR AĞACI	12.05.2006	867
10	TEKİRDAĞ	SÜLEYMANPAŞA	BARBAROS 2538 NOLU PARSEL İÇİNDE KOCAÇEŞME ÖNÜNDE	ÇINAR AĞACI	02.03.2001	6721
11	TEKİRDAĞ	SÜLEYMANPAŞA	KUMBAĞ SÜTLÜCE MANASTIRI DUT LİMANINDA 910 NOLU PARSEL İÇİNDEKİ ÇINAR AĞACI	ÇINAR AĞACI	24.02.1993	1344
12	TEKİRDAĞ	SÜLEYMANPAŞA	NAİPKÖYÜ KÖY İÇİ	17 ADET ÇINAR AĞACI	30.06.1993	1429
13	TEKİRDAĞ	ŞARKÖY	GÜZELKÖY KÖY KAHVESİ ÖNÜNDE	ÇINAR AĞACI	20.10.1993	1579
14	TEKİRDAĞ	ŞARKÖY	GÜZELKÖY KÖY CAMİİ ÖNÜNDE	ÇINAR AĞACI 2 ADET	30.06.1993	1429
15	TEKİRDAĞ	ŞARKÖY	MÜREFTE HAMAMI VE SAĞLIK OCAĞI ÖNÜNDE 1 ADET	ÇINAR AĞACI 2 ADET	19.09.1991	114
16	TEKİRDAĞ	ŞARKÖY	UÇMAK DERE ŞARAP FABRİKASININ YANI	ÇINAR AĞACI	09.06.2006	917

TEKİRDAĞ İL ÇEVRE DURUM RAPORU 2014

17	TEKİRDAĞ	ŞARKÖY	UÇMAK DERE KÖY GİRİŞİNDE (DOĞUDAN)	ÇINAR AĞACI	30.06.1993	1429
18	TEKİRDAĞ	HAYRABOLU	AYDINLAR KÖYÜ 9 PAFTA 1999 PARSELDE	KARAAĞAÇ	21.03.2002	7149
				ÇINAR AĞACI	32 ADET	
				ÇİTLENBİK AĞACI	2 ADET	
				KARAAĞAÇ	1 ADET	

Resim D.5- Tescilli Anıt Ağaç- Çınarağacı / Şarköy İlçesi, Uçmaktdere Mah. Girişi-Tekirdağ
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2014)

Doğal Sit Alanları

Jeolojik devirlere ait olup, ender bulunmaları nedeniyle olağanüstü özelliklere sahip yer üstünde, yer altında ve veya su altında bulunan korunması gerekli alan olarak ilimizde tescilli 8 tane doğal sit alanı vardır

TEKİRDAĞ İL ÇEVRE DURUM RAPORU 2014

Çizelge D.5 –Tekirdağ İli Doğal Sit Alanları(ÇŞİM, 2014)

TEKİRDAĞ İLİ DOĞAL SİT ALANLARI							
SIRA NO.	İLİ	İLÇESİ	(MEVKİİ)	NEV'İ	TESCİL KARARI		
					TARİH	NO'SU	KARARI VEREN KURUM/ M ²
1	TEKİRDAĞ	SÜLEYMANP AŞA	İSMAİL YAZICI MAHALLESİ 131 ADA 137 NOLU PARSEL	1. DERECE DOĞAL SİT ÇEŞMENİN ANİT ESER OLARAK TESCİLİ	10.05.1996	3110	K.T.V.K.K/4255 m ²
2	TEKİRDAĞ	SÜLEYMANP AŞA	KUMBAĞ DUT LİMANI 8 PAFTA 922,923,924,925,926,927,928,929,930,931,932 VE 1576 NOLU PARSELLER	1. DERECE DOĞAL VE ARKEOLOJİ K SİT ALANI	24.02.1993	1344	K.T.V.K.K/151.773 m ²
3	TEKİRDAĞ	SÜLEYMANP AŞA	KUMBAĞ SÜTLÜCE MANASTIRI 8 PAFTA 871,909,910,911,912 VE 913 NOLU PARSELLER	1. DERECE DOĞAL VE ARKEOLOJİ K SİT ALANI	24.02.1993	1344	K.T.V.K.K/61.115 m ²
4	TEKİRDAĞ	KAPAKLI/ERGENE	VELİKÖY DEĞİRMEN DERE ANTİK SU KAYNAKLARI	1. DERECE DOĞAL VE ARKEOLOJİ K SİT ALANI	12.07.1996	3261	K.T.V.K.K/569.753 m ²
5	TEKİRDAĞ	ŞARKÖY	UÇMAK DERE ŞARAP FABRİKASI YANI ÇINARLIK ALAN	1. DERECE DOĞAL SİT ALANI	30.06.1993	1429	K.T.V.K.K/7014 m ²
6	TEKİRDAĞ	ŞARKÖY	KIZILCATERZİ-KOCAAĞI-ŞENKÖY	1. DERECE DOĞAL SİT ALANI	09.07.1998	4777	K.T.V.K.K/2.104,389 m ²
7	TEKİRDAĞ	SARAY	GÜNEŞKAYA ERGENE VADİSİ GÜNGÖRMEZ MAĞARALARI	1. DERECE ARKEOLOJİ K SİT ALANI II. DERECE DOĞAL VE ARKEOLOJİ K SİT ALANI	24.10.1991	994	K.T.V.K.K/2.899,384 m ²
8	TEKİRDAĞ	SARAY	GÜNEŞKAYA ERGENE VADİSİ GÜNEŞKAYA MAĞARALARI	II. DERECE DOĞAL VE ARKEOLOJİ K SİT ALANI	24.10.1991	994	K.T.V.K.K/2.644,875 m ²
					TOPLAM		844.25 hek./ 8.442,558 m²

Mağara

İçinde mağara ekosistemini oluşturan ve belirgin özellikleri ile kendini belli eden şekil ve yapılar, birbiriyle yaşam bağı olan canlı toplulukları, herhangi bir müdahalede gelişim döngüsü bozulacak hassas bir yaşam alanı bulunan mağaralar tabiat varlığı olarak koruma altına alınmaktadır.

Resim D.6- Güngörmez Mağaraları/ Saray/Tekirdağ
(II.Derece Doğal ve Arkeolojik Sit Alanı) (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2014)

İlimiz sınırlarında Tabiat Varlıklarını koruma çalışmaları kapsamında Kamu Kurum ve Kuruluşlar ile şahıs ve özel kuruluşlar tarafından yapılan müracaatlara doğal sit alanında kalmadığına dair verilen görüş sayısı 76 adet olup, doğal sit alanında bulunan 6 adet dosya değerlendirilmek üzere Edirne Bölge komisyonuna gönderilmiştir.

D.7. Sonuç ve Değerlendirme

Doğa korumanın en temel taşlarından biri olarak önemli yaşam alanlarının ve doğal kaynakların korunduğu, sürdürülebilir kalkınma stratejilerinin uygulandığı ve insan faaliyetlerinin kısıtlandığı veya tamamen yasaklandığı alanlar olarak tanımlanan korunan alanlar besin, içme suyu, balıkçılık ve ormancılık gibi insanların sosyal ve ekonomik refahı için gerekli doğal kaynakların korunmasını sağlarlar. Korunan alanlar olmaksızın dünyamızın sağlıklı bir geleceği olabileceğini düşünmek bile mümkün değildir.

Kaynaklar

- . Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2015
- . Doğa Turizmi Master Planı (2013-2023)
- . <http://www.ogm.gov.tr/2014>
- . Tekirdağ Orman İşletme Müdürlüğü/2015
- . Orman ve Su İşleri Tekirdağ Şube Müdürlüğü/2015
- . Tekirdağ Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü/2015
- . Tarım Raporu 2013/<http://tekirdag.tarim.gov.tr>
- . Peter Hadland Davis “Flora of Turkey and the East Aegean Islands”, Prof.Dr.Turhan Baytop Türkçe Bitki Adları Sözlüğü Kitabı, Iucn redlist.org, tubives)
- . Prof.Dr.İlhami Kızıroğlu “Türkiye Kuşları Kırmızı Listesi”, Iucnredlist.org,birdlife.org

E. ARAZİ KULLANIMI

E.1. Arazi Kullanım Verileri

Tekirdağ İlindeki arazi varlığını, arazi kullanım yetenek sınıfları açısından değerlendirirsek; toplam 621.788 ha. arazinin 507.820 ha. amacı doğrultusunda kullanılan bölümü oluştururken, 113.968 ha. arazi, yanlış ve amaç dışı kullanılan arazileri oluşturmaktadır. İl arazisinin yaklaşık %18'i tarım arazilerinde ve tarım dışı arazilerde, sektörler arasında yanlış ve amaç dışında kullanılmaktadır.

İyi nitelikli ve yörenin en mahsuldar topraklarını I., II. ve III.arazi kullanım yetenek sınıfına giren araziler oluşturmaktadır. Bu arazilerin dikkatle ve özenle korunması gerekmektedir. Ancak I.arazi kullanım yetenek grubundaki arazilerin %2.6'sı, II.arazi kullanım yetenek grubundaki arazilerin %14.3 ve III.arazi kullanım yetenek grubundaki arazilerin %20'si yanlış değerlendirilmektedir.

I.sınıf araziler, toprak kullanımlarını engelleyen ve sınırlayan etken yoktur. Bu araziler normal tarım yöntemleriyle yüksek düzeyde ürün alınabilen, iyi nitelikli topraklardan kuruludur. Araziler güvenli olarak çok yoğun toprak işleme ile kültür bitkileri, çayır-mera, orman veya yaban hayatı için kullanılabilir. Topraklar derin, orta bünyeli ve iyi drenajlıdır. Eğimleri düz veya düze yakındır.

II.sınıf araziler, bitki seçimini daraltan veya orta derecede koruma uygulamalarını gerekli kılan bazı sınırlandırmalara sahiptir. Bu sınırlanmalar eğim, erozyon, yaşlığa (drenaj) bağlıdır. Gerekli tedbirler alınarak kültür bitkileri, çayır-mera, orman veya yaban için kullanılabilir.

III.sınıf araziler, bitki seçimini daraltan veya eğim, erozyon, drenaj gibi toprak özellikleri nedeniyle özel koruma uygulamalarını gerektiren veya iyi ürün almak ve toprağı özellikle erozyondan korumak için yoğun önlemlerin alınması gerekli olan topraklardan kuruludur. Yaşlılık sorun olarak ortaya çıkarsa, drenaj gerekebilir.

IV.sınıf araziler, bitki seçimini çok daraltan ve ancak çok yoğun koruyucu önlemler altında işlemeli tarımda kullanılabilen topraklardan dik eğim, şiddetli erozyon, sığ profil gelişimi, tuzluluk, alkalilik, düşük su tutma kapasitesi gibi sorunlardan birine veya birkaçına sahiptir. Bu araziler birkaç sene otağa bırakılmadıktan sonra bir iki yıl için tahıllar ile ekim nöbetine alınabilir. Genellikle bu topraklar mer'a arazisi olmaya uygundur ve uzun zaman işlenmemelidir; bazı özel durumlarda işlendiği zaman çok dikkatli olunması gerekir. Bu sınıfın bazı toprakları meyva ağaçları, çalı, ağaç veya süs bitkileri yetiştirmeye elverişli olabilir. Bu durum bile, bu arazilerin yetenek sınıflarının değişmesine neden olamaz.

V.sınıf araziler, eğimsiz yerlerde ve dolaylı olarak erozyon sorununa sahip olmayan; buna karşın drenaj sorununun yoğun olduğu, sık sık sel baskınına uğrayabilen, taşlı veya kayalık nedeniyle işlemeli tarıma uygun olmayan topraklardan kuruludur. Nehir yataklarında görülen bu topraklar daha ziyade çayır arazisi olarak değerlendirilir. Bazı özel durumlarda ağaç yetiştirilebilir.

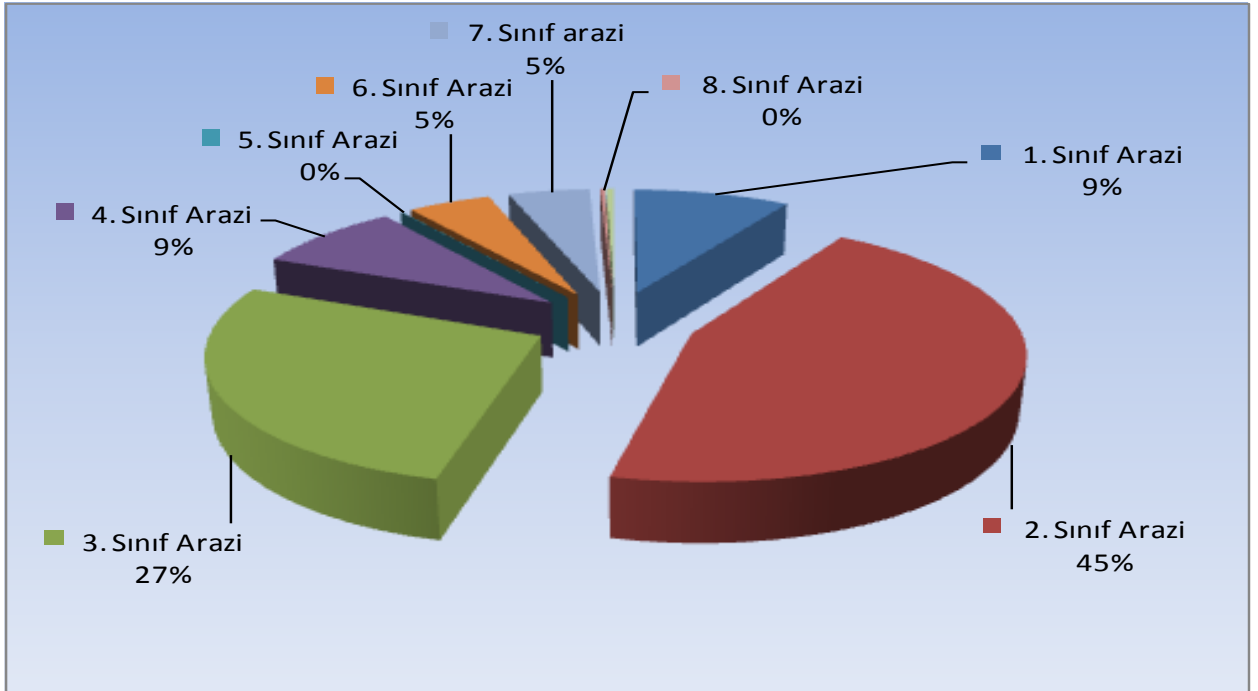
VI.sınıf araziler, işlemeli tarımda kullanılmayan ve dik eğim, şiddetli erozyon, sığlık, drenaj, taşlılık veya çoraklık gibi faktörlerin etkilediği toprakları içerir. Çayır, orman ve av hayvanlarının barındığı araziler olarak kullanılabilir. Orman yetiştiriciliği, arazinin şartlarına ve iklimine bağlıdır.

VII.sınıf araziler, çok şiddetli sınırlandırmalar nedeniyle toprak işlemeye uygun değildir ve büyük ölçüde otlama, orman ve yaban hayatı için kullanılabilir. Çok dik ve sarp eğim, çok şiddetli, erozyon, sığ profil gelişimi, taşlılık, yaşlılık, çoraklık, elverişsiz iklim gibi faktörler bu toprakların sınıflandırılmasına etkindir. Bu sınıftaki bazı topraklarda koruma tedbiri almak için ağaç dikimi veya çayır otları ekimi yapılabilir.

VIII.sınıf araziler, kültür bitkilerinin yetişmesi ve ağaçlar için elverişli değildir. Yaban hayatı ve eğlence alanı olarak değerlendirilir. Bu araziler şiddetli erozyona uğramı alanlar, çıplak kayalar, kumullar, kazılarak maden çıkarılan yerler, tuzla kaplı alanlar ve bataklık alanlarıdır.

Çizelge E.1 Tekirdağ İli Arazi Kullanımına Göre Arazi Sınıflandırması ((Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2014)

Arazi SINIFI	Alanı (ha)	(%)
1. Sınıf Araziler	55.687	9
2. Sınıf Araziler	279.579	45
3. Sınıf Araziler	169.948	27
4. Sınıf Araziler	53.375	9
5. Sınıf Araziler	218	0
6. Sınıf Araziler	29.625	5
7. Sınıf Araziler	29.056	5
8. Sınıf Araziler	1.540	0
Sulu Yüzey	2.760	0
TOPLAM	621.788	100

Grafik E.1 Tekirdağ İli 2014 yılı Arazi Kullanım Durumu (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)

E.2. Mekânsal Planlama

E.2.1. Çevre Düzeni Planı

Planlı ve çevreye duyarlı kalkınma ilkeleri doğrultusunda İlimiz sınırlarını da kapsayacak şekilde hazırlanmış ve 13.07.2004 tarihinde Bakanlığımızca onanmış 1/100.000 ölçekli Trakya alt Bölgesi Ergene Havzası Revizyon Çevre Düzeni Planı İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı - BİMTAŞ / İstanbul Metropolitan Planlama ve Kentsel Tasarım Merkezi (IMP) tarafından tamamlanmıştır. Bakanlığımızca plan 24.08 2009 tarihinde onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

1/100.000 ölçekli Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası Çevre Düzeni Planı ile birlikte, İlimiz içinde planlı dönem başlamış olup, Çevre Düzeni Planı ile gerek kentsel, gerek tarımsal arazinin kullanımında koşullar, sınırlar ve olanaklar tariflenmiştir. Bu doğrultuda, İlimizde gerek coğrafyası, gerekse mevcut durumu ile daha hassas konumdaki “Çorlu Çerkezköy Marmaracık B.Karıştıran ve Muratlı ”bölgesi ile “Marmara Ereğlisi, Yenice, Tekirdağ Kumbağ” kıyı aksı da 1/25.000 ölçekli planlama bölgeleri olarak seçilmiş, 1/25000 ölçekli Tekirdağ Çevre Düzeni Planı 22.08.2011 tarihinde Onaylanmıştır.

TRAKYA ALT BÖLGESİ ERGENE HAVZASI REVİZYON ÇEVRE DÜZENİ PLANI
(PLAN ŞEMATİKTİR. ÜZERİNDEN ÖLÇÜ ALINAMAZ, YER TESPİTİ VE UYGULAMA YAPILAMAZ)

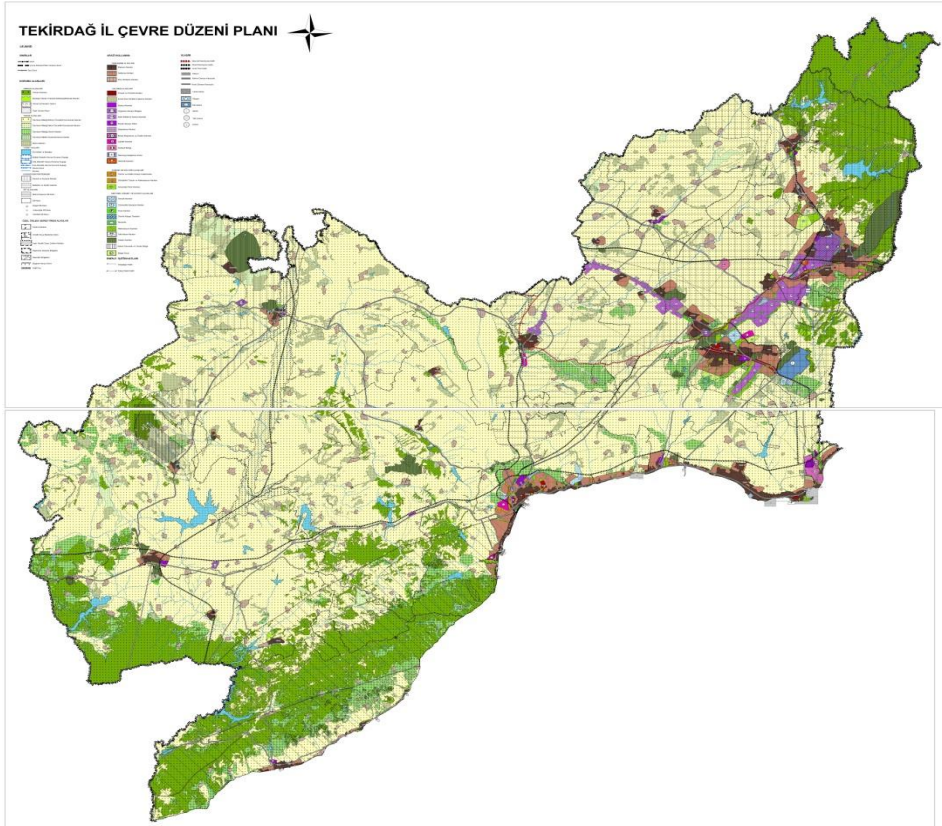

Harita E.1- Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası Revizyon Çevre Düzeni Planı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2014)

Revizyon Çevre Düzeni Planı ile özellikle yeni sanayileşmeye belli kısıtlamalar getirilmiş olup OSB dışında kalan alanlarda 18 adet sektör artık Trakya Bölgesinde yapılması yasaklanmıştır.

- Metal sertleştirme (tuz ile),
- Metal kaplama,
- Yüzey temizleme (asit ile),
- Tekstil boyama-yıkama ve emprime baskı,
- Madenin işlenmesine yönelik ağır sanayiler,
- Lifli yıkama-yağlamacılar,
- Selüloz ve/veya saman kullanarak Kâğıt üretimi,
- Asit imal ve dolumu, Pil, batarya-akü imal yerleri,
- Ham deri işleme
- Kömüre dayalı termik santral,
- İlaç sentez fabrikaları,
- Gres yağ fabrikaları (petrol türevi),
- Demir-çelik üretimi,
- Ağır metal tuzu üretimi,
- Petrokimya,
- Klor-alkali,
- Rafineri

Ayrıca; Revizyon Çevre Düzeni Planı ile, 2.74 Plan notu kapsamında, OSB alanları dışında kalan yerlerde depolama alanları için 200 m2 kısıtlama şartı getirilmiştir.

Harita E.2- 1/25000 Ölçekli Tekirdağ Çevre Düzeni Planı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2014)

E.3. Sonuç ve Değerlendirme

Tekirdağ İli Büyükşehir ve ilçe sınırları dahilinde yerleşim alanı içerisinde mevcut durum itibariyle 11 İlçe ve bunlara bağlı mahalleleri ile yerleşim deseni temel yapısını oluşturmaktadır. Kırsal alanlardaki yerleşim yoğunluğu, yörenin tarıma dayalı toprak yapısı ile, yörede yer alan sanayi kuruluşlarının etkisi altında farklı yoğunluklar göstermektedir. Bu itibarla, bölge içerisindeki kırsal yerleşim alanlarında tarım topraklarının büyüklüğü içerisinde sırasıyla yer alan Malkara, Hayrabolu, Saray İlçeleri büyük yoğunluk göstermekte olup, Şarköy, Muratlı ve Marmara Ereğlisi İlçeleri sıralamayı takip etmektedir. Sanayi alanları Çorlu, Çerkezköy, Muratlı, Kapaklı, Ergene ilçelerinde yoğunlaşmıştır.

Kaynaklar

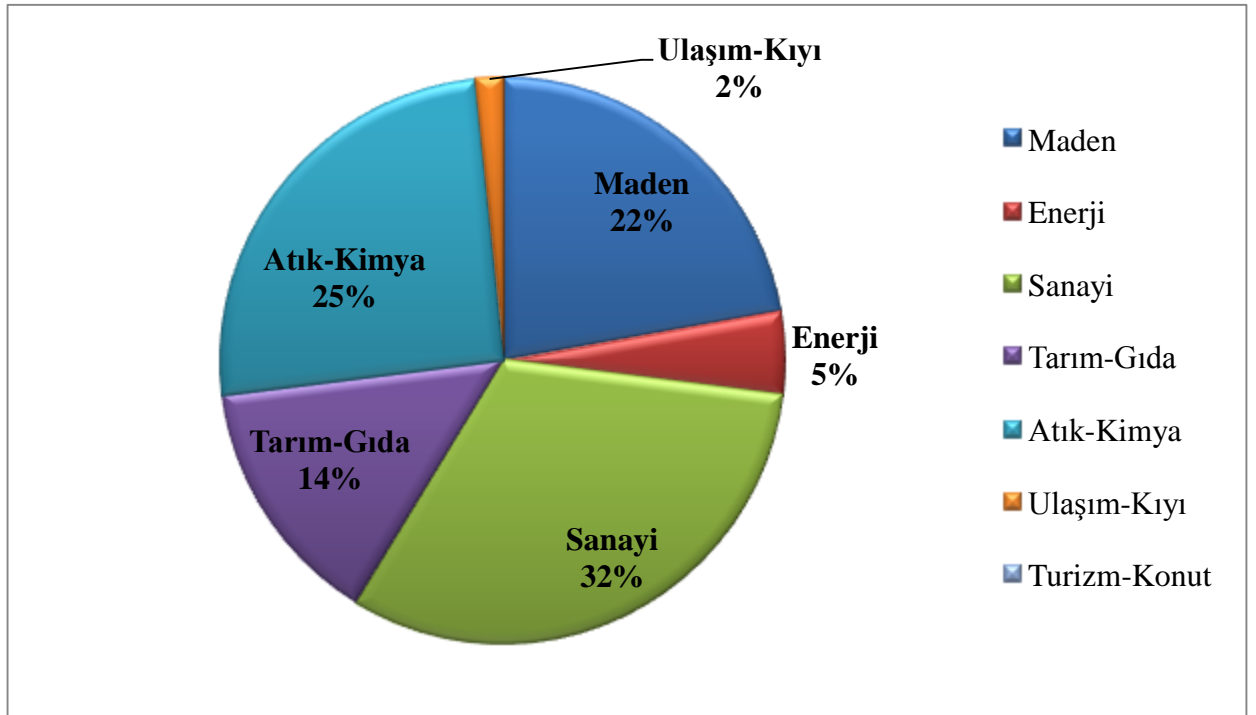
- Tekirdağ Valiliği Resmi web Sitesi, 2015
- Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2015
- Tekirdağ Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2014
- Türkiye İstatistik Kurumu Resmi Web Sitesi, <http://www.tuik.gov.tr>, 2014

F. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ

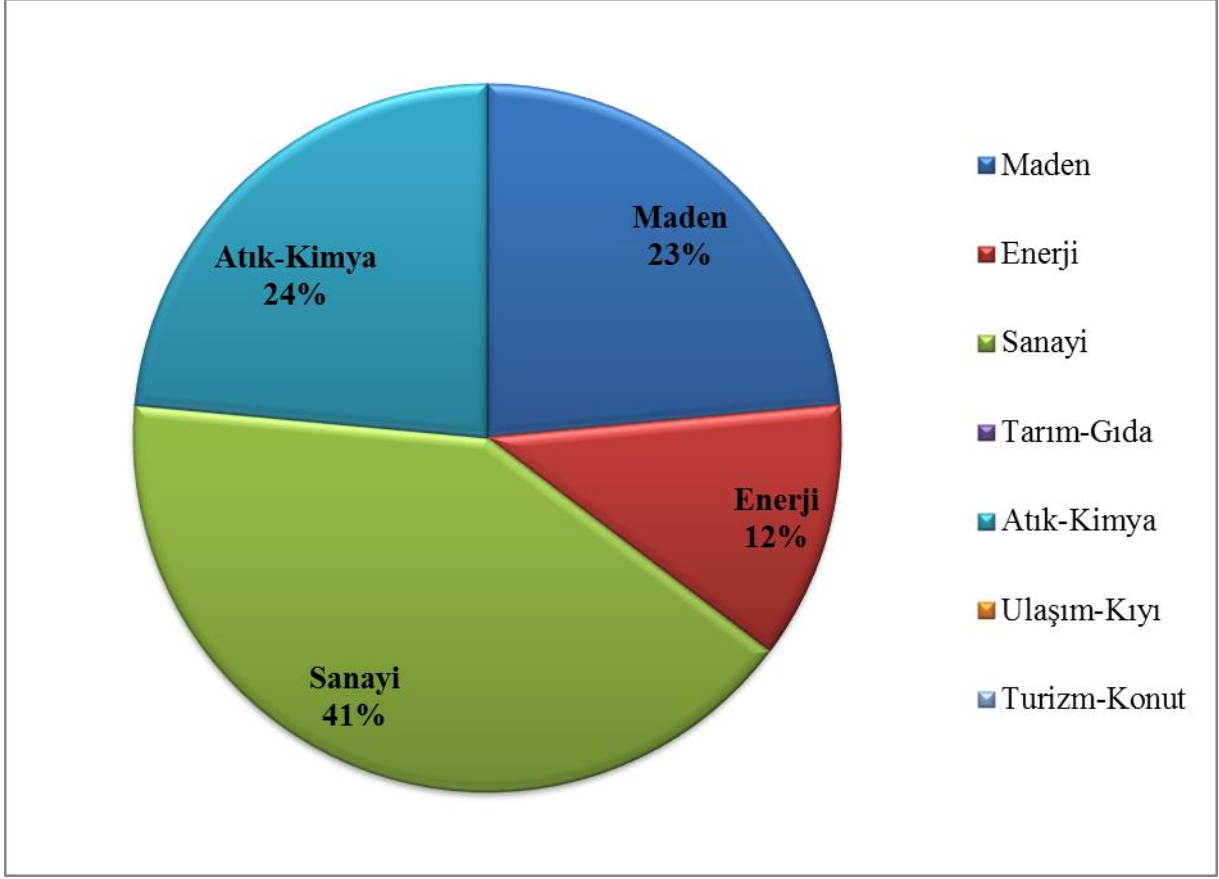
F.1. ÇED İşlemleri

Çizelge F.1- İlimizde Bakanlık Merkez ve ÇŞİM Tarafından (2014) Yılı İçerisinde Alınan ÇED Olumlu, ÇED Gerekli Değildir ve ÇED Gereklidir Kararlarının Sektörel Dağılımı (Tekirdağ Çevre Ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)

Karar	Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda	Atık-Kimya	Ulaşım-Kıyı	Turizm-Konut	TOPLAM
ÇED Gerekli Değildir	14	3	20	9	16	1	-	63
ÇED Gereklidir	6	-	1	-	-	-	-	7
ÇED Olumlu Kararı	4	2	7	-	4	-	-	17

Grafik F.1 - İlimizde 2014 Yılı ÇED Gerekli Değildir Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2014)

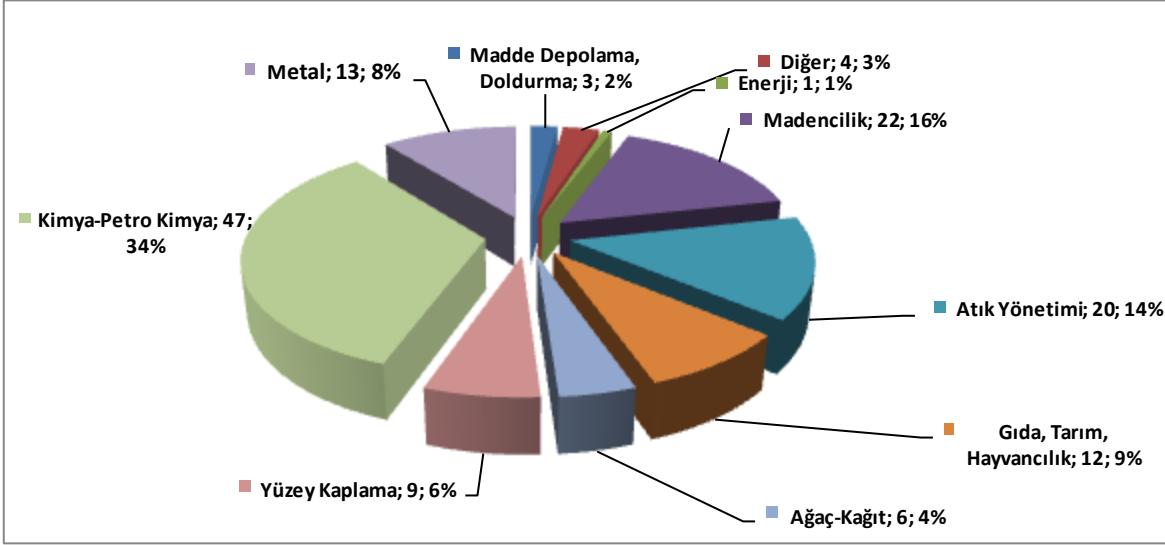
Grafik F.2 - İlimizde 2014 Yılı ÇED Olumlu Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2014)

F.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri

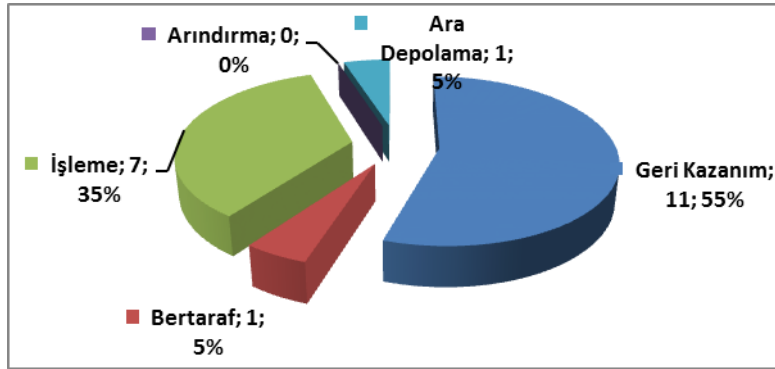
2014 yılında Tekirdağ İlinde mülga Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik ile Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında 278 Geçici Faaliyet Belgesi Başvurusu yapılmış, 131 işletmeye Geçici Faaliyet Belgesi düzenlenmiş ve 147 başvuru reddedilmiş, 141 Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı başvurusu yapılmış, 139 işletmeye Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi düzenlenmiş ve 3 başvuru reddedilmiştir.

Çizelge F.2 – Tekirdağ İlinde 2014 Yılında ÇŞİM Tarafından Verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi Sayıları (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2014)

	EK-1	EK-2	TOPLAM
Geçici Faaliyet Belgesi	16	115	131
Çevre İzni Belgesi	5	111	116
Çevre İzni ve Lisans Belgesi	14	9	23
TOPLAM	35	235	270

Grafik F.3 – Tekirdağ İlinde 2014 Yılında Verilen Çevre İzni veya Çevre İzni ve Lisans Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2014)

Grafik F.4- Tekirdağ İlinde 2014 Yılında Verilen Lisansların Konuları (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2014)

F.3. Sonuç ve Değerlendirme

Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünce 2014 yılında 63 projeye ÇED Gerekli Değildir Kararı, 7 projeye ÇED Gereklidir Kararı ve 17 projeye ÇED Olumlu Kararı verilmiştir. Ayrıca 131 işletmeye Geçici Faaliyet Belgesi, 139 işletmeye Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi verilmiştir.

Kaynaklar

- ✓ Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014

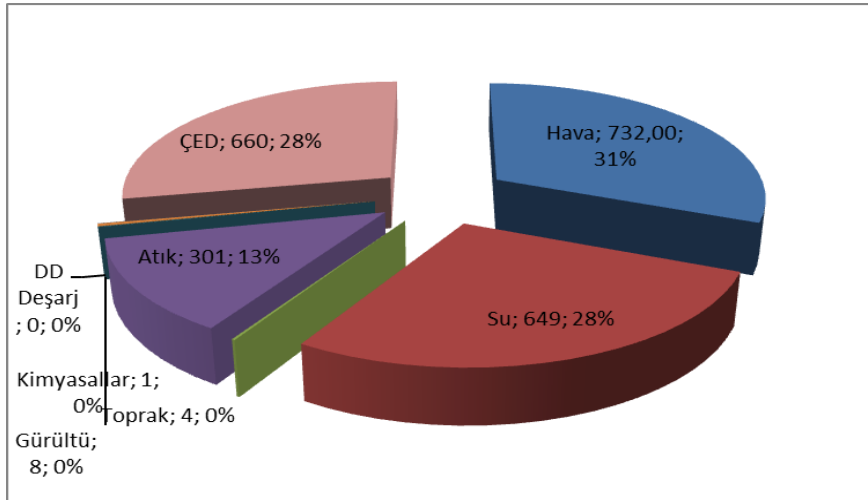
G. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI

G.1. Çevre Denetimleri

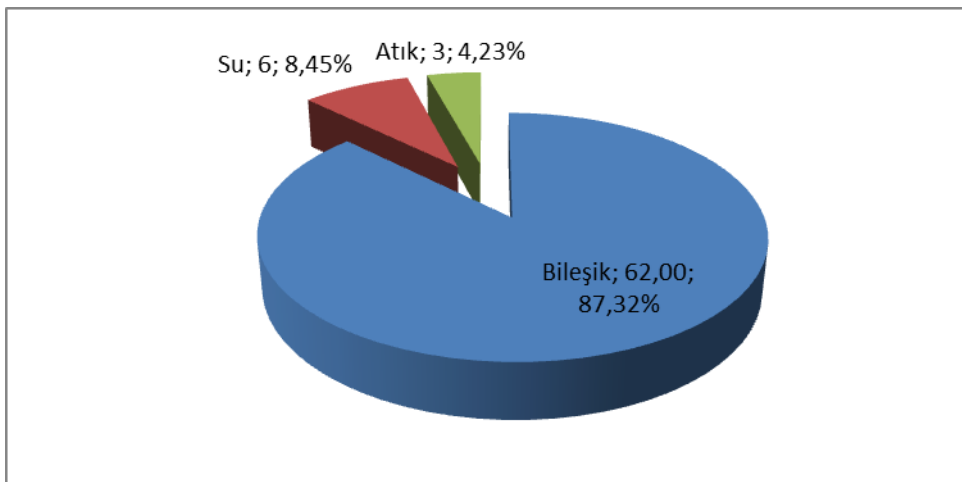
Çizelge G.1 -Tekirdağ İlinde 2014 Yılında ÇŞİM Tarafından Gerçekleştirilen Denetimlerin Sayısı (ÇŞİM,2014)

Denetimler	Birleşik	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	Derin Deniz Deşarjı	ÇED	İzin	Toplam
Planlı denetimler	71										71
Ani (plansız) denetimler	0	732	649	4	301	1	8	-	660	-	2355
Genel toplam	71	732	649	4	301	1	8	-	660	-	2426

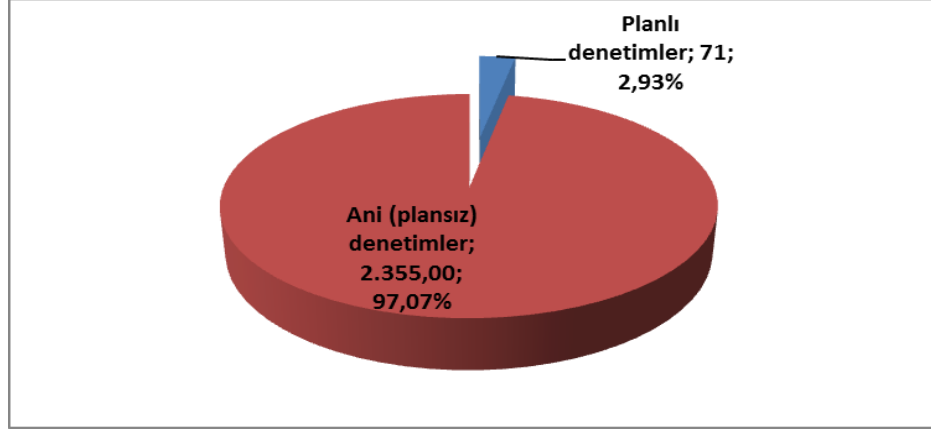
Bazı denetimlerde, su, toprak, ÇED ve benzeri aynı anda farklı konularda denetim gerçekleştirilmiş olup, net toplam denetim sayısı 1657'dir.

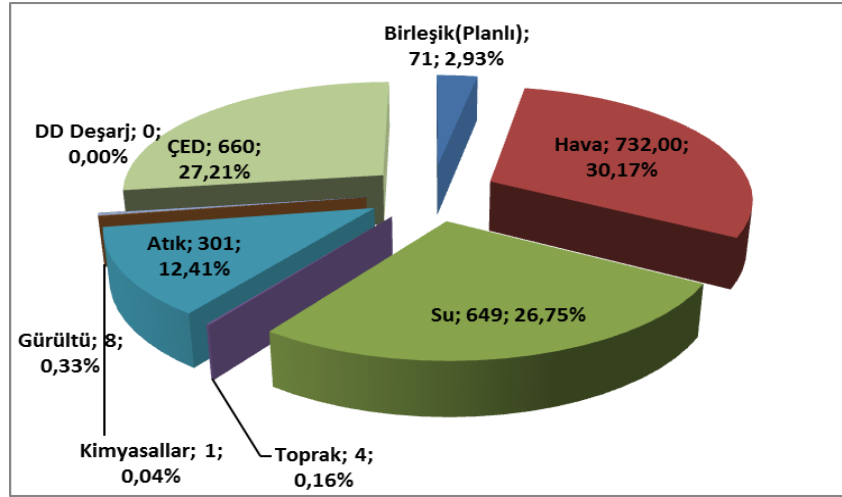
Grafik G.1– Tekirdağ İlinde ÇŞİM Tarafından 2014 Yılında Gerçekleştirilen Plansız Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı (ÇŞİM,2014)

Grafik G.2 - Tekirdağ İlinde ÇŞİM Tarafından 2014 Yılında Gerçekleştirilen Planlı Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı (ÇŞİM,2014)

Grafik G.3 - Tekirdağ İlinde ÇŞİM Tarafından 2014 Yılında Gerçekleştirilen Planlı ve Ani Çevre Denetimlerinin Dağılımı (ÇŞİM,2014)

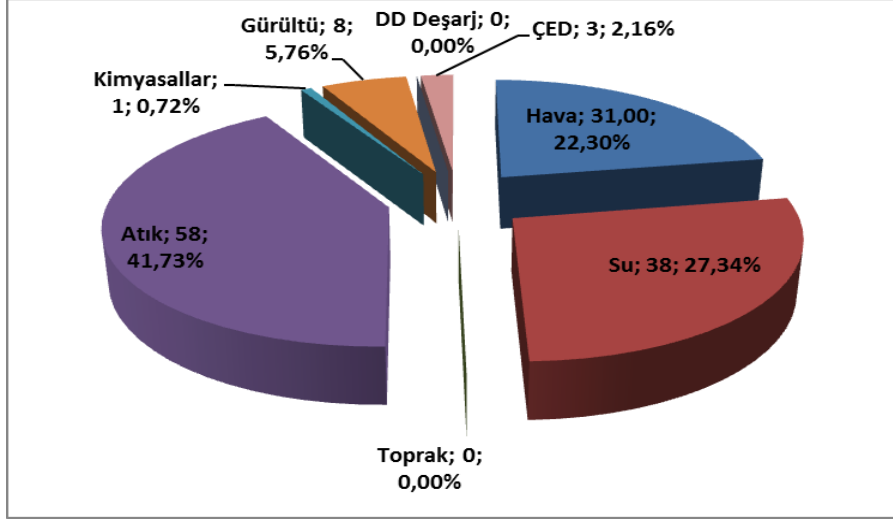
Grafik G.4 - Tekirdağ İlinde ÇŞİM Tarafından 2014 Yılında Gerçekleştirilen Tüm Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı (ÇŞİM,2014)

G.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi

Çizelge G.2 – Tekirdağ İlinde 2014 Yılında ÇŞİM’e Gelen Tüm Şikâyetler ve Bunların Değerlendirilme Durumları (ÇŞİM,2014)

Şikâyetler	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	TOPLAM
Şikâyet sayısı	31	38	0	58	1	8	3	139
Denetimle sonuçlanan şikâyet sayısı	31	38	0	58	1	8	3	139
Şikâyetleri denetimle sonuçlanma (%)	100	100	0	100	100	100	100	100

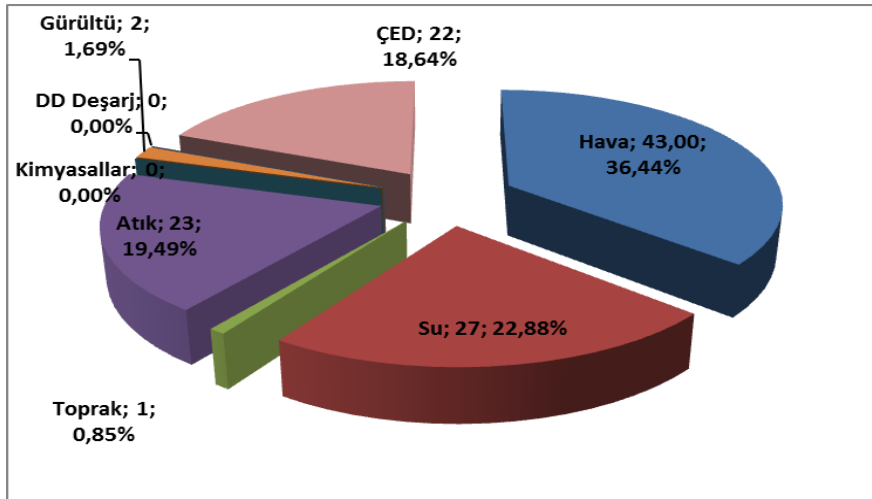

Grafik G.5 – Tekirdağ İlnde 2014 Yılında ÇŞİM Gelen Şikâyetlerin Konulara Göre Dağılımı (ÇŞİM,2014)

G.3. İdari Yaptırımlar

Çizelge G.3 Tekirdağ İlnde 2014 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan Ceza Miktarları ve Sayısı (ÇŞİM,2014)

	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	Diğer	TOPLAM
Ceza Miktarı (TL)	1.791.636	2.347.438	42.232	1.753.555	-	7.735	450.929,48	-	6.393.525,48
Uygulanan Ceza Sayısı	43	27	1	23	-	2	22	-	118

Grafik G.6 – Tekirdağ İlnde 2014 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan İdari Para Cezalarının Konulara Göre Dağılımı (ÇŞİM,2014)

G.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları

İlimizde 2014 yılında 16 firmaya faaliyet durdurma idari yaptırımını uygulanmış olup, 14 firma ÇED, 2 adette Emisyon konularında işlem yapılmıştır.

G.5. Sonuç ve Değerlendirme

Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüzce 2014 yılında 1657 denetim yapılmış olup, denetimler sonucunda 2014 yılında 118 adet faaliyete 6.393.525,485 TL İdari Para Cezası uygulanmıştır.

Kaynaklar

-Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü/2014

H. ÇEVRE EĞİTİMLERİ

2014 yılında da diğer yıllarda olduğu gibi kurum ve kuruluşlara Çevre Mevzuatı kapsamında eğitimler verilmeye devam edilmiştir. 24 Temmuz 2014 tarihinde “Tıbbi Atık Yönetimi” konulu eğitim Tekirdağ İli Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliği, Namık Kemal Üniversitesi Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi ve Tekirdağ İl Sağlık Müdürlüğü personellerine düzenlenmiştir. Çorlu Ticaret ve Sanayi Odası işbirliği ile “Çevre Mevzuatı” konulu eğitim 06.02.2014 tarihinde gerçekleştirildi. 12.05.2014 tarihinde Namık Kemal Üniversitesi "*Atık Yönetimi ve Geri Dönüşüm Uygulamaları*" konulu konferans verildi. 5 Haziran Dünya Çevre Günü etkinlikleri kapsamında 06.06.2014 tarihinde Çerkezköy Ticaret ve Sanayi Odası işbirliği ile “Çevre Mevzuatı” konulu eğitim programı gerçekleştirilmiştir. 09.09.2014-11.09.2014 tarihleri arasında ÇEKÜD Çevre Kuruluşları Dayanışma Derneği ile birlikte ilimiz genelinde görev yapan öğretmenlere “Çevre Konulu Eğiticilerin Eğitimi Kursu” düzenlenmiş olup, yapılan sınav sonucunda başarılı olan öğretmenlere sertifika verilmiştir.

Kaynaklar

-Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü/2014

I. İL BAZINDA ÇEVRESEL GÖSTERGELER

1. GENEL

1.1.NÜFUS

1.1.1 Nüfus Artış Hızı

Tekirdağ İlinin nüfusu 2011 Yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre 829.873 kişi ve 2000-2011 dönemindeki nüfus artış hızı % 25,33 olarak belirlenmiştir. 12.11.2012 tarih ve 28489 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6360 sayılı yasa ile Tekirdağ ili Büyükşehir statüsüne dönüştürülmüş, İlde Süleymanpaşa, Ergene ve Kapaklı adıyla 3 yeni ilçe daha kurularak 8 olan ilçe sayısı 11'e ulaşmıştır. 6360 sayılı Kanun 1 inci maddesi ile Tekirdağ iline bağlı ilçelerin mülki sınırları içerisinde yer alan köy ve belde belediyelerinin tüzel kişiliği kaldırılmış, köyler mahalle olarak, belediyeler ise belde ismiyle tek mahalle olarak bağlı buldukları ilçenin belediyesine katılmıştır.

2014 yılı il nüfusu 906.732 kişiye yükselmiştir. Tekirdağ'ın nüfus yoğunluğu 124 kişi/km² ile Türkiye genelinde iller arasında 18. sırada, yıllık nüfus artış hızı ise % 3.62'dir. Tekirdağ İline bağlı bulunan 8 İlçeden; Süleymanpaşa İlçesi 182.522, Çorlu İlçesi 235.630, Saray İlçesi, 47.522, Malkara İlçesi 53.014, Muratlı İlçesi 26.821, Çerkezköy İlçesi 123.119, Şarköy İlçesi 31.524, Ergene İlçesi 57.613, Hayrabolu İlçesi 33.488, Marmaraereğlisi İlçesi 23.476, Kapaklı İlçesi 92.003 kişi nüfusa sahiptir. Çorlu İlçesi en fazla nüfusa, Marmara Ereğlisi İlçesi ise en az nüfusa sahip olan İlçedir.

1990 sonrasında Tekirdağ ilindeki nüfus artışının en önemli nedeni Çorlu ve Çerkezköy bölgesinde sanayinin gelişmesi ile birlikte göçün artmasıdır. 1990-2009 döneminde sanayinin yoğunlaştığı Çerkezköy ve Çorlu nüfusu en çok artan ilçeler olmuştur. Yaklaşık 20 yıllık bu dönemde Çorlu ilçesinin nüfusu %153 artarak 264.567'e yükselirken, Çerkezköy'ün nüfusu %329 artarak 41.317'den 177.442'ye yükselmiştir. Son 20 yıldaki bu büyük nüfus artışlarının sonucunda 2009 yılında Çerkezköy ve Çorlu ilçelerinin nüfus yoğunluğu sırasıyla 544 kişi/km² ve 294 kişi/ km² olmuştur.

1965'ten 2011'e kadar olan dönemde Türkiye nüfusunun %131 artış göstermesine karşın, Tekirdağ'ın nüfusu yaklaşık 3 katına çıkarak 287.381'den 829.873'e yükselmiştir. İlde nüfusu en yüksek olan ilçe 279.236 kişi ile Çorlu ilçesidir. Çorlu ilçesini Çerkezköy ve Merkez ilçesi izlemektedir.

Çizelge I.1 Tekirdağ İli Yıllara Göre Nüfus ve Nüfus Artış Hızı (TÜİK,2014)

Yıllar	Nüfus (Bin Kişi)	Nüfus Artış Hızı (%)
1990	468.842	-
1992	-	-
1994	-	-
1996	-	-
2000	623.591	-
2001	-	-
2002	-	-
2003	-	-
2004	-	-
2005	-	-
2006	-	-
2007	728.390	-
2008	770.772	5.5
2009	783.310	1.6
2010	798.109	1.87
2011	829.873	3.9
2012	852.321	2.67
2013	874.475	2.59
2014	906.732	3.62

1.1.2.Kentsel Nüfus

Tekirdağ ili yoğun göçlerden dolayı, Tekirdağ'da yaşayanların yalnızca %49'u nüfusu Tekirdağ'da kayıtlıdır. 2011 yılında da Tekirdağ net göç hızı en yüksek olan il olmuştur. Tekirdağ iline olan göçler günümüzde de devam etmektedir.

Son 73 yılda Tekirdağ İlinin nüfusu yaklaşık beş kat artış göstermiştir. 1927-2000 döneminde Tekirdağ İlinin nüfus artışı incelendiğinde, en yüksek yıllık nüfus artış hızının %48.2 ile 1927-1935 döneminde, en düşük yıllık nüfus artış hızının %-7.1 ile 1940-1945 döneminde gerçekleştiği görülmüştür. Tekirdağ İlinin 1927-2000 döneminde nüfus artış hızı genel olarak ülke ortalamasından daha düşük olarak gerçekleşmiş olmakla birlikte, son 15 yılda nüfus artış hızı ülke ortalamasından daha yüksektir. 1927 yılında Tekirdağ İlinde %26.4 olan şehirde yaşayan nüfusun payı, 1950 yılına kadar azalmış ve bu yıldan sonrada sürekli bir artış göstererek 2009 yılında %67.70'e yükselmiştir.

Tekirdağ, Türkiye geneline göre köy nüfusunun daha fazla olduğu bir ildir. Türkiye genelinde şehir nüfusu oranı %77 iken Tekirdağ'da bu oran %69'dur.

Ülkemizde 1990 yılında %51,32 olan kentsel nüfus oranı 2000 yılında %59,25'e yükselmiştir. Hızlı kentleşme ile birlikte sosyal, ekonomik, demografik ve çevresel sorunlar ortaya çıkmıştır. Plansız kentleşme ve gecekondulaşma ile hizmet sunumu bakımından sorunlu kentler oluşmuş ve çevre sorunları hızla büyümüştür. Ülkemizde artan kentsel nüfus oranına paralel olarak kentlerde yaşanan çevre sorunlarının da artması olasılığı vardır.

Çizelge I.2 Tekirdağ İli Yıllara Göre İl ve İlçe ile Belde ve Köy Nüfusları Dağılımı
(TÜİK,2014)

	İl ve İlçe Merkezleri (%)	Belde ve Köyler (%)
2007	67	23
2008	67,6	22,4
2009	67,6	22,4
2010	68,3	31,7
2011	69	31
2012	69,1	30,9
2013	69,3	30,7
2014	100	-

1.2.Sanayi

1.2.1.Sanayi Bölgeleri

Bölgede gelişmekte olan sanayi sektörünün etkisi ile İl yerleşim alanının kuzeyinde yer alan Muratlı, Çorlu, Çerkezköy İlçelerine ait tarım alanları, sanayi alanı olarak kullanıma açılmıştır. Bu bölgedeki sanayi oluşumundaki en büyük etken, çevrenin İstanbul'a yakınlığı ve İstanbul ilinden taşınan sanayi kuruluşlarının bölgede faaliyete geçmesinin yanı sıra, ithalat ve ihracatta büyük avantaj sağlayan E-80, E-90 Avrupa Karayolunun bölge içerisinden geçmesi ve tekstil sanayisinde önemli bir girdi sağlayan yer altı suyunun bolluğudur.

İl çevresinde kurulmuş ve kurulmakta olan sanayi tesislerinin işgal ettikleri arazilerin, tarım arazisi olması nedeniyle ülke tarım ekonomisini olumsuz etkilenmesine ve sanayi tesislerinin üretimi sonucunda oluşan kirliliğin etkisiyle ekolojik yapının her geçen gün bozulmasına neden olmuştur. Ancak Bakanlığımızca onanmış olan Çevre Düzeni Planları ile birlikte gerek toprağın, gerek suyun, dolayısıyla tüm doğal kaynakların kullanımına limitler getirilmiş, sürdürülebilir bir kalkınmanın ilk adımı atılmıştır. Bölge içerisinde bulunan sanayi kuruluşları, ülke ekonomisine olduğu kadar, yöre ekonomisine de büyük avantaj sağlamakta olup, sanayi tesislerinin kuruluş alanlarının ülkemizin geleceği açısından planlı bir şekilde yerleştirilmesi sonucunda daha büyük faydaların sağlanacağı açıkça ortadadır.

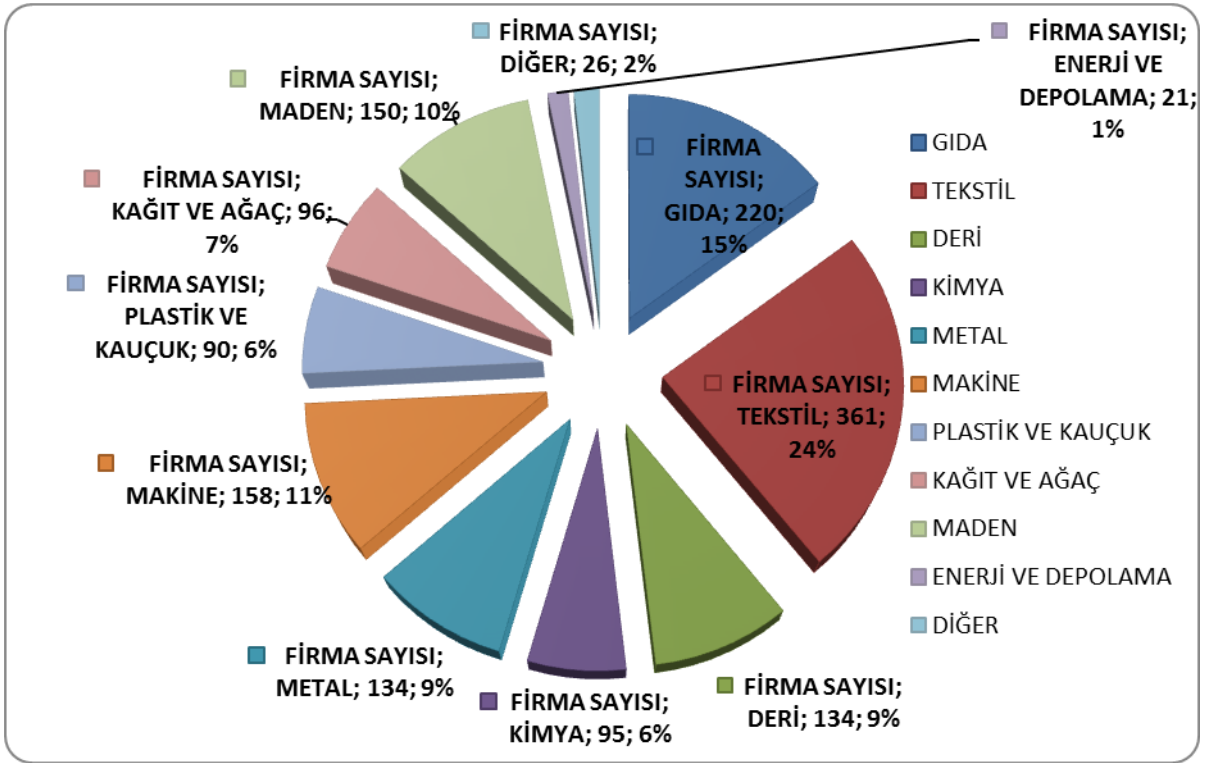
Tekirdağ ilinde 6 adet küçük sanayi sitesi bulunmakta olup, toplamda 2025 adet işyerinde 3380 kişi istihdam edilmektedir.

Çizelge I.3 Tekirdağ İli Küçük Sanayi Siteleri Tablosu
(Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü,2014)

SANAYİ SİTELERİ							
Adı	Faaliyet Başlama yılı	Toplam Alanı (hektar)	Yapılmış İşyeri Sayısı	Dolu İşyeri Sayısı	Boş İşyeri Sayısı	Doluluk oranı	Yaklaşık istihdam
S.S. Muratlı Küçük S.S. Yapı Kooperatifi	2003	7	168	130	38	%77	300
S.S. Malkara San. Sit. Yapı Kooperatifi	1974	23.4	198	158	40	%80	420
S.S. Çorlu Koordine Küçük S.S. Yapı Kooperatifi	1972	95.4	1080	1035	45	%96	4.115
S.S. Hayrabolu S.S. Yapı Kooperatifi	1981	100	232	232	0	%100	700
S.S. Sanayi Çarşısı Kurma Yapı Kooperatifi	1980	2	146	146	0	%100	250
S.S. 100. Yıl Tekirdağ 2. Küçük San. Sit. Yapı Kooperatifi	1982	23	324	324	0	%100	1295

Tekirdağ İlinin İstanbul'a yakın oluşu ile ithalat ve ihracat kolaylığı sağlayan Avrupa karayolunun bölgenin kuzey kesiminden geçmesi sonucunda İl'e bağlı İlçeler bazında Çerkezköy, Kapaklı, Çorlu, Ergene ve Muratlı İlçelerinde sanayi kuruluşlarının yoğun olduğu görülmektedir. Bu ilçelerde tekstil, deri, kimya, metal ve gıda sanayi sektörleri yoğunluk göstermekte olup, Süleymanpaşa, Malkara, Hayrabolu, Şarköy ve Saray'da madencilik ile gıda, tarım ve hayvancılığa dayalı sanayi sektörü, Marmaraereğlisi'nde demir-çelik, kimya, kömür ve petrol ürünleri depolama sektörünün geliştiği görülmektedir. 2014 yılı sonu itibariyle Tekirdağ ilinde sanayi sicile kayıtlı sanayi işletmesi sayısı 1.485'tir. İşletmelerin sektörel dağılımına baktığımızda %24 tekstil imalatı sektörü ilk sırada yer almaktadır. İl genelinde 13 adet organize sanayi bölgesi ve 1 adet serbest bölge yer almakta olup, organize sanayi bölgelerinde 1081 firma faaliyet göstermektedir. İl genelindeki işletmelerin %73'ü organize sanayi bölgelerinde yer aldığı görülmektedir.

Grafik I.1 – Tekirdağ İli 2014 Yılı Sonu İtibariyle Sanayi Sektörü Dağılımı
(Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü,2014)

İlimizde ilk planlı organize sanayi bölgemiz Çerkezköy OSB olup, 1976 yılında faaliyete başlamıştır. Bölgenin alt ve üst yapısı tamamlanmış olup, toplam alanı 1251.29 ha'dır. 265 firmanın evsel ve endüstriyel nitelikli atıksuları 80.000 m³/gün kapasiteli müşterek fiziksel+kimyasal+ileri atıksu arıtma tesisinde arıtılmaktadır. Bölgede doluluk oranı %75'tir.

Çorlu Deri OSB 2000 yılında faaliyete başlamış olup, 120 ha alan üzerinde kurulmuş olup bölgenin alt ve üst yapısı tamamlanmıştır. 134 firmanın evsel ve endüstriyel nitelikli atıksuları müşterek 15.000 m³/gün kapasiteli fiziksel+kimyasal+biyolojik+ileri atıksu arıtma tesisinde arıtılmakta olup, doluluk oranı %64'tür.

Hayrabolu OSB 2001 yılında faaliyete başlamış olup, 100 ha alan üzerinde kurulmuştur. Bölgenin üst yapısı tamamlanmış olup, alt yapı çalışmaları devam etmektedir. 14 firmanın faaliyet gösterdiği bölgede, atıksular münferit olarak arıtılmakta olup, doluluk oranı %30'dur.

Avrupa Serbest Bölgesi, 2003 yılında faaliyete başlamış olup, 191 ha alan üzerinde kurulmuş olup bölgenin alt ve üst yapısı tamamlanmıştır. 60 firmanın evsel ve endüstriyel nitelikli atıksuları müşterek 2.500 m³/gün kapasiteli fiziksel+kimyasal+biyolojik atıksu arıtma tesisinde arıtılmakta olup, doluluk oranı %42'dir.

Malkara OSB, 2011 yılında faaliyete başlamış olup, 106 ha alan üzerinde kurulmuştur. Bölgenin üst yapısı tamamlanmış olup, alt yapı çalışmaları devam etmektedir. 7 firmanın faaliyet gösterdiği bölgede, atıksular münferit olarak arıtılmakta olup, doluluk oranı %15'tir.

İlde müstakil olarak yer alan sanayi sektörünün dağılımının ve bunun sonucu olarak ortaya çıkan çevre kirliliğinin önüne geçmek için son yıllarda kamu öncülüğünde önemli girişimlerde bulunulmuştur. Bu kapsamda 4562 Sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununda değişiklik yapılarak İslah OSB kavramı oluşturulmuştur. Buna göre; Ergene Havzası kirliliğinin önlenmesi için, ilde sanayi alanlarında dağınık ve plansız şekilde üretim yapan işletmeler planlı hale getirilerek, atıksu arıtma ve kontrol mekanizmalarının aynı çatı altında güvenli bir şekilde yürütülmesi amaçlanmış olup, bu kapsamda 2012 yılında Ergene-2 OSB, Velimeşe OSB, Veliköy OSB ve Kapaklı OSB, 2013 yılında Ergene-1 OSB, Muratlı OSB ve Türkgücü OSB, 2014 yılında ise Yalıboyu OSB ve Tekirdağ OSB kurulmuştur. Bölgelerin alt ve üst yapı çalışmaları devam etmekte olup, atıksu arıtma tesislerinin 2016 yılında tamamlanması beklenmektedir.

Ayrıca, Ergene Havzasındaki kirliliğin önlenmesi ve kontrol altına alınması amacıyla 2011 yılında Ergene Havzası Koruma Eylem Planı hayata geçirilmiş olup;

1. Belediye atıksu arıtma tesislerinin DSİ tarafından inşa edilmesi,
2. Ergene’de Planlı döneme geçilmesi ve 1/25.000’lik planların uygulanması,
3. Sanayide yer altı suyunun kullanımı kontrol altına alınması,
4. Sanayide daha az su, daha az kirlenici hammadde kullanımına geçilmesi,
5. Deşarj standartlarının kısıtlanması ve renk standartlarının getirilmesi,
6. İslah Organize Bölge Sanayi Bölgelerinin kurulması,
7. Sanayi için müşterek ileri atıksu arıtma tesisleri kurulması,
8. Çevre denetimlerinin daha da sıklaştırılması,
9. Ergene Nehrinin on-line takip sistemi ile gerçek zamanlı sürekli izlenmesi,
10. Katı ve tehlikeli atık işleme geri kazanım ve bertaraf tesislerinin kurulması,
11. Zirai kaynaklı kirliliğin kontrol edilmesi,
12. Havzaya Taşkın Erken Uyarı Sisteminin kurulması,
13. Trakya’da baraj ve göletler ile sulama tesislerinin tamamlanması,
14. Dere yataklarının temizlenmesi,
15. Ergene Havzası ağaçlandırılması ve erozyonla mücadele edilmesi hedeflenmiştir.

Çizelge I.4 Tekirdağ İli Organize Sanayi Bölgeleri Tablosu
(Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü,2014)

OSB Adı	Faaliyet başlama yılı	Toplam alanı (ha.)	Toplam Parsel Sayısı	Üretime Geçen		İnşaat Safhasında		Proje Safhasında		İstihdam Durumu
				Parsel Sayısı	Tesis Sayısı	Parsel Sayısı	Tesis Sayısı	Parsel Sayısı	Tesis Sayısı	
Çerkezköy OSB	1976	1251,29	380	265	265	35	35	15	15	60.000
Çorlu Deri OSB	2000	120	211	134	134	0	0	77	0	5000
Hayrabolu OSB	2001	100	57	17	14	27	24	13	6	632
Avrupa Serbest Bölgesi	2003	191	144	65	65	10	10	79	79	30.000
Malkara OSB	2011	105,6	49	7	7	34	34	7	7	222
Ergene 1 OSB	2013	438,25	133	67	55	1	1	0	0	9006
Ergene 2 OSB	2012	716,49	379	117	117	4	4	1	1	13062
Velimeşe OSB	2012	988,1	570	190	190	5	5	0	0	20894
Veliköy OSB	2012	367	180	76	68	20	20	8	8	4170
Murathı OSB	2013	300	147	45	34	2	2	0	0	2100
Türkgücü OSB	2013	340,47	154	52	49	0	0	0	0	4700
Kapaklı OSB	2012	210,7	102	31	31	10	10	0	0	600
Yalıboyu OSB	2014	37,92	36	16	19	4	4	2	2	1492
Tekirdağ OSB	2014	426	-	-	-	-	-	-	-	-

1.2.2.Madencilik

Tekirdağ'da madencilik sanayinin temel ürünü kömürdür. Kömür Malkara ve Saray'da açılan ocaklardan (açık ve yer altı) elde edilmektedir. Kömür ocaklarının yanında Tekirdağ'da taş ocağı sektörü de bulunmaktadır. Taşocakları daha çok Çorlu, Şarköy ve Saray'da faaliyet göstermektedir.

Çizelge I.5 Türkiye ve Tekirdağ'daki Maden ve Taş Ocağı Sektörü Bilgileri (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2014)

İşletme Tipi	İşletme Sayısı		Çalışan Sayısı	
	Türkiye	Tekirdağ	Türkiye	Tekirdağ
Devlet	540	7	61.598	148
Özel	1.073	40	20.187	400
Toplam	1.613	47	81.785	548

Çizelge I.5'den de anlaşılacağı gibi maden ve taşocağı sektöründe özel sektör Türkiye'de olduğu gibi Tekirdağ'da ağırlıklı bir konumdadır.

Çizelge I.6 Tekirdağ İlindeki Ruhsatlı Sahalar(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2014)

İli	İlçesi	Ruhsat Safhası	Cinsi	Adedi
Tekirdağ	Çorlu	İşletme	Bentonit	1
Tekirdağ	Malkara	İşletme	Bentonit	2
Tekirdağ	Merkez	İşletme	Tras	3
Tekirdağ	Merkez	İşletme	Tuğla kiremit kili	2
Tekirdağ	Merkez	İşletme	Maden kömürü	3
Tekirdağ	Malkara	İşletme	Maden kömürü	47
Tekirdağ	Hayrabolu	İşletme	Maden kömürü	1
Tekirdağ	Saray	İşletme	Maden kömürü	1
Tekirdağ	Çorlu	İşletme	Maden kömürü	1
Tekirdağ	Merkez	İşletme	Mermer	4
Tekirdağ	Çorlu	İşletme	Mermer	3
Tekirdağ	Saray	İşletme	Mermer	2
Tekirdağ	Saray	İşletme	Alüminyum	1
Toplam İşletme Ruhsatlı Sahalar				77
Tekirdağ		Ön işletme	Mermer	7
Tekirdağ		Ön işletme	Maden	14
Tekirdağ		Arama	II.Grup	8
Tekirdağ		Arama	IV.Grup	25
Tekirdağ		Arama	Mermer	8
Tekirdağ		Arama	Maden	74
TOPLAM				136

Sanayi Madenleri

Tekirdağ'da 3 adet bentonit, 3 adet tras, 2 adet kiremit kili olmak üzere 8 adet ruhsatlı sanayi madeni bulunmaktadır. Kiremit kilinin toplam rezervinin 5.960.045 ton olduğu tahmin edilmektedir. Ayrıca Tekirdağ İli, Saray İlçesi Safaalan Sahasında kuvars kumu yer almaktadır. Bu saha ile ilgili bilgiler aşağıda verilmiştir.

Kuvars Kumu

TEKİRDAĞ–Saray–Safaalan Sahası :

Tekirdağ İli, Saray İlçesi civarında kuvars ve kiremit-tuğla toprağı hammaddeleri bulunmaktadır. Ayrıca merkez İlçede 18.000 tonluk rezervi ile manganez bulunmaktadır. Yine Tekirdağ İli, Çorlu ve Malkara İlçeleri civarında bentonit sahaları, Tekirdağ il merkezinde tras ve kiremit kili sahaları bulunmaktadır.

Metalik Madenler

Tekirdağ İli, Saray İlçesi civarlarında da işletme ruhsatlı 1 adet alüminyum sahası bulunmaktadır.

Enerji Madenleri

Tekirdağ İlinde bulunan önemli enerji madenleri arasında linyit başta gelmektedir. Tekirdağ linyit yataklarının oluşumu açısından çok zengin yeraltı doğal kaynaklara sahiptir. Özellikle Malkara ve Saray ilçe sınırları içerisinde zengin linyit yataklarının toplam rezervi yaklaşık 104.000.000 tondur. Malkara ilçesindeki linyit yatakları gremarn serisi içerisinde 13 damar halindedir. Damarların yayılma alanı 12 km² 'dir. Damarlardan 3 bölümü işletilmektedir. Saray İlçesi Linyit yatakları ise miyosen yaşta olup, hali hazırda tek damar halinde işletilmektedir. bölge dahilinde çıkarılan linyit kömürleri havada kuru numunede 4000-6000 Kcal/kg. ısı değerine sahiptir.

Kömür

Tekirdağ, linyit yataklarının oluşumu açısından çok zengin yeraltı doğal kaynaklarına sahiptir. Özellikle Malkara ve Saray ilçeleri sınırları içerisinde bulunan zengin linyit yataklarının toplam rezervi yaklaşık 104 milyon ton'dur. Malkara İlçesindeki linyit yatakları gremarn serisi içerisinde 13 damar halindedir. Damarların yayılma alanı 12 km²'dir. Halihazırda da damarlardan 3 bölümü işletilmektedir. Saray İlçesi linyit yatakları ise, miyosen yaşlı olup, halihazırda tek damar halinde işletilmektedirler. Bölge dahilinde çıkarılan linyit kömürleri havada kuru numunede 4000-6000 Kcal/kg. ısı değerine sahip olup, Tekirdağ ve çevre illerinde ısınma amacıyla kullanılmaktadır.

Bölge içerisinde zengin linyit kömür yatakları mevcut olup, bu yataklar ilin kuzey bölgesindeki Saray ilçesi ile ilin batısında bulunan Malkara ilçesinde bulunmaktadır.

Saray Kömür Havzası:

Tekirdağ-Saray kömür havzası, Trakya'nın doğusunda ve İstanbul'un 130 km. batısında yer alır. Bölgede Edirköy, Safaalan ve Küçükyoncalı olmak üzere 3 ayrı kömür sahası mevcuttur. Havza Karadeniz kıyısından 35 km. içeride olup, doğuda Sinekli, batıda ise Vize sahaları ile kömür açısından devamlılık gösterir.

Saray linyit havzasında mevcut 126.386.000 ton rezervin 88.000.000 tonu yeraltı işletmesine elverişlidir. Kömür kalitesi yeterli düzeyde olmadığından ve tavan genellikle gevşek kayalardan meydana geldiğinden bu rezervin yeraltı işletmesi ile çalışılması mümkün koşullarda uygun görülmemektedir. 38.386.000 ton olarak açık işletme rezervinin çalışma oranı ortalama 12.3 m³/ton olup, her üç sektörde de üretilmeye elverişli durumda bulunmaktadır. Halen 100.000 ton/yıl civarında olan üretim miktarının, mevcut rezerv miktarına göre asgari 10 katı artırılması gerekmektedir.

Malkara Kömür Havzası:

Tekirdağ-Malkara kömür havzası, Trakya'nın batısında yer alır. Bölgede Ahmetpaşa, Evrenbey, Karamurat, Hasköy ve İbrice sektörleri olmak üzere 5 ayrı kömür sahası mevcuttur.

Ahmetpaşa Sahası:

Toplam 14 adet 2500 m. rezerv arama sondajı yapılmıştır. 7 adet linyit damarı kesilmiş ise de, ortalama kalınlıkları 1.55 m., 1 m. ve 0.80 m. olan üç damar yeraltı olarak çalışılmaktadır. Toplam rezerv miktarı 10.500.000 ton (görünür+muhtemel) toplam kükürt miktarı %0.50-1.63 ve alt ısıl değeri Kcal/kg. civarındadır.

Evrenbey ve Karamurat Sahası:

Toplam 14 adet 2150 m. rezerv arama sondajı yapılmıştır. 7 adet linyit damarları kesilmiştir. Ortalama 0.9 m. kalınlığında olan yalnız bir damar çalışılmaktadır. Üst örtü kalınlığı ortalama 81 m. olup, toplam 14.000.000 ton civarında rezervin tamamı yeraltı işletmesine elverişli durumdadır. Toplam kükürt miktarı %1.4, Alt Isıl değeri ise 2360 Kcal/kg. civarındadır.

Hasköy ve İbrice Sahası:

Toplam 15 adet 6743 m. rezerv arama sondajı yapılmıştır. 7 adet linyit damarından, ortalama kalınlıkları 1.30 m., 0.70 m. ve 0.87 m. olan üç damar açık ve yeraltı işletmesi olarak çalışılmaktadır. Toplam rezerv miktarı 35.000.000 ton, ortalama kükürt %1.5 ve Alt Isıl değeri 2500 Kcal/kg. civarındadır.

MTA Genel Müdürlüğü Elemanlarınca yapılan çalışmalar neticesinde Tekirdağ İli sınırları içerisinde toplam 173.467.260 ton toplam kömür rezervinin bulunduğu belirtilmiştir.

Çizelge I.7 Tekirdağ İli Kum-Çakıl Ocakları Listesi (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2014)

İLÇESİ	OCAĞIN CİNSİ	MEVKİİ
Muratlı	Kum	Çorlu Deresi
Saray	“	B.Yoncalı Deresi
Çerkezköy	“	Gazhane Deresi
Çerkezköy	“	
Çerkezköy	“	Demirhan Deresi
Çorlu	“	Ergene Deresi
Çorlu	“	Başkovaklar Mevkii
Çorlu	“	Önerler Köyü
Muratlı	“	A.Sevindikli Köyü
Murathı	“	Y.Sevindikli Köyü
Murathı	“	İnanlı Köyü
Saray	“	Çiftligöl Çatağı
Saray	“	Çeşme Yatağı
Saray	“	Dumanca
Çorlu	“	Çorlu Deresi
Çorlu	“	Esatça
Çorlu	“	Yulafli Köyü
M.Ereğlisi	Çakıl	Poyraz Çatağı
M.Ereğlisi	Kum-Çakıl	Çeşme Yolu

Çizelge I.8 Tekirdağ İli Taş Ocakları Listesi (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2014)

İLÇESİ	OCAGIN CİNSİ	MEVKİİ
Muratlı	Taş-Çakıl	Kayalık
Tekirdağ/Merkez	Taş	Kocakoru
Çorlu	“	Karatepe
Hacıköy	“	Karakaya
Malkara	“	Karatepe
Muratlı	“	Karakaya
Şarköy	“	Tekketepe
Şarköy	“	Sarıkayalar
Şarköy	“	Harmankaya
Saray	“	Güngörmez
Saray	“	Safaalan
Saray	“	Bahçeköy
Saray	“	Kavacık
Saray	“	Beyazköy
Saray	“	Ayvacık

2. İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

2.1. Sıcaklık

Çizelge I.9-Tekirdağ İli İklim Verileri (1970-2014) Meteoroloji Genel Müdürlüğü-Tekirdağ Meteoroloji Müdürlüğü/2014

	1970	1980	1998	2001	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Türkiye ort. sıcaklık	13,6	12,6	13,80	14,22	13,70	15,20	13,2	14,2	14,1	14,9
İlin ort. sıcaklık	14,3	13,4	14,3	14,8	14,9	15,8	14,1	15,5	15,4	15,5

Değerlendirme ve Sonuçlar

Yıllar itibariyle bakıldığında Tekirdağ ili ortalama sıcaklıkları, Türkiye ortalama sıcaklıklarında ve biraz üzerinde olduğu görülmekte olup, son yıllarda bu değer Türkiye sıcaklık ortalaması seviyelerindedir. Uzun yıllar içinde gerçekleşen ortalama değerler açısından da bakıldığında, ortalama en yüksek sıcaklık değerinin 15,8 olduğu saptanmıştır.

2.2. Yağış

Çizelge I.10: Tekirdağ İli Uzun Yıllar Ortalama Yağış Verileri (1970-2014) Tekirdağ Meteoroloji Müdürlüğü/2014

	1970	1980	1990	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
ortalama (kg/m²)	578,7	532,7	511,0	410,1	522,3	803,9	729,6	670,8	471,7	815,2

Değerlendirme ve Sonuçlar.

Genel itibariyle; Tekirdağ ili Marmara İklim Kuşağı'nda yer alır. Yazları sıcak ve kurak, kışlar ılık ve yağışlıdır. Tekirdağ ili 2014 yılı ortalama yağış miktarı 815,2 kg/m² yağış kaydedilmiş olup, Türkiye ortalama yağış seviyesinin biraz üzerindedir. Uzun yıllar itibariyle ortalama en fazla yağış 2014 yılında gerçekleşmiş olup, en az yağışların görüldüğü yıl ise 2000 yılıdır.

Kaynak:

- Tekirdağ Meteoroloji Müdürlüğü/2014

2.3. Deniz Suyu Sıcaklığı

Çizelge I.11: Tekirdağ İli Uzun Yıllar Ortalama Deniz Suyu Yüzey Sıcaklık Değerleri (1975-2014) Tekirdağ Meteoroloji Müdürlüğü/2014

Veri formatı

	1975	1985	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Yıllık Ortalama	15,6	14,9	15,2	15,8	16,3	17,2	15,6	16,3	16,1	16,1

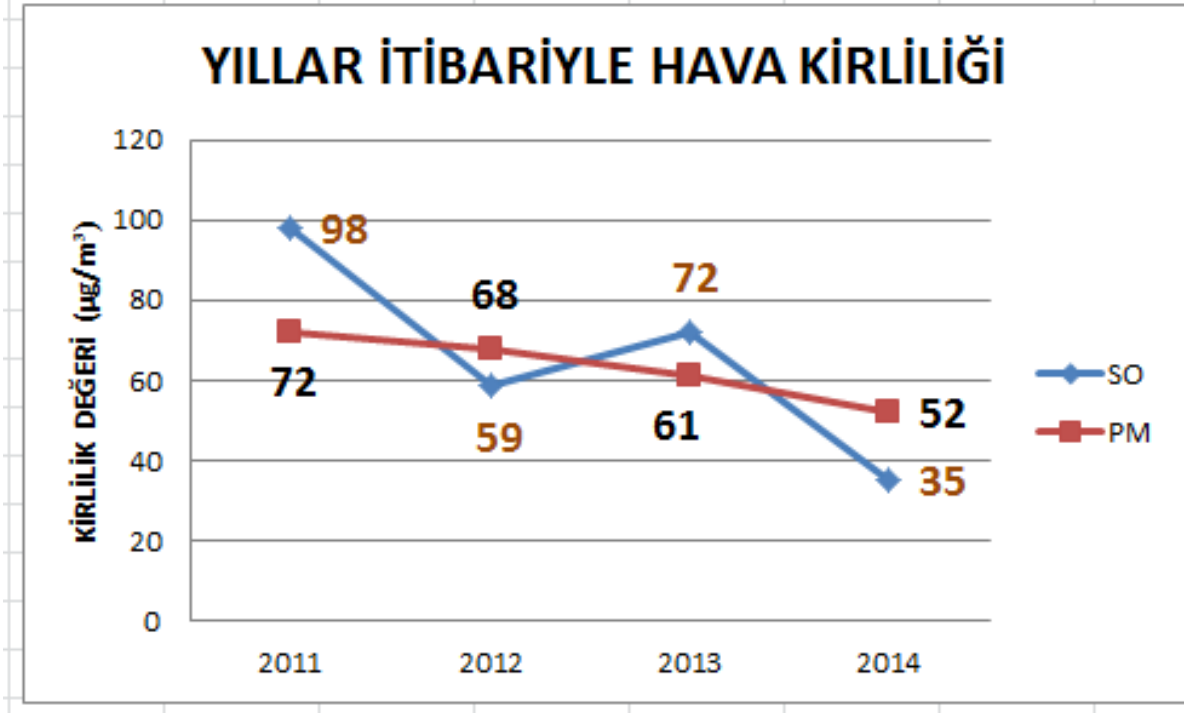
Değerlendirme ve Sonuçlar

Tekirdağ ili deniz suyu sıcaklığı 2014 yılında ortalama 16,1°C 'dir. Uzun yıllar itibariyle ortalama deniz suyu sıcaklığının en yüksek olduğu yıl 2010 yılı olup, bu değer 17,2 °C'dir.

3.HAVA KALİTESİ

3.1.Hava Kirleticileri

Kükürtdioksit Konsantrasyonu ve Duman, Karbonmonoksit Emisyonları, Azot Oksit Emisyonları Hidrokarbon ve Kurşun Emisyonları önemli hava kirleticilerindendir.

Grafik I.2 – Tekirdağ İli Yıllar İtibariyle Hava Kirleticilerinin Değişimi
(ÇŞİM,2014)

Tekirdağ'da hava kirliliği mevsimsel özellik göstermektedir. Kış ayları, sonbaharın geç dönemleri ile ilkbaharın erken dönemlerinde hissedilen ve tespit edilen kirlilik mevcuttur. Bu durum Tekirdağ'da hava kirliliği kaynağının sanayiden ve motorlu taşıtlardan kaynaklanan bir kirliliğin değil, ısınmadan kaynaklanan bir hava kirliliğinin etkin olduğunu göstermektedir.

Motorlu taşıtlardan kaynaklanan kirleticilerin hava kirliliği üzerine etkisi de mevcuttur. Özellikle sabah ve akşam saatlerinde yaşanan trafik yoğunluğu havayı olumsuz etkilemektedir.

Sanayiden Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği kapsamında yapılan tüm bu iyileştirme çalışmalarına rağmen sektörel bazda bazı sanayi tesislerinin kuruluş yerlerinin teknolojilerinin güncelliğini yitirmiş olması nedeniyle bu sektörler için alt yapısı geliştirilmiş yerleşim yerlerinin dışında özel organize sanayi bölgelerinin oluşturulması ve halihazırda faaliyette bulunan bu işletmelerin taşınmalarının özendirilmesi için teşvik edilmesi gerekmektedir.

İl Merkezinde, OSB dışında değişik bölgelerde, Küçük sanayi sitesi, Ağır Sanayi Bölgesi, haddehaneler, marangozlar sitesi, şehrin içerisinde kalan fabrikalar bulunmaktadır. Ağır sanayi kuruluşlarının bir kısmı kentin çıkışlarında şehirlerarası karayolunun kenarında kuruludur. Bu bölgeden kaynaklanan kirletici unsurlarda bu bölgenin şehir merkezine olan yakınlığı sebebiyle şehir merkezinin hava kalitesini etkilemektedir. Buna rağmen OSB dışında değişik bölgelerde lokal çevre kirliliği yaratabilecek ve alt yapı sorunlarının çözümü kapsamında problemler teşkil edecek yapılaşmanın önlenmesi gerekmektedir.

Şehrin yerleşim planlamasında, rüzgârın şehir içinde akışını engelleyecek yapılaşma düzenine engel olunmalıdır. Sanayi tesisleri ile yerleşim alanları arasında belirli mesafe bırakacak imar

düzenlemeleri yapılmalı, kent içindeki sanayi tesisi ve imalathanelerin kent yerleşimi dışına taşınması için altyapı çalışmaları yapılmalıdır.

4.SU-ATIKSU

4.1.Su Kullanımı

Tekirdağ İlinin yıllık yağış ortalaması 611 mm. dolayındadır. Bu değer hacimsel olarak 3.82 km³ suya denktir. Düşen yağışın, çok büyük bir bölümü toprak-bitki-su yüzey sistemlerinden buharlaşarak atmosfere geri dönmekte, diğer bir önemli kısmı da yeraltı su depolarını beslemektedir. Sadece 0.713 km³'ü (%17.9) ise akarsular-dereler aracılığıyla deniz ve kapalı havzalara boşalım için yüzey akışa geçmektedir. Yani Tekirdağ İlinde sulama amaçlı olarak kullanılabilir yerüstü su miktarı 0.713 km³/yıl'dır. (713 hm³) Türkiye genelindeki 26 büyük havzadan birisi olan Ergene Havzası içinde kalan Tekirdağ İlinin güvenli şekilde çekip kullanabileceği yıllık yer altı su miktarı da 0.170 km³'tür.

Tekirdağ İlinde her yıl kullanılabilir toplam su potansiyeli 0.883 km³'tür. (883hm³) Yapılan çalışmalar sonucunda İl tarım arazisinin topoğrafik yapısı ve toprak özellikleri bakımından yarıdan fazlasının sulamaya müsait olduğu belirlenmiştir. Ancak sahip olunan su potansiyeli ile sulamaya uygun arazinin bir arada bulunması gerekliliği sulanabilecek arazi miktarını sınırlandırmaktadır.

İlimizde 2011 yılı itibariyle toplam sulanan alan 48 586 ha.'dır. Bu alanın (16.600 ha) İl Özel İdaresi Köy Hizmetleri Müdürlüğü, (27.986 ha) Devlet Su İşleri ve (4 000 ha) halk sulamasına ait alanlar oluşturmaktadır. Sürdürülebilir tarımsal üretim yapılabilmesi düzenli sulama yapmakla mümkündür.

4.2.Belediye İçme ve Kullanma Suyu Kaynakları

Çizelge I.12 Tekirdağ İli Belediye İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi İçin Kaynaklara Göre Çekilen Su (TUİK,2013)

Belediye İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi İçin Kaynaklara Göre Çekilen Su (1000 m ³ /yıl)						Toplam (1000 m ³ /yıl)
	Baraj	Kuyu	Kaynak	Akarsu	Göl-Gölet/ Deniz*	
1994	-	26.410	3.235	-	133	29.778
1995	-	23.443	1.139	-	593	25.175
1996	-	25.070	4.012	-	601	29.683
1998	-	25.166	2.672	-	547	28.385
2001	-	32.852	2.328	-	1.355	36.535
2002	-	29.914	5.821	-	2.552	38.287
2003	-	35.958	2.579	-	2.235	40.472
2004	-	38.475	1.135	-	2.186	41.795
2006	-	44.513	3.402	-	1.302	49.371
2008	-	9.495	31.055	-	2.832	43.382
2010	-	37.175	1.508	-	4.788	43.472
2012	-	36.579	1.669	-	4.777	43.025
2013 (%)	-	89%	1%	-	10 %	

* 2010 yılından itibaren denizden çekilen su miktarı dahil edilmiştir.

4.3. Atıksu Arıtma Tesisi İle Hizmet Veren Belediyeler

İlimizde ilçe ve belde belediye sayısı 33' tür. Bu belediyelerimizden, sadece 5 tanesinde (Marmara Ereğlisi, Yeniçiftlik, Yenice, Sultanköy) atıksu arıtma tesisi, Şarköy belediyesinin ise derin deniz deşarj sistemi bulunmaktadır. Atıksu arıtma tesisi ile hizmet verilen nüfus 27.346'dır.

Çizelge I.13 Tekirdağ İli Atıksu Arıtma Tesisi İle Hizmet Veren Belediye Sayısı (TÜİK,2012)

YILLAR	1994	1998	2002	2004	2006	2008	2010	2011	2012
Atıksu Arıtma Tesisi ile Hizmet Veren Belediye Sayısı	-	-	2	4	4	4	4	4	5
Arıtma Tesisine Bağlı Belediye Nüfusunun Toplam Belediye Nüfusuna Oranı (%)	-	-	%2	%3	%3	%3	%3	%3	%4

Özellikle yaz sezonunda nüfus artışı nedeniyle mevcut arıtma tesisleri yetersiz kalmakta, kıyı bölgelerimizde deniz kirliliği ile ilgili yoğun şikayetler ve kirlilikler yaşanmaktadır.

4.4. Kanalizasyon Şebekesi İle Hizmet Verilen Belediye Sayıları ve Nüfusu

İlimizde bulunan 33 belediyenin tümü kanalizasyon şebekesi ile hizmet vermektedir. Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen nüfus 820.000'dir.

Çizelge I.14 Tekirdağ İli Kanalizasyon Şebekesi İle Hizmet Verilen Belediye Sayıları (TÜİK,2012)

YILLAR	1994	1998	2002	2004	2006	2008	2010	2011	2012
Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen belediye sayısı	12	17	23	27	29	29	30	31	33
Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen nüfusun belediye nüfusu içindeki oranı (%)	%66,6	%80	%87	%91,8	%91	%92	%89	%92	%100

4.5. Sanayiden Kaynaklanan Atıksu ve Bertarafı

Tekirdağ İlinin kuzey kesiminde yer alan Çerkezköy ve Çorlu İlçelerinde kurulmuş bulunan sanayi tesislerinden kaynaklanan atıksuların, Çerkezköy ve Çorlu Derelerinin kirlenmesini büyük ölçüde etkilemesi sonucunda, her iki derenin kavuştuğu Ergene Nehri ve havzası alarm vermeye başlamış durumdadır.

Bu nedenlerle Ergene Havzası kirliliğinin önlenmesi açısından Tekirdağ, Kırklareli ve Edirne Valiliklerince çalışmalar başlatılmıştır. İlimiz kapsamında ilk etapta alınan tedbirlerin

başında, yöre içerisinde kurulması planlanan sanayi tesislerinin, yer seçiminin planlı ve olumlu sonuç verebilecek nitelikte yapılaşmasının sağlanması yer almaktadır.

Arıtma tesislerinin denetim ve kontrolleri yönetmelik esasları içerisinde mevcut imkanlar mevcut durum itibarıyla faaliyette bulunan atıksu deşarjlı sanayi tesislerinin atıksu ölçüsünde daha sık takibe alınmıştır. Yapılan çalışmalar sonucunda mevcut imkanlarla alınan önlemlerin yeterli olduğunu söylemek doğru olmamakla beraber, kirliliğin önlenmesinde en etkili çözüm, kapalı şebeke sistemli merkezi arıtma tesislerinin planlı olarak devreye sokulmasının temin edilmesidir.

Tekirdağ İlinde bulunan sanayi işletmeleri artezyen ve kuyulardan çektikleri yeraltı suyunu endüstriyel amaçlarla üretimde kullanmaktadır. Bölgede endüstriyel su kullanan sanayi işletmelerinin yoğunlaştığı bölgeler, Çorlu, Çerkezköy, Saray ve Muratlı İlçeleridir. Ergene Nehri yaşanan yoğun kirlenme nedeniyle, ölü bir akarsu haline gelmiştir. Geçtiği bazı yerleşim yerlerinde kimyasal ve biyolojik kirlenmenin yapabileceği olumsuz etkiler nedeniyle nehrin 50 m. Çevresi koruma alanı olarak ilan edilmiştir. Nehirden yayılan rahatsız edici koku, yaz aylarında 2-3 km. çevreden hissedilmektedir. Ergene Nehrinin rengi, yağışın az olduğu dönemlerde ve yaz aylarında, koyu siyah olmaktadır. Çerkezköy İlçesinde bulunan Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi Merkezi Arıtma Tesisi bölgenin en büyük arıtma tesisi olup, yaklaşık 120 adet sanayi işletmesine hizmet vermektedir. Ayrıca Çorlu Organize Deri Sanayi bölgesinde bulunan 1 adet ortak arıtma tesisi ile 80.000 m³ miktarında 140 adet deri sanayi işletmesinin atıksuları arıtmaktadır.

Ancak bölgede yaşanan çevre sorunlarının en önemli nedeni bu işletmelerin büyük bir bölümünün arıtma tesisi olmasına rağmen bu tesislerin işletilmemesinden kaynaklanmaktadır. Ayrıca evsel kaynaklı atıksuların arıtılması konusunda belediyelere ait yeterli sayıda arıtma tesisi bulunmamaktadır. Sanayileşmeden kaynaklanan yerüstü su kirlenmesi bölgede yapılan sulu tarımı olumsuz etkilemektedir. Buna bağlı olarak kirli sularla sulama yapılan bitkisel ürünlerde verim ve kalite kayıpları görülmektedir. Bu ürünlerde ortaya çıkan sorunlar gün geçtikçe artmakta ve toplumun sağlığını tehdit edecek boyutlara ulaşmaktadır. Çorlu İlçesi, Ulaş Beldesi, Vakıflar, Kırkgöz ve Sevindikli Köyleri civarından geçerek Muratlı İlçesinin Ballıhoca Köyü mevkiinde Çorlu Deresi ile birleşen Ergene Nehri ve kollarından alınan su örnekleri de göstermiştir ki, Ergene Nehri bu yöredeki sanayi bölgelerinden geçerken oldukça önemli boyutta kirlenmektedir.

Ergene Nehri ve Çorlu Derelerine kirlilik yükü taşıyan ve Çeşme Deresi adıyla anılan Ballıhoca Köyü mevkiindeki dereden alınan numunede tespit edilen, kimyasal oksijen ihtiyacı değeri ve ağır metal içeriği, kirlilik yükünün sınır değerlerin üzerinde olduğunu göstermektedir. Tekirdağ İlinde yaşanan su kirliliğinin tarımsal üretim yanında çeşitli sağlık sorunlarına da yol açtığı, üreticiler tarafından belirtilmektedir. Yerüstü su kaynaklarının neredeyse tamamı endüstriyel ve evsel atıksularla kirlenmiş ve tarımsal üretimde dahi kullanılamaz hale gelmiştir.

Ayrıca yeraltı su kaynakları genellikle tarımsal üretim yerine bölgede bulunan sanayi işletmelerinin endüstri amaçlı su ihtiyacını karşılamada kullanılmaktadır. Bu konuda yeraltı su rezervleri dikkate alınmadan su çekildiğinden, statik ve dinamik su seviyelerinde düşme

TEKİRDAĞ İL ÇEVRE DURUM RAPORU 2014

görülmektedir. Ayrıca tarımsal, endüstriyel ve evsel atıklarla yeraltı su kaynakları da kirlenmeye başlamıştır. İlde sulu tarım yapan üreticiler, su kirliliği nedeniyle tarım ürünlerinde verim ve kalite kayıplarına uğramaktadırlar. Üreticiler yerüstü su kirliliği nedeniyle Ergene Nehri ve kollarından yararlanamadığı için kuyu suyundan sulama yapmak zorunda kalmaktadırlar. Bu durumda yeraltından suyun çekilmesi için ilave yatırım, enerji ve işçilik masrafı gerekeceğinden üretici zarara uğramaktadır.

Sorunların çözümünde de mevcut uygulamaların yeterli olmadığı artık görülmüştür. Bu nedenle bölgede yaşanan çevre sorunlarının çözümünde ortak arıtma tesislerinin kurulması ve sanayi işletmelerinin atık sularının bu tesislerde arıtılmasıyla mümkün olabilir. Ortak arıtma tesisleri arıtma maliyetlerini düşüreceği gibi arıtmanın etkinliğini de artıracaktır. Bölgede sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması Türkiye ekonomisi için de oldukça önemlidir. İlde sanayileşme sosyo-ekonomik gelişmeyi sağlarken, bu gelişme ile birlikte toprak, hava ve su kirliliği gibi çevre sorunlarının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu çevre sorunları özellikle Ergene nehrinden yapılan sulama Edirne ili Uzunköprü ilçesinde yapılan sulu tarımı olumsuz etkilemektedir.

Ergene Nehri ve kollarına yakın yerlerde geçmiş yıllarda sulu tarım yapılırken, halen yaklaşık 50.000 da. arazi, su kirliliği nedeniyle sulu tarım yerine kuru tarıma tahsis edilmiştir. Üreticiler yerüstü su kirliliği nedeniyle, daha fazla gelir getiren çeltik ve şeker pancarı vb. ürünler yerine daha az gelir getiren buğday ve ayçiçeği yetiştirmek zorunda kalmaktadır. Ergene Nehrinden sulanan tarımsal alanların, bu nehrin taşımış olduğu kirlilik yükünden etkilendiği görülmektedir.

5. ARAZİ KULLANIMI

Çizelge I.15 Tekirdağ İli Arazi Kullanımı (Orman ve Su İşleri Bakanlığı,2014)

	ALAN BÜYÜKLÜĞÜ								ALANDA ARTIŞ(+)/ AZALIŞ(-)
	1990		2000		2006		2014		
Arazi Sınıfı	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha
1. Yapay Bölgeler	15,855.33	2.55336	25,427.25	4.09482	26,214.13	4.22155	631,300	23,25	Genel toplam yıllar itibariyle 563 +
2. Tarımsal Alanlar	492,834.60	79.36644	483,083.77	77.79619	482,250.19	77.66193	374,580	59,33	117-
3. Orman ve Yarı Doğal Alanlar	109,839.25	17.68859	109,739.02	17.67245	109,712.03	17.66811	104,448	17	5-
4. Sulak Alanlar	125.45	0.02020	80.43	0.01295	110.51	0.01780	115.50	0,02	70+
5. Su Yapıları	2,306.23	0.37140	2,630,35	0.42360	2,673.99	0.43062	2,60	0,40	0,31+
TOPLAM	620.960,86	99,99	620.960,82	100	795.747,082	99,99	1.228,428	100	433,.....+

2013 yılı işlenen tarım alanı toplamı 320,851ha.

Değerlendirme ve Sonuçlar.

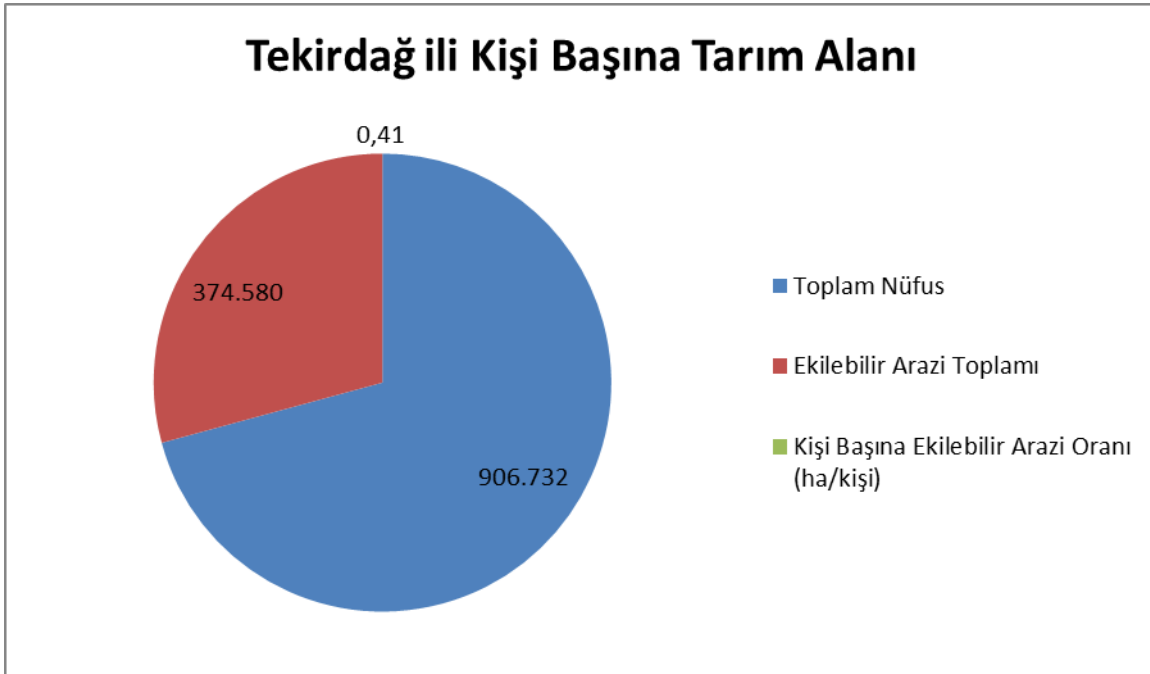
2014 yılı itibariyle Tekirdağ ilinde tarımsal alanlar 374,580 ha. Ve Orman ve Yarı doğal alanlar, 104,448 ha.'dır. Yapay Bölgelerin sayısı ve yıllar itibariyle oranında artış görülmektedir.

6. TARIM

6.1. Kişi Başına Tarım Alanı

Çizelge I.16 Tekirdağ İli Ekilebilir Tarım Arazisinin Toplam Nüfusa Oranı (TUİK/Tekirdağ Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü/2014)

	Ekilebilir Tarım Arazisi (ha)	Kişi Başına Tarım Arazisi Oranı (ha/kişi)
906.732	374.580	0,41

Grafik I.3- Tekirdağ İli Kişi Başı Tarım Alanı (Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü/TEKİRDAĞ)

Değerlendirme ve Sonuçlar.

6.2. Kimyasal Gübre Tüketimi

Tekirdağ ilinde toplam nüfus 2014 yılı itibariyle 906.732 olup, Ekilebilir tarım arazisi 2013 yılı verilerine göre 374.580'dir. Kişi başına tarım arazisi oranı 0,41 ha/kişi'dir.

TEKİRDAĞ İL ÇEVRE DURUM RAPORU 2014

Çizelge I.17 Tekirdağ İli Toplam Tarımsal Alan Başına Kullanılan Gübre Tüketimi (Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü/TEKİRDAĞ)

YILLAR	GÜBRE TÜKETİMİ (ton)	TARIMSAL ALAN (ha)	GÜBRE TÜKETİMİ/TOPL.TARIMSAL ALAN (ton/ha)
2003	143.532	395.103,15	0,36
2004	149.479	392.778,7	0,38
2005	146.396	394.306,75	0,37
2006	182.480	394.060,36	0,46
2009	135.531	385.453,6	0,35
2011	113.157	377.054,7	0,30
2013	182.440	374.580,4	0,49
2014	60.617	362.780	0,17

Değerlendirme ve Sonuçlar.

Genel itibariyle yıllara göre gübre tüketimi oransal olarak artmış olup, 2014 yılı itibariyle düşük seviyede (0,17 ton/ha) kalmıştır.

6.3. Tarım İlacı Kullanımı

Çizelge I.18 Tekirdağ İli Toplam Tarımsal Alan Başına Kullanılan İlaç Tüketimi (Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü/TEKİRDAĞ)

YILLAR	İLAÇ TÜKETİMİ (ton)	TARIMSAL ALAN (ha)	HEKTAR BAŞINA DÜŞEN İLAÇ TÜKETİMİ/TOPL.TARIMSAL ALAN (ton/ha)
2003	423.927	395.103,15	1,07
2004	293.858,7	392.778,7	0,74
2005	197.474	394.306,75	0,50
2006	709.888,5	394.060,36	1,80
2009	512.067,88	385.453,6	1,33
2011	456.894	377.054,7	1,21
2013	369.351	374.580,4	0,99
2014	344.415	362.780	0,94

Değerlendirme ve Sonuçlar.

Yıllar itibariyle ilaç tüketimi tarımsal faaliyetlere bağlı olarak artış ve azalış göstermektedir. 2014 yılında hektar başına ilaç tüketimi toplam tarımsal alan içinde 0,94 ton/ha'dır.

6.4. Organik Tarım

Çizelge I.19 Tekirdağ İli Toplam Organik Tarım Üretimi (Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü/TEKİRDAĞ

Yıllar	Toplam üretim		Üretim miktarı	
	Alan (ha)	Artış* (%)	Miktar (ton)	Artış* (%)
2002	0	-	0	-
2009*	23,40	100	150	100
2010	37,40	62,56	169	9,40
2011	26,38	-30	110	-34,91
2012	37,96	36	131	19
2013**	1350	345	karma	-
2014**	1350	0	karma	-

*Artışlar 2002 yılı baz alınarak hesaplanmıştır.
 **İlimizde organik tarım 2009 yılında başlamış olup, 2013 ve 2014 yıllarında geçiş sürecinde olan zeytin, vişne badem, ceviz, kiraz, üzüm ürünleri mevcuttur.

Değerlendirme ve Sonuçlar.

2014 yılı itibariyle organik tarıma yönelik yapılan toplam üretim 1350 ha. olup, 2013 yılına göre artış yoktur. Üretim miktarı ton olarak karma düzeyinde belirlenmiştir. Artış yüzdesi hesaplanmamıştır.

7. ORMAN

Çizelge I.20 Tekirdağ İli'ndeki Ormanlık Alanların Şefliklere Göre Dağılımı (Tekirdağ Orman İşl. Müd.,2014)

ŞEFLİĞİ	ORMANLIK ALAN			AÇIKLIK ALAN Ha.	GENEL ALAN Ha.	ORMAN ALANI %'si
	Verimli %11-100 Ha	Bozuk % 0,10 Ha.	TOPLAM Ha.			
MALKARA	12.340	12.226	24.566	195.381	219.947	11
ŞARKÖY	13.048	12.705	25.753	23.805	49.558	52
TEKİRDAĞ	8.922	7.995	16.917	133.598	150.515	11
ÇERKEZKÖY	9.282	1.100	10.382	126.805	137.187	8
BAHÇEKÖY	7.950	0	7.950	159	8.109	98
SARAY	18.880	0	18.880	47.104	65.984	29
İL TOPLAMI	70.422	34.026	104.448	526.852	631.300	17

Değerlendirme ve Sonuçlar:

Tekirdağ Orman İşletme Müdürlüğü 2012 yılında kurulmuş olup, orman varlığında herhangi bir artış meydana gelmediği için yüzdeler olarak belirtilmemiştir. Ancak orman varlığı vasıflarına göre yukarıdaki tabloya çıkarılmıştır. Tekirdağ ilimizin orman varlığındaki asli ağaç türleri Meşe, Kızılcıam, Karaçam, Fıstıkçamı ve Kayın'dır. Ağaç türlerine ait sayıları bilmek mümkün olmadığı için dağılım yüzdeleri ve sayıları belirtilmemiştir.

8. BALIKÇILIK

Çizelge I.21 Tekirdağ İli Deniz Balıkçılığı (Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü/TEKİRDAĞ,2014)

YILLAR	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
İçsu Avcılığı (ton)	8,5	6,5	10	8	7,5	9	7	8	7	8,8	9	10
Deniz Balıkları Avcılığı (ton)	850	798	1382,68	758	1304,35	1434,85	404,63	357,89	293,68	420	529,9	600,3
Diğer Deniz Ürünleri Avcılığı (ton)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yetiştiricilik Ürünleri (ton)	-	-	-	-	-	2	1,5	2	1	2,5	2	3

Not:Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü'nün 2014 yılı verileri kesinleşmediğinden 2013 yılı verileri konulmuştur.

Değerlendirme ve Sonuçlar.

Tekirdağ ilinde deniz balıkçılığı 2013 yılı itibariyle 600,3 ton.'dur. En fazla deniz balık avcılığı 2007 yılında gerçekleşmiştir.

9. ALTYAPI VE ULAŞTIRMA

Tekirdağ İli ve İlçelerine ulaşım bağlantısı genelde karayolu ile yapılmakta olup, yalnız yaz mevsimine dönük olarak özel deniz taşıtları ile İstanbul-Tekirdağ ve Tekirdağ-Şarköy, Tekirdağ-Marmara Adalarına haftanın belirli günlerinde turizm amaçlı ulaşım hatları çalışmaktadır. Deniz yolu ulaşım hatları, Tekirdağ sahilinde bulunan liman iskelesinden yapılmakla beraber, yaz aylarına dönük RO-RO seferleri, Tekirdağ limanı yanında bulunan yük ve malzeme iskelesinden gerçekleştirilmektedir.

9.1.Karayolu ve Demiryolu Yol Ağı

Tekirdağ'ın yol durumu oldukça gelişmiştir. Yüzyıllardan beri kıyılardan geçit vermemiş Tekir Dağları Ganos yarları 3 yıl oyularak açılmış İlin tüm köyleri yollara kavuşmuştur. Tekirdağ il sınırları içerisinde Karayolları sorumluluk altında toplam 639 km yol bulunmaktadır. Bu yollardan 383 km.'si devlet yoludur ve 293 km'si asfalt kaplıdır. Tekirdağ İli hudutları içerisinde 256 km. il yolu vardır. 2011 yılı içerisinde Kınalı-İpsala arasındaki Karayolu Double yol olarak hizmete açılmış olup bu yollarda üst yapı çalışmaları devam etmektedir. Muratlı – Tekirdağ Merkez arasındaki Double yol çalışması tamamlanmış olup söz konusu kesimde Muratlı yerleşimini dıştan geçecek şekilde Muratlı Çevre Yolu yeni güzergahı ile imalatı tamamlanan mevcut yolda üst yapı iyileştirme proje çalışmaları ihaleli olarak devam etmektedir. Ayrıca Çorlu ile Şerefli arasında bölünmüş yol proje çalışmaları ve aynı zamanda yapım çalışmaları da devam etmektedir.

Çizelge I.22 Tekirdağ İl Geneli Yol Uzunlukları (TUIK- TCDD 1. Bölge Müdürlüğü,2014)

YILLAR	İl ve Devlet Yolu (Km)	Otoyol (Km)	Köy Yolu (Km)	Demir Yolu (Km)
2009	652	44	1.702	134.104
2010	639	44	1.702	170.354
2011	639	44	1.711	173.979
2012	639	44	1.711	173.979
2013	639	44	1.714	173.979
2014	639	44	1.7.14	173.979

Tekirdağ kent merkezinin, konum itibariyle sahilten içlere doğru yükselen meyilli bir arazi yapısı içermesi nedeniyle kent içi yolları, sahil bandına paralel sahil yolu ile bu yola paralel olarak kent merkezi ortasından geçen yola dik inen ve dik çıkan iç yollardan müteşekkildir.

Sahile paralel olarak İstanbul istikametinden gelen Devlet Karayolu, kent başlangıcı Dereağzı mevkiinden başlayarak orta refüjlü çift istikametli olarak ilin batı istikametindeki uzantısı ile kent sonu Tümen altına kadar inmektedir. Bu karayolunun Çanakkale ve İpsala hudut kapısına

bağlantılı olması nedeniyle araç trafik yoğunluğunun fazla oluşu, yol boyunca uzanan konut alanlarında gürültü olumsuzluğu yaratması yanı sıra, yerleşim alanlarının yol uzantısındaki durumu itibariyle de can güvenliği olumsuz yönde etkilenmektedir.

Tekirdağ il merkezini dışından geçen Tekirdağ Çevre Yolu hizmete açılmış olup üst yapı çalışmaları devam etmektedir. Kent merkezi içinde yer alan iç yollar, merkezi yerleşimin dar olması nedeniyle normal trafik seyrini karşılamamaktadır. Kent içi yollarının genişletilmesine dönük bir planın olmaması yanı sıra, trafiğe giren araç sayısının yoğun artış göstermesi sonucunda kent içi gürültü kirliliğine paralel olarak araç ve egzoz gazlarının merkezi yerleşim noktalarında olumsuz etkileri büyük ölçülere varma temayülündedir. Tekirdağ Merkezi İş Alanı (MİA) ve çevresinde gelişen konut alanları oldukça sıkışık durumda süreç içinde gelişmiş olduğundan yine hava kirliliği ve gürültü açısından olumsuz nitelik taşımaktadır. Bu nedenle alternatif kent merkeziyle mevcut yolların rahatlatılması (desentralizasyonu) gerekmektedir. Bu durum; Tekirdağ İmar Planında mevcut olup henüz uygulamaya geçilememiştir. Kısa vadede uygulamaya geçiş planlanmaktadır.

İstanbul, Edirne Avrupa demiryolu İl sınırları içinden geçer. Uzunluğu Çerkezköy İlçe sınırlarında 20 km. Muratlı İlçe sınırlarında 21 km. olmak üzere 62 km.'dir. Yılda bir milyondan fazla yolcu bu demir yolundan yararlanır. Çorlu, Muratlı ve Çerkezköy İlçelerinde birer istasyon şefliği bulunmaktadır. Çorlu istasyonu İlçenin 3 km. kuzey batısındadır. İstanbul'a uzaklığı 154 km olup, 5 yılda yapılmıştır.

Birinci yol yükleme boşaltma ikinci ve üçüncü yollar buluşma dördüncü yol kör yol Toprak Mahsulleri Ofisinin yükleme, boşaltma yoludur. Çerkezköy istasyonu 10 yoldan meydana gelmiştir. 1973 yılından beri sanayi bölgesinin kurulması Çerkezköy istasyonunun önemini bir kat daha arttırmıştır. Muratlı istasyonu 5 yoldan meydana gelmiştir. İstasyonun birinci yolunda 300 km. uzunluğunda 7 m. eninde yükleme ve boşaltma rampası vardır.

9.2.Motorlu Kara Taşıtı Sayısı

Tekirdağ İli, coğrafik yapısı itibariyle çok çeşitli motorlu aracı bünyesinde bulunduran bir il hüviyetindedir. Bu oluşum içerisinde etken olan unsurların başında nüfus yoğunluğunun sosyoekonomik yapısının yüksek oluşu ile, tarıma dayalı faaliyetler içerisinde tarım amaçlı motorlu araçların zorunlu olarak kullanılması gelmektedir. Bu itibarla, kent halkının büyük çoğunluğu otomobil sahibi olmasının yanı sıra, tarıma dayalı uğraşları sebebiyle kamyon, traktör araç sayısı yoğun durumdadır.

Tekirdağ'da motorlu kara taşıtları içindeki en büyük pay otomobillere aittir. 2009 yılından itibaren sürekli artan otomobil sayısı 2014 yılında 110.697'ye ulaşmıştır.

Çizelge I.23 Tekirdağ İl Geneli Araç Sayıları Dağılımı (TUİK,2014)

YILLAR	Toplam	Otomobil	Minibüs	Otobüs	Kamyonet	Kamyon	Motosiklet	Özel Amaçlı Taşıtlar	Traktör
2009	139.820	63.945	3.734	3.420	19.903	6.553	17.881	359	24.025
2010	154.541	72.850	3.895	3.623	23.628	6.861	18.698	373	24.613
2011	171.505	82.411	4.034	3.953	27.747	7.190	20.008	357	25.805
2012	187.665	91.993	4.169	4.439	31.135	7.712	21.255	353	26.609
2013	202.487	101.995	4.481	4.437	33.589	8.129	22.314	393	27.149
2014	216.027	110.697	4.637	4.563	35.579	8.692	23.580	451	27.828

10. ATIK

10.1.Belediyeler Tarafından ya da Belediye Adına Toplanan Atık ve Bertarafı

İlimizdeki evsel katı atıkların bir bölümü (Tekirdağ-Merkez, Hayrabolu ve Muratlı İlçeleri) Tekirdağ İli Çevre Hizmetleri Birliği tarafından işletilmekte olan düzenli depolama sahasında bertaraf edilmektedir. TİÇHİB'e ait düzenli depolama tesisindeki yıllar itibariyle toplanan katı atık miktarları aşağıda verilmektedir.

Çizelge I.24 Tekirdağ İli TİÇHİB'e Ait Düzenli Depolama Tesisindeki Yıllar İtibariyle Toplanan Katı Atık Miktarları (TİÇHİB,2014)

YILLAR	TOPLAM (ton/yıl)
2008 (Son 7 ay)	28.246
2009	73.243
2010	107.816
2011	135.105
2012	145.025
2013	163.258
2014	117.995
TOPLAM	704.788

10.2.Katı Atıkların Düzenli Depolanması

8 adet belediyenin oluşturduğu birlik için Bakanlığımız Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğünün 2006/14 sayılı Genelgesine istinaden, Katı Atık Bertaraf Tesisi İş Termin Planı sunulmuştur. Birlik katı atık düzenli depolama alanı ile ilgili olarak Tekirdağ İli, Süleymanpaşa İlçesi, Bıyıklı Köyü mevkiinde 9.6 hektar alan için yer seçimi çalışmalarını (ÇED Gerekli Değildir Kararı ve Uygulama Projeleri dahil) tamamlamıştır.

Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi 2008 yılında faaliyete geçmiş olup, yaklaşık 200.000 nüfusun üzerindeki Belediyelere hizmet vermektedir. Bu tesise bitişik olarak konumlanan 10.4 hektarlık arazinin ise Ek Lot Sahası, Sızıntı Suyu Arıtma Tesisi ve yardımcı tesislerin yapımı için ön tahsisi alınmış olup diğer çalışmaları sürdürülmektedir.

İlimizde II. Sınıf Düzenli Depolama sahası olarak başka bir sahanın bulunmaması nedeniyle, atık getirme talebinde bulunan sanayi kuruluşlarının başvuruları, atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik çerçevesinde değerlendirilmektedir. Kriterlere uygun olanların kabulü gerçekleştirilmekte ve Ayrıca Resmi ve özel kurumlardan gelen imhalık malzemelerin imhası gerçekleştirilmektedir. Birlik üyelerinden Süleymanpaşa Belediyesi, Muratlı Belediyesi ve Hayrabolu Belediyesi tarafından sahaya atıklar getirilmektedir.

İlimiz 30 Mart 2014 yerel seçimlerinden sonra Büyükşehir Belediyesi statüsü kazandığından, katı atıklar (evsel nitelikli) ilçe belediyeleri tarafından toplanarak Büyükşehir Belediyesi kontrolündeki depolama(vahşi) sahalarına getirilmektedir. Büyükşehir Belediyesi tarafından belirlenen düzenli depolama sahalarının yer seçim ve MÇK aşamaları tamamlanmış olup, uygulama projesi ve ÇED aşamaları devam etmektedir.

Ayrıca; İlimizde Çorlu İlçesi, Karatepe Mevkiinde bir adet I.Sınıf Düzenli depolama tesisi mevcut olup, sanayide oluşan tehlikeli atıkların bertarafı bu alanda yapılmaktadır. Yine Çorlu İlçesinde bir adet III. Sınıf düzenli depolama tesisi bulunmakta olup, sanayide çıkan kül ve cürufklar ile inşaat ve yıkıntı atıkları bu alanda bertaraf edilmektedir.

10.3.Tıbbi Atıklar

İlimizde tıbbi atıkların toplanması tüm ilçe belediyelerin oluşturduğu tıbbi atık yönetim planı çerçevesinde yapılmakta olup, toplama işlemi Tekirdağ İli, Süleymanpaşa İlçesinde ki adresinde faaliyet gösteren Çevre Lisanslı sterilizasyon tesisi tarafından yapılmaktadır.

İlimizdeki toplama ücretleri her yıl tüm paydaşların katılımıyla Vali Yardımcısının Başkanlığında Mahalli Çevre Kurulu ile belirlenmektedir.

Sterilizasyon işleminden sonra atıklar konteynırlara koyularak yine Süleymanpaşa İlçesinde bulunan düzenli depolama sahası götürülerek bertarafı sağlanmaktadır.

İlimizdeki bütün sağlık kuruluşlarından kaynaklanan atıkların söz konusu tesis aracılığıyla toplanması sağlanmaktadır. Bu konuda müdürlüğümüz denetimleri yapılmakta tıbbi atıkların uygunsuz şekilde bertarafı ve toplanması önlenmektedir.

Sağlık kuruluşları ve tıbbi atık üreten diğer yerler söz konusu atıkları geçici süreyle tesislerinde uygun yerdeki geçici depolama alanlarında veya konteynırlarda depolamaktadırlar.

10.4.Atık Yağlar/Bitkisel Atık Yağlar

İlimizde oluşan atık yağların “Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliğine” uygun bertarafının sağlanması için çalışmalar yapılmakta; atık yağ üreten resmi ve özel tüm kuruluşlar bu konuda bilinçlendirilmektedir. İl genelinde atık yağların tesis sahalarında gelişigüzel

depolanmasına izin verilmemektedir. Ancak; atıklarını kendi sahasında depolamak isteyen tesislere gerekli fiziki şartları sağlaması durumunda geçici atık depolama izni verilmektedir.

Atık yağ üreticisi resmi ve özel kurumların atık yağlarını lisanslı toplama ve geri kazanım tesislerine vermeleri sağlanmaktadır. İlimizde bulunan ve Atık Madeni Yağ Geri Kazanım Tesisi olan Koza Sınai Yağları Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti'ne Bakanlığımız tarafından 07/0772011 tarihli ve 75 Belge no'lu Çevre Lisansı verilmiştir. Bu tesis I. Kategori atık yağları toplayıp geri kazanımını sağlamaktadır.

Çizelge I.25 İlimizde Toplanan Atık Yağ Miktarı (kg) [Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü 2014]

Atık Yağ Cinsi	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Bitkisel Atık Yağlar	9.300	54.717	108.489	172.173	196.523	249.292	246.491
Motor Atık Yağlar	240.394	225.673	246.773	622.533	409.727	382.372	310.272
Madeni Atık Yağlar	108.127	449.680	610.000	771.293	877.329	893.187	949.465

10.5.Ambalaj Atıkları

İlimizde konutlarda ve satış noktalarında oluşan ambalaj atıkları tüm ilçe belediyelerin yapmış olduğu Ambalaj Atıkları Yönetim Planı çerçevesinde toplanmaktadır. Toplama çalışmalarının daha verimli olması için çalışmalar yapılmakta olup, atıkların kaynağında ayrıştırılması için gerekli düzenlemelere hız verilmiştir.

İlimizde sanayiden kaynaklanan ambalaj atıkları ise Çizelge I.26'de belirtilen lisanslı kuruluşlar tarafından toplanıp geri dönüşümü sağlanmaktadır.

Çizelge I.26 Tekirdağ İli Lisanslı Ambalaj Atıkları Toplama Ayrırma ve Geri Dönüşüm Tesisleri (TÇŞİM,2014)

KATEGORİ	SAYI
Toplama Ayrırma Tesisi	34
Geri Dönüşüm Tesisi	29

10.6.Ömrünü Tamamlamış Lastikler

İlimizde ÖTL toplanması düzenli yapılmamakla birlikte Belediye mücavir alanlarında Belediye yetkilileri ve anlaşmış oldukları lisanslı tesisler tarafından yapılmaktadır. Sanayi bölgelerinde ise sanayicilerin direk lisanslı tesislere vermesi ile toplama işlemi yapılmaktadır.

Çizelge I.27- Tekirdağ İli Yıllara Göre ÖTL Toplama Miktarları

YILLAR	ATIK MİKTARI (kg)
2009	323.850
2010	907.520
2011	616.280
2012	300.000
2013	950.840
2014	1.010.000

10.7.Ömrünü Tamamlamış Araçlar

İlimizde 2 (iki) adet uygunluk almış ÖTA teslim yeri bulunmaktadır.

10.8.Atık Elektrikli-Elektronik Eşyalar

Avrupa Birliği'nin 2002/96/EC sayılı Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya Direktifi ile elektrikli ve elektronik eşyaların üretiminde kullanılan tehlikeli maddelerin kullanılmasını yasaklayan 2002/95/EC sayılı elektrikli ve elektronik eşyalarda bazı zararlı maddelerin kullanımının sınırlandırılmasına ilişkin direktiflerin ulusal mevzuatımıza uyumlaştırılması çalışmaları kapsamında "Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği" hazırlanarak 22.05.2012 tarih ve 28300 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik büyük ev eşyaları, küçük ev aletleri, bilişim ve telekomünikasyon ekipmanları, tüketici ekipmanları, aydınlatma ekipmanları, elektrikli ve elektronik aletler (büyük ve sabit sanayi aletleri hariç olmak üzere),oyuncaklar, eğlence ve spor aletleri, tıbbi cihazlar (implantasyon ürünleri ve hastalık bulaşıcı temaslarda bulunan ürünler hariç), izleme ve kontrol aletleri ve otomat sınıflarına dâhil olan elektrikli ve elektronik eşyalar ile elektrik ampulleri ve evsel amaçlı kullanılan aydınlatma gereçlerini kapsamaktadır.

İlimizde atık elektrikli ve elektronik eşyaların toplanması düzenli yapılmamakla birlikte belediyelerin lisanslı tesislerle birlikte oluşturduğu toplama sistemi mevcuttur. Vatandaşların belediye müracaatının sonrasında belediye yetkilerince alınan söz konusu atıklar lisanslı tesislere teslim edilmektedir. İlimizde lisanslı tesis bulunmadığından söz konusu lisanslı tesisler diğer illerden gelmektedir. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların toplanmasının yönetim planı kapsamında yapılması için çalışmalar devam etmekte olup, Belediyelerin getirme merkezi oluşturma çalışmaları sürmektedir.

10.9.Maden Atıkları

İlimizde madencilik faaliyetleri sonucunda oluşan atıklar (bitkisel toprak, hafriyat toprağı, pasa v.b. atıklar) maden sahalarının doldurularak tekrardan tarım amaçlı kullanımı için kullanılmaktadır. Doğaya yeniden kazandırma planı çerçevesinde söz konusu atıklar madencilik faaliyetleri boyunca uygun alanlarda depolanmaktadır. Söz konusu atıkların çevreye zarar vermeden depolanması ve maden sahaların tarım amaçlı kullanımına uygun hale getirilmesi amacıyla kullanımı Müdürlüğümüz denetimlerinde incelenmektedir.

10.10.Tehlikeli Atıklar

İlimizde oluşan tehlikeli atıkların bertarafı “Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliğı” ne göre lisans almış toplama ve geri kazanım yapan firmalar tarafından sağlanmaktadır.

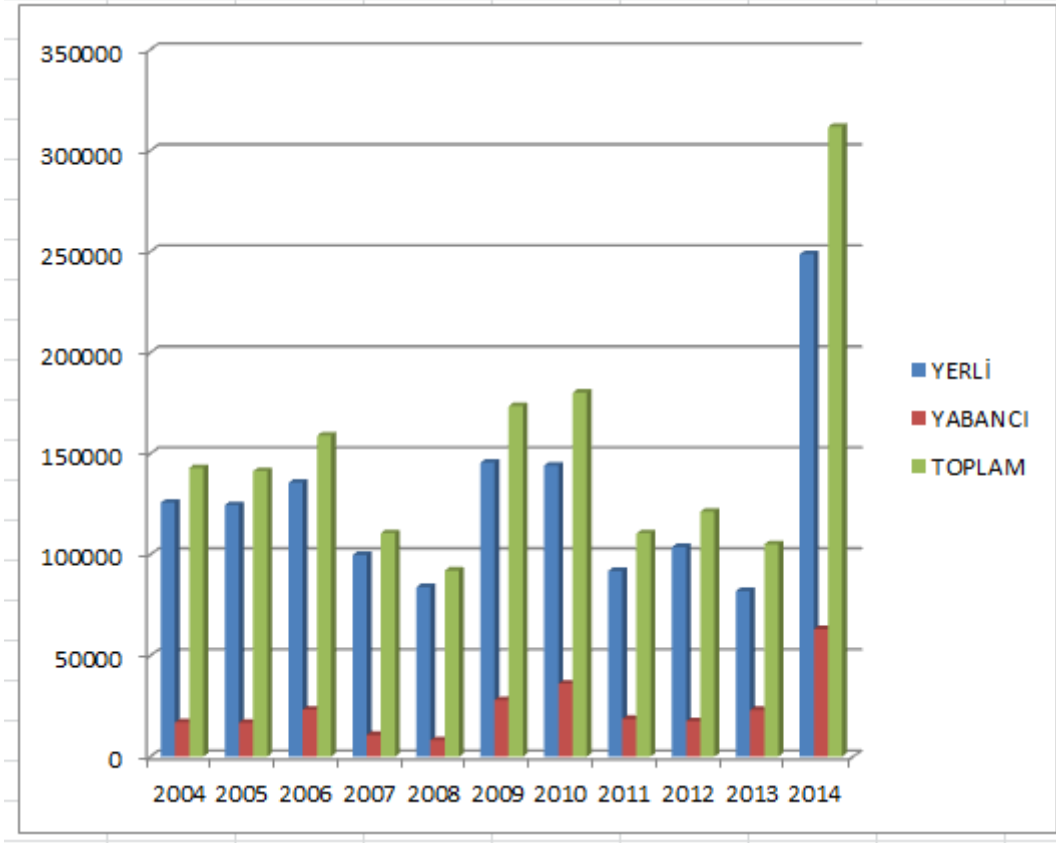
Yapılan Denetimlerde tesislerde oluşan tehlikeli atıkların yönetmeliğe uygun şekilde toplanması, taşınması ve bertarafının takibi yapılmaktadır. Üretilen her tehlikeli atık cinsine göre ayrı toplanmalı ve uygun şekilde biriktirilmelidir. Biriktirme işleminin, üzeri “tehlikeli atık” ibareli, içinde bulunan atık cins-miktarı, atık kodu ve üretim tarihini kapsayan etiketli, ağzı kapaklı konteynerlerde gerçekleştirilmeli ve bu konteynerlerin oluşturulan tehlikeli atık sahasına yerleştirilmelidir. Gönderilen atıklara ait Ulusal Atık Taşıma Formlarının mevcut olması, Atık Yönetim Planının oluşturulması hususları denetimler esnasında dikkate alınmaktadır. Valiliğimize ulaşan Atık Yönetim Planları ve atıkların bertaraf edildiğine dair Ulusal Atık Taşıma Formları incelenip değerlendirilmektedir.

Çizelge I.28 İlimizde Bertarafa Gönderilen Tehlikeli Atık Miktarı (ton) [Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü 2014]

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tehlikeli Atık	13.532	41.193	41.896	39.232	48.545	50.378,5

11.TURİZM

Tekirdağ İli, konumu itibariyle coğrafi ve turistik değerlere sahip bir İl görünümündedir. Coğrafi yapısı nedeniyle Marmara Denizi kıyısındaki sahil bandında bulunan kumsalları ile deniz turizmi açısından büyük avantaja sahiptir. Yaz aylarında İstanbul yanında çevre İl ve İlçelerden önemli oranda Tekirdağ kıyılarına doğru bir nüfus hareketi yaşanmaktadır. Tekirdağ İli, Saray İlçesinde Kastro yolu yakınında bulunan Güngörmez Mağarası, Şarköy İlçesine bağlı Uçmaktare Köyü ile sahil kesimindeki Çınarlık ve Merkez İlçeye bağlı Kumbağ Beldesindeki Sütlüce Manastırının bulunduğu Dut Limanı önemli koruma alanlarıdır.

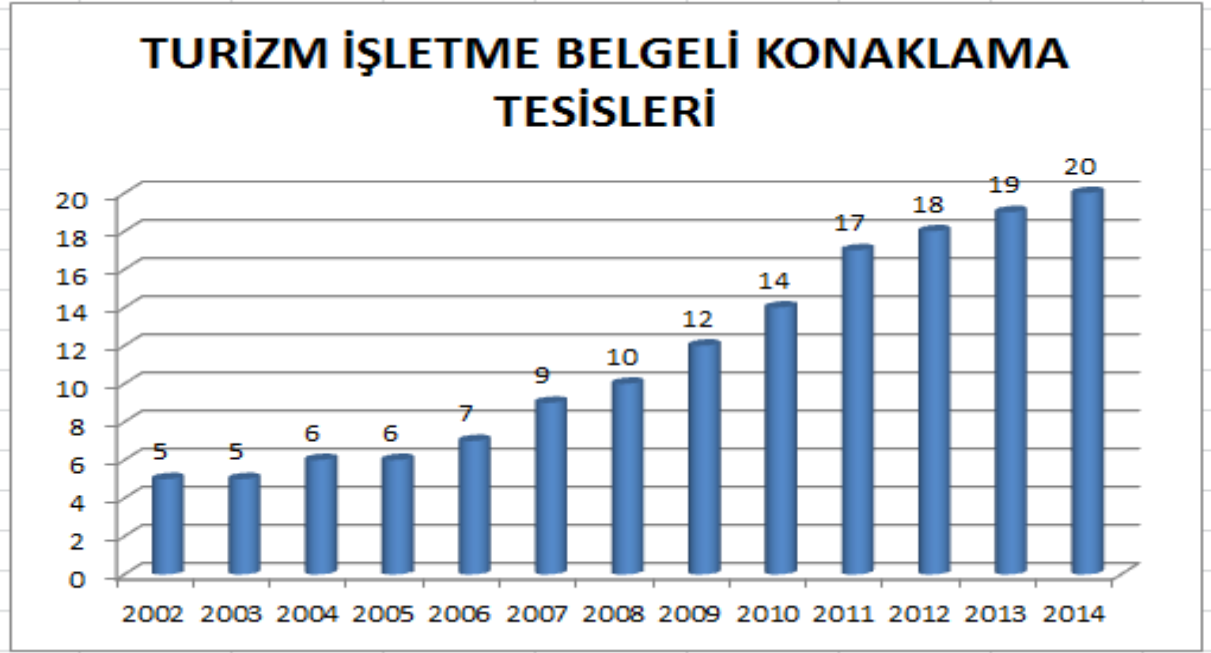
Grafik I.4 Tekirdağ İline Gelen Yerli- Yabancı Turist Sayısı (Kişi)(Tekirdağ İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2014)

11.1.Yabancı Turist Sayıları

Tekirdağ İli genel olarak tarım ve sanayi şehri olmasına karşın, coğrafi konumu itibariyle gerek Marmara Denizi kıyısında oluşu ve gerekse de İstanbul İline yakın oluşu ile, TEM ve D-100 karayollarının İlden geçmesiyle Avrupa ve Asya arasında geçiş bölgesi olma durumuyla da yabancı turistlerin konaklama ve mola merkezi avantajına sahip bulunmaktadır.

Bu özellik, bölge içerisindeki turizm faaliyetlerinin niteliğini, deniz turizmi ile gezi ve seyahat içerikli turizme bağlı olarak oluşturmaktadır.

Grafik I.5 Tekirdağ İli Turizm İşl. Belgeli Konaklama Tesisleri (Tekirdağ İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2014)

2002 yılından bu yana turizm işletme belgeli konaklama tesisi %400 artış göstermiştir. Bu doğrultuda son yıllarda yerli ve yabancı turist sayısında da artış görülmektedir.

11.2.Mavi Bayrak Uygulamaları

İlimizde Mavi Bayrak Uygulaması yalnızca Şarköy İlçesi Şarköy Belediye Plajında bulunmaktadır.

KAYNAKLAR

1. Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2013
2. Tekirdağ Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2013
3. Devlet Su İşleri 113. Bölge Müdürlüğü, 2013
4. Orman ve Su İşleri Bakanlığı Tekirdağ Şube Müdürlüğü, 2013
4. Tekirdağ Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, “2012 Tekirdağ Tarım Raporu”, Tekirdağ, 2014
5. Türkiye İstatistik Kurumu Resmi Web Sitesi, <http://www.tuik.gov.tr>, 2014
6. Meteoroloji Genel Müdürlüğü Resmi Web Sitesi, <http://dmi.gov.tr>, 2014
7. <http://www.havaizleme.gov.tr>, 2014

EK-1: 2014 YILINA AİT İL ÇEVRE SORUNLARI VE ÖNCELİKLERİ ARAŞTIRMA FORMU

BÖLÜM I. HAVA KİRLİLİĞİ

I.1. Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırma

Hava Kalitesi İndeksi Kesme Noktaları

İndeks	HKİ	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	PM ₁₀ [µg/m ³]
		1 Sa. Ort.	1 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	24 Sa. Ort.
1 (İyi)	0 – 50	0-100	0-100	0-5500	0-120 ^L	0-50
2 (Orta)	51 – 100	101-250	101-200	5501-10000	121-160	51-100 ^L
3 (Hassas)	101 – 150	251-500 ^L	201-500	10001-16000 ^L	161-180 ^B	101-260 ^U
4 (Sağlıksız)	151 – 200	501-850 ^U	501-1000	16001-24000	181-240 ^U	261-400 ^U
5 (Kötü)	201 – 300	851-1100 ^U	1001-2000	24001-32000	241-700	401-520 ^U
6 (Tehlikeli)	301 – 500	>1101	>2001	>32001	>701	>521

L: Limit Değer
B: Bilgi Eşiği
U: Uyarı Eşiği

I.1.1. Tekirdağ İline ait 2014 yılı içindeki aylık ortalama ölçüm değerleri

AYLAR	Aylık Ortama (µg/m ³) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma											
	SO ₂						PM ₁₀					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
OCAK		X						X				
ŞUBAT	X							X				
MART	X							X				
NİSAN	X							X				
MAYIS	X						X					
HAZİRAN	X						X					
TEMMUZ	X						X					
AĞUSTOS	X						X					
EYLÜL	X						X					
EKİM	X						X					
KASIM	X						X					
ARALIK	X						X					

* Hava Kalitesi İndeksi: 1 (iyi) , 2 (orta) , 3 (hassas), 4 (sağlıksız), 5 (kötü), 6 (tehlikeli)

Kaynak: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Hava Kalitesi İzleme İstasyonu. 2014

I.1.2. İlimize ait Kış sezonu ortalama ölçüm değerlerini (2013 yılı Ekim- 2014 Mart arası 6 aylık ortalama) Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırarak uygun sınıfı “X” ile işaretlenmiştir.

	Kış Sezonu (Ekim-Mart) 6 Aylık Ortama ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma											
	SO ₂						PM ₁₀					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
Kış Sezonu (Ekim-Mart)		X						X				

* Hava Kalitesi İndeksi: 1 (iyi) , 2 (orta) , 3 (hassas), 4 (sağlıksız), 5 (kötü), 6 (tehlikeli)

Kaynak: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Hava Kalitesi İzleme İstasyonu. 2014

I.1.3.İlimize ait Yaz sezonu ortalama ölçüm değerleri (2014 yılı Nisan-Eylül arası 6 aylık ortalama) Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırarak uygun sınıfı “X” ile işaretlenmiştir.

	Yaz Sezonu (Nisan-Eylül) 6 Aylık Ortama ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma											
	SO ₂						PM ₁₀					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
Yaz Sezonu (Nisan-Eylül)	X						X					

* Hava Kalitesi İndeksi: 1 (iyi) , 2 (orta) , 3 (hassas), 4 (sağlıksız), 5 (kötü), 6 (tehlikeli)

Kaynak: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Hava Kalitesi İzleme İstasyonu. 2014

I.2. İlimizde hava kirliliğine neden olan kaynaklar önem sırasına göre rakam* ile belirtilmiştir.

KAYNAK	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ ²	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Eysel ısınma	1	1	
b. İmalat Sanayi İşletmeleri	2	2	
c. Maden İşletmeleri	4	5	
d. Termik Santraller		-	
e. Diğer Sanayi Faaliyetleri	5	4	Diğer Sanayi faaliyetlerinde meydana gelen artış ile kirlilikte artma olmuştur.
f. Karayolu Trafik	3	3	
g. Diğer Kaynaklar (Belirtiniz)		-	

Kaynaklar: Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014

I.3. Hava kirliliğinin önlenmesi amacıyla yıl içinde il/ilçelerde alınan tedbirler "X" ile işaretlenmiştir.

YERLEŞİM YERİNİN ADI		ALINAN TEDBİR/TEDBİRLER								
		a	b	c	d	e	f	g	h	i
İL	1.SÜLEYMANPAŞA		X	X	X	X	X		X	
	2.									
	3.									
	.									
	.									
İLÇELER	1.ÇORLU		X	X		X	X		X	X
	2.ÇERKEZKÖY		X	X		X	X		X	X
	3.ERGENE		X			X	X		X	X
	4.SARAY		X	X	X	X	X		X	
	5.MARMARA EREĞLİSİ			X		X	X		X	
	6.HAYRABOLU		X	X		X	X		X	
	7.MALKARA		X	X	X	X	X		X	

² En önemliden az önemliye doğru 1, 2, 3, ... şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

TEKİRDAĞ İL ÇEVRE DURUM RAPORU 2014

YERLEŞİM YERİNİN ADI	ALINAN TEDBİR/TEDBİRLER								
	a	b	c	d	e	f	g	h	i
8.ŞARKÖY			X	X	X			X	
9.KAPAKLI		X	X		X	X		X	X
10.MURATLI		X	X		X	X		X	X
.									
.									

Kaynaklar: Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, GAZDAŞ

Tedbirler:

a. Kaliteli katı/sıvı yakıt kullanımı
b. Doğalgaz kullanımı
c. Bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları
d. Ağaçlandırma çalışmaları/orman alanlarının, yeşil alanların artırılması
e. Motorlu taşıtların egzoz gazı ölçümleri
f. Sanayi kuruluşlarının emisyon izni almaları
g. Sanayi tesislerinin yerleşim yeri dışına çıkarılmaları
h. Denetim
i. Diğer (Varsa yukarıya ayrılan bölümde belirtiniz).

I.4. Hava kirliliğinin giderilmesinde, yıl içerisinde, il/ilçelerde karşılaşılan güçlükler önem sırasına göre rakam ile belirtilmiştir.

KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ*	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Yeterli denetim yapılamaması	8	8	
b. Ateşçilerin eğitimsiz veya bilinçsiz olması	4	4	
c. Halkın alım gücünün düşük olmasından dolayı kalitesiz yakıt kullanılması	1	1	
d. Kaliteli yakıt temininde zorluklar	6	6	
e. Kurumsal ve yasal eksiklikler	7	7	
f. Toplumda bilinç eksikliği	5	5	
g. Meteorolojik faktörler	2	2	
h. Topografik faktörler	3	3	
i. Diğer (Belirtiniz).....			

TEKİRDAĞ İL ÇEVRE DURUM RAPORU 2014

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,... şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

Kaynaklar: *Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,*

BÖLÜM II. SU KİRLİLİĞİ

II.1. İl sınırları içerisinde bulunan su kaynaklarının kalite değerlendirmesi

II.1.1. Tekirdağ İl sınırlarında bulunan yüzeysel suların kalite sınıflarını Yüzeysel Su Kalitesi Yönetimi Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde belirtilmiştir.

Yüzeysel Su Adı	Kalite sınıfı				Kirlenme Nedenleri								
	1	2	3	4	a	b	c	d	e	f	g	h	i
					Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Denizcilik Faaliyetleri	Diğer (Belirtiniz)
Çorlu Deresi				x	x		x						
Ergene Nehri				x	x		x						
Şerefli Deresi				x	x				x				
Hayrabolu Deresi			x		x	x			x	x			
Beşiktepe			x		x				x	x			

Kaynaklar: *TÇŞİM,2014*

II.1.2. İl sınırlarımızda bulunan yeraltı sularının kalite sınıflarını Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik çerçevesinde belirtilmiştir.

Yeraltı suyunun bulunduğu bölge	Yeraltı Su Kalite Sınıfı			Kirlenme Nedenleri								
	İyi	Zayıf	Yeterli veri yok	a	b	c	d	e	f	g	h	i
				Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Deniz Suyu Girişimi	Diğer (Belirtiniz)
Ergene	x					x	x					
Çorlu	x					x	x					
Çerkezköy	x					x	x					
Muratlı	x					x	x					

TEKİRDAĞ İL ÇEVRE DURUM RAPORU 2014

Yeraltı suyunun bulunduğu bölge	Yeraltı Su Kalite Sınıfı			Kirlenme Nedenleri								
	İyi	Zayıf	Yeterli veri yok	a	b	c	d	e	f	g	h	i
				Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Deniz Suyu Girişimi	Diğer (Belirtiniz)
Saray	x											
Malkara		x								x		
Hayrabolu		x							x			

Kaynaklar: TÇŞİM,2014

II.1.3. İl sınırlarımızda bulunan yeraltı sularının kalite sınıfları İl sınırlarında bulunan yüzme sularının kalite sınıflarını Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği çerçevesinde belirtilmiştir.

Yüzme Suyunun bulunduğu bölge/plaj	Mavi Bayrak Ödülü		Yüzme Suyu Kalite Sınıfı (*)				Kirlenme Nedenleri						
	Var	Yok	A	B	C	D	a	b	c	d	e	f	g
							Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Deniz/Göl Taşımacılığı	Diğer (Belirtiniz)
Şarköy Plajı		x											
Mürefte Plajı		x					x						
Hoşköy Plajı		x					x						
Kumbağ Plajı		x					x						
Barbaros Plajı		x					x					x	
Yeniçiftlik Plajı		x					x						
M. ereğlisi Plajı		x					x					x	

(*) A sınıfı çok iyi/mükemmel, B sınıfı iyi kalite, C sınıfı kötü kalite ve D sınıfı çok kötü kalite/yasaklanması gereken olarak kalite kategorilerini temsil etmektedir.

Kaynaklar: TÇŞİM,2014

II.2. İl sınırlarımızda bulunan yeraltı sularının kalite sınıfları Yıl içinde, il sınırları içindeki il/ilçelerde atıksuların yol açtığı kirlenmenin nedenlerini uygun seçenekleri "X" ile işaretlenmiştir.

Yerleşim Yerinin Adı	Atık Sulardan Kaynaklanan Kirliliğin Nedenleri													
	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	
İl Merkezi	1.Merkez	x	x			x	x			x	x	x	x	
	2.													
	3.													
	.													
	.													
	.													
İlçeler	1.Muratlı	x	x	x				x	x					
	2.Çorlu	x	x	x									x	
	3.Çerkezköy	x	x	x									x	
	4.Saray	x	x			x		x	x				x	
	5.M. Ereğlisi	x	x				x			x	x	x		
	6.Hayrabolu	x	x					x	x			x		
	7.Malkara		x					x	x			x	x	
	8.Şarköy		x			x	x							
	9.													
	10.													
	11.													
	.													
	.													
.														

Kaynaklar: TÇŞİM,2014

Kirlilik Nedenleri:

- Kanalizasyon şebekesinin olmaması veya yetersiz olması
- Yerleşim yerlerinde evsel nitelikli atıksuların arıtılmaması
- Büyük sanayi kuruluşlarının atıksularını arıtmaması
- Küçük sanayilerde toplu arıtmanın olmaması
- Foseptik çukurların sağlıklı şekilde inşa edilmemesi
- Foseptik atıkların vidanjörlerle çekildikten sonra gelişigüzel yerlere boşaltılması
- Zirai mücadele ilaçlarının kullanımı

- h. Kimyasal gübre kullanımı
- i. Arıtma tesisi kapasite ve verimlerinin yetersiz olması
- j. Arıtma tesisinde görevli olan personelin yetersiz olması
- k. Hayvancılık atıkları
- l. Maden atıkları
- m. Diğer (Yukarıda ayrılan bölümde belirtiniz).

II.3. Su kirliliğinin önlenmesi amacıyla alıcı ortamlarda aşağıdaki tedbirlerden hangilerinin alındığını çizelgede (x) ile işaretlenmiştir.

Alıcı Ortamın Adı	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler								
	a	b	c	d	e	f	g	h	i
Deniz									
1.Marmara Denizi	x	x	x	x	x	x	x	x	
2.Karadeniz			x		x				
.									
Göller									
1.									
2.									
Akarsular									
Çorlu Deresi	x	x	x		x		x		
Ergene Nehri	x	x	x	x	x		x		
Şerefli Deresi	x	x	x	x	x		x		
Hayrabolu Deresi	x	x		x	x				
.									
Havzalar									
1.Ergene Havzası	x	x	x		x		x		
2.Marmara Havzası	x	x	x	x	x	x	x		
3.									
.									
Yeraltı Suları									

Alıcı Ortamın Adı	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler								
	a	b	c	d	e	f	g	h	i
1-Ergene	x	x	x	x	x		x		
2-Çorlu	x	x	x	x	x		x		
3-Çerkezköy	x	x	x		x		x		
4-Muratlı	x	x	x	x	x		x		
5-Saray	x	x	x	x	x				
6-Malkara	x	x	x	x	x				
Jeotermal Kaynaklar									
1.									
Diğer Alıcı Su Ortamları									
1.									

Kaynaklar: TÇŞİM,2014

Alınan Tedbirler:

- Kanalizasyon şebekesinin yapılması ya da yenilenmesi
- Arıtma tesisi /deniz deşarjı /depolama alanları yapılması
- Yerleşim merkezinde foseptik kullanılması
- Tarımsal faaliyetlerde kullanılan zirai mücadele ilacı ve gübrenin aşırı ve yanlış kullanımının önlenmesi
- Yönetmelikler çerçevesinde denetim yapılması
- Deniz araçlarının atıklarını boşaltabilmeleri için uygun yerlerin hazırlanması
- Sanayi kuruluşlarının atıksuları için deşarj izni alması
- Toplumsal bilgilendirilme ve bilinçlendirme faaliyetleri
- Diğer (Yukarıda ayrılan bölümde belirtiniz).

II.4. Su kirliliğinin giderilmesinde/önlenmesinde il sınırlarımız içerisinde karşılaşılan güçlükler en önemliden az önemliye doğru numara vererek (1,2,3,...) işaretlenmiştir.

KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Yeterli denetim yapılamaması	4	4	
b. Mali imkansızlıklar nedeniyle arıtma tesislerinin kurulamaması	2	3	Artıma tesisleri yapılıyor
c. Kurumsal ve yasal eksiklikler	3	2	
d. Toplumda bilinç eksikliği	1	1	
e. Diğer (Belirtiniz).....			

Kaynaklar: TÇŞİM,2014

BÖLÜM III. TOPRAK KİRLİLİĞİ

III.1. İlimizde toprak kirliliğine neden olan kaynakları önem sırasına göre rakam ile işaretleyerek* belirtilmiştir.

Kirlenme Kaynağı	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ*	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Sanayi kaynaklı atık boşaltımı	1	1	
b. Madencilik atıkları	4	4	
c. Vahşi depolanan evsel katı atıklar	3	3	
d. Vahşi depolanan tehlikeli atıklar	2	2	
e. Plansız kentleşme	8	8	
f. Aşırı gübre kullanımı	7	7	
g. Aşırı tarım ilacı kullanımı	6	6	
h. Hayvancılık atıkları	5	5	
i. Diğer (Belirtiniz)			

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,... şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

Kaynaklar: TÇŞİM,2014

III.2. Toprak kirliliğinin önlenmesi amacıyla il sınırlarımız içerisinde, aşağıdaki tedbirlerden hangilerinin alındığını önem sırasına göre rakam* ile belirtilmiştir.

ALINAN TEDBİRLER	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANI Z	BU YILKI ÖNEM SIRANI Z*	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Sanayi/Madencilik tesislerinin sıvı, katı ve gaz atıklarının mevzuata uygun olarak bertarafının sağlanması	1	1	
b. Kentleşmenin Çevre Düzeni Planlarına uygun olarak gerçekleştirilmesi	2	2	
c. Mevzuata uygun olarak gübreleme, ilaçlama ve sulamanın yapılması	4	4	
d. Erozyon mücadele çalışmaları	5	5	
e. Geri dönüşüm/yeniden kullanım uygulamaları	3	3	
f. Diğer (Belirtiniz).....			

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,... şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

Kaynaklar: TÇŞİM,2014

BÖLÜM IV. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNLARI

IV.1. Yıl sonu itibariyle, Tekirdağ İl Sınırları İçinde Görülen Çevre Sorunlarını Önem ve Önceliklerine Göre Rakam (Önem sırasına göre en önemliden az önemliye doğru 1, 2, 3, 4, 5, ... şeklinde numaralandırınız) vererek sıralandırılmıştır.

ÇEVRE SORUNLARI	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ*	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Hava kirliliği	2	3	
b. Su kirliliği	1	1	
c. Toprak kirliliği	4	4	
d. Atıklar	3	2	
e. Gürültü kirliliği	5	5	
f. Erozyon	--	--	
g. Doğal çevrenin tahribatı (Orman, Mera, Sulak alan, Kıyı, Biyolojik çeşitlilik ve habitat kaybı)	--	--	

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,... şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

IV.2. Tekirdağ İl Sınırları İçerisinde IV.1’de Tespit Edilen Her Bir Öncelikli Çevre Sorunu ile İlgili Olarak; Yukarıda IV.1’de Belirlemiş Olduğunuz Öncelik Sırasına Göre;

I. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

Su Kirliliği

I. Öncelikli çevre sorunu olarak Tekirdağ İlinde Su Kirliliği olmaktadır. Tekirdağ ili 2 adet havzada yer almaktadır. İlin büyük kısmı Meriç-Ergene havzasında yer almaktadır. Geriye kalan kısım ise Marmara havzasında yer almaktadır.

Ergene Nehrinin kolları olan Ergene Deresi ve Çorlu Deresi ilimiz sınırları içerisinden doğmakta olup, Özellikle Çerkezköy, Ergene, Çorlu ve Muratlı İlçelerinde bulunan yoğun sanayileşme ve evsel kaynaklı kirlilikten dolayı, IV. Sınıf su kalitesinde olmaktadır.

Bölgede sulu tarım yapılmamakta olup, yoğun kirlilik ile tüm canlılarda olumsuz etkiler oluşmaktadır.

Ergene Havzasındaki kirliliği önlemek üzere Ergene Havzası Eylem Planı hazırlanmış olup, 15 maddeden oluşmaktadır. Maddeler arasında; kirliliğin minimize etmek üzere Çevre Düzeni Planının uygulanması, Tekstil sektöründen başlayarak temiz üretime geçilmesi kirlilik oluşmadan kirliliği önlemek, havzaya özgü kirlilik parametrelerin oluşturulması, Renk parametresinin hayata geçirilmesi, Sanayi atıksularının ortak arıtılması, Denetimlerin sıklaştırılması ve Belediye Arıtma tesislerinin kurulması gibi maddeler yer almaktadır.

II. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

Atıklar

3. öncelikli çevre sorunu olarak ise atıklar yer almaktadır. Özellikle yoğun sanayileşmenin etkisi ile endüstriyel kaynaklı atıklar oluşmaktadır. İlde ayrıca nüfusun yoğun olduğu yerleşim yerlerinde ise evsel kaynaklı katı atıklarda oluşmaktadır.

Evsel katı atıkların büyük bölümünün vahşi depolama alanlarında depolandığı Düzenli depolama sahasının olmaması nedeniyle, gerek atıkların gelişi güzel çevreye atılması gerek ise de oluşan sızıntı suları ve koku ile de önemli çevresel kirlilikler oluşmaktadır.

Süleymanpaşa, Hayrabolu ve Muratlı İlçelerinin evsel atıkların düzenli depolanması sağlanmakta olup, ancak düzenli depolama sahası yetersiz kalmaktadır. Alan genişlemesi çalışmaları devam etmektedir. Diğer ilçelerde oluşan evsel atıklar ise vahşi depolanması yapılmaktadır.

Sanayi tesislerinden kaynaklanan endüstriyel atıkların mevzuata uygun bertarafının sağlanmaması nedeniyle de çevre kirliliği yaşanmaktadır. Sanayi tesislerinden oluşan atıkların uygun bertarafının sağlanması ile ilgili olarak düzenli ve sıkı denetimler yapılmaktadır.

III.ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

Hava Kirliliği

Öncelikli çevre sorunu olarak Tekirdağ İlinde Hava Kirliliği olmaktadır. Kirliliğin sebebinde ise özellikle kalitesiz yakıt kullanımı ön plana çıkmaktadır. Malkara, Süleymanpaşa, Hayrabolu ve Şarköy İlçelerinde bulunan linyit kömürü ocakların olması ve hala evsel ısınma ve sanayi üretiminde yoğun olarak kömür kullanılması hava kirliliği oluşturmaktadır. Özellikle Süleymanpaşa ilçesindeki topografik yapı ile Meteorolojik sebepler kirliliğin artmasında önemli rol oynamaktadır.

Özellikle kış aylarında meydana gelen hava kirliliği ile çevre ve insan sağlığına olumsuz etkileri yaşanmaktadır.

Hava kirliliğini azaltmak üzere Tekirdağ Temiz Hava Eylem Planı hazırlanmıştır. Sanayide kömür kullanımının kontrol altına alınması amacıyla Kömür kullanan sanayi tesislerine Kömür Kullanım İzni alma zorunluluğu getirilmiştir. Kömür ocakları ve satıcılarda denetimler yapılarak kömür kalitesi kontrol altında tutulmaktadır.

IV.ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

Toprak Kirliliği

İlimizde tarım alanları oldukça geniş alanları kapsamaktadır. Toprak kalitesi genellikle 1. Ve 2. Sınıf olmaktadır. Özellikle su ve hava kirliliğinden dolayı dolaylı olarak toprak kirliliği oluşmaktadır. Ayrıca atıkların toprağa gelişi güzel atılması nedeniyle de toprak kirliliği oluşmaktadır. Sanayileşmenin ve Nüfusun yarattığı kirlilik ile toprak kalitesinde olumsuzluklar yaşanmaktadır.

Kirliliği azaltmak için sanayi tesislerinin sıkı denetimleri yapılmaktadır. Tarımda kullanılan gübre ve ilaçlarında etkin kullanımına ilişkin çalışmalar yapılmaktadır.

V. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

Gürültü Kirliliği

İlimizde özellikle yaz aylarında sahil bandındaki ilçelerde canlı müzik yayını yapan eğlence yerlerinden kaynaklanan Gürültü kirliliği oluşmaktadır. İlçelerde canlı müzik yayını yapan eğlence yerlerinin yer seçiminin uygun yapılmaması nedeniyle yerleşim yerleri ile iç içe yer almaktadır. Eğlence yerlerinden kaynaklanan gürültünün azaltılması ile ilgili olarak gerekli tedbirlerin alınarak izin verilmesinin sağlanması ve bu eğlence yerlerinin denetimleri sıkı bir şekilde yapılmaktadır.

TEŞEKKÜR EDERİZ...